

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR
SANITARNY W GŁUBCZYCACH**

**Stan sanitarny powiatu
głubczyckiego
w roku 2022**

– Głubczyce, luty 2023 –

Spis treści

Wprowadzenie	str. 5
1. Działalność kontrolno-represyjna	str. 7
2. Interwencje ludności	str. 8
I. Sytuacja epidemiologiczna	str. 11
1.1. Sytuacja w zakresie zakażeń SARS – COV – 2	str. 13
1.2. Choroby zakaźne wieku dziecięcego	str. 15
1.3. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zakażeń szerzących się drogą pokarmową	str. 15
1.4. Sytuacja epidemiologiczna chorób odzwierzęcych (zoonozy)	str. 17
1.5. Szczepienia ochronne jako element zwalczania chorób zakaźnych	str. 19
1.6. Środowiska odporne	str. 21
1.7. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze	str.22
1.8. Podsumowanie	str. 22
II. Jakość wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi	str. 23
2.1. Wprowadzenie	str. 23
2.2. Zaopatrzenie ludności w wodę	str. 24
2.3. Ocena jakości wody przeznaczanej do spożycia	str. 26
2.3.1 Jakość mikrobiologiczna wody	str. 26
2.3.2 Jakość fizykochemiczna wody	str. 27
2.3.3 Działalność kontrolno – represyjna	str. 28
2.4. Charakterystyka urządzeń zaopatrujących ludność w wodę do picia	str. 28
2.5. Badania bakterii Legionella w wodzie ciepłej	str. 29
2.6. Podsumowanie	str. 30
III. Jakość wody z kąpieliska i pływalni	str. 31
3.1. Nadzór nad jakością wody w kąpielisku	str. 31
3.2. Nadzór nad jakością wody na pływalniach	str. 33
IV. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	str. 35
V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	str. 39
5.1. Wprowadzenie	str. 39
5.2. Stan sanitarny wybranych obiektów	str. 40
5.2.1 Obiekty świadczące usługi hotelarskie	str. 40
5.2.2 Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej	str. 41
5.2.3 Rekreacja wodna	str. 42

5.2.4	Pozostałe obiekty użyteczności publicznej (Domy Pomocy Społecznej, obiekty sportowe, obiekty rekreacyjne, itp.)	str. 42
5.3.	Podsumowanie	str. 44
VI.	Ocena stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą	str. 45
6.1.	Podsumowanie działalności z zakresu higieny komunalnej	str. 48
VII.	Zagrożenia występujące w środowisku pracy	str. 51
7.1.	Wprowadzenie	str. 51
7.2.	Bieżący nadzór sanitarny	str. 51
7.2.1	Czynniki biologiczne w środowisku pracy	str. 52
7.2.2	Czynniki rakotwórcze	str. 53
7.2.3	Prekursory kategorii 2 i 3	str. 54
7.2.4	Substancje i mieszaniny chemiczne	str. 54
7.4.5	Produkty biobójcze	str. 55
7.3.	Działalność kontrolno – represyjna	str. 55
7.4.	Choroby zawodowe	str. 56
7.5.	Podsumowanie i wnioski	str. 57
VIII.	Ocena warunków sanitarnych w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych	str. 58
8.1.	Wprowadzenie	str. 58
8.2.	Działalność kontrolno – represyjna	str. 58
8.3.	Profilaktyka wad postawy u dzieci i młodzieży	str. 59
8.4.	Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych	str. 60
8.5.	Ocena warunków środowiska szkolnego	str. 61
8.6.	Zakres nadzoru sanitarnego	str. 62
8.7.	Dożywianie w placówkach oświatowo – wychowawczych	str. 63
8.8.	Wypoczynek letni i zimowy dzieci i młodzieży	str. 64
8.9.	Podsumowanie	str. 65
IX.	Stan sanitarny zakładów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	str. 66
9.1.	Zakres nadzoru sanitarnego	str. 66
9.2.	Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia	str. 67
9.3.	Jakość zdrowotna środków spożywczych	str. 68
9.4.	Znakowanie	str. 70
9.5.	System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF	str. 71
9.6.	Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków	str. 72
9.7.	Ocena jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego	str. 72

	na terenie powiatu głubczyckiego	
9.8.	Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi	str. 73
9.9.	Działania edukacyjne	str. 73
9.10.	Wnioski	str. 74
X.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	str. 76
10.1.	Profilaktyka nadwagi i otyłości	str. 76
10.2.	Profilaktyka uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych	str. 77
10.3.	Profilaktyka chorób zakaźnych	str. 77
10.4.	Profilaktyka palenia tytoniu	str. 80
10.5.	Interwencje nieprogramowe	str. 81
10.6.	Profilaktyka SARS-CoV-2	str. 82
10.7.	Podsumowanie i wnioski	str. 82
XI	Podsumowanie	str. 83

Wprowadzenie

Głównym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Głubczycach jest dbanie o zdrowie mieszkańców powiatu głubczyckiego w każdym aspekcie życia, pracy i wypoczynku. Cel ten realizowany jest poprzez promowanie zdrowego stylu życia, prowadzenie nadzoru nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody, warunków pracy i wypoczynku, higieny procesów nauczania i wychowania.

Dbanie o zdrowie to również przeciwdziałanie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny radiacyjnej,
- higieny procesów nauczania i wychowania ,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia , w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Prowadząc działalność w zakresie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Komendantem Powiatowym Policji, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz przedstawicielami samorządów..

Dostęp do wiarygodnych danych we wszystkich obszarach objętych nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej nie byłby możliwy bez sprawnie działającej bazy laboratoryjnej. Laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonujące badania w szerokim zakresie (badania żywności, wody, różnego rodzaju badania środowiskowe i inne), dysponujące wykwalifikowaną kadrą i odpowiednio przygotowaną infrastrukturą stanowią podstawowy instrument nadzoru.

Pod nadzorem sanitarnym w 2022 roku znajdowało się 1124 obiektów, w których przeprowadzono 908 kontroli sanitarnych, w tym 3020 kontroli w zakresie przestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Wydano 146 decyzji administracyjnych i nałożono 31 mandatów karnych na kwotę 6050 zł. oraz 4 mandaty na kwotę 400 zł za nieprzestrzeganie obowiązujących nakazów, zakazów i ograniczeń.

stan sanitarny powiatu w roku 2022

Niniejsze opracowanie stanowi kompendium wszystkich działań podjętych przez Państwową Inspekcję Sanitarną na terenie powiatu głubczyckiego w 2022 r. na rzecz poprawy stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w powiecie.

*Alina Mazur-Ciapa
Państwowy Powiatowy Inspektor*

Sanitarny w Głubczycach

1. Działalność kontrolno-represyjna

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego na terenie powiatu w roku 2022 przeprowadzono:

- ✓ ogółem 908+3020 COVID kontroli sanitarnych (708 + 4978 COVID w 2021r.)
- ✓ wydano 146 decyzji administracyjnych (98 w 2021r.),
- ✓ wydano 100 decyzji płatniczych (51 w 2021r.)
- ✓ wydano 26 postanowień (17 w 2021r.),
- ✓ nałożono 31 mandatów na kwotę 6050,00 zł. (27 mandatów na kwotę 4650,00 zł w 2021r.) oraz 4 mandaty na kwotę 400,00 zł. za nieprzestrzeganie określonych nakazów, zakazów i ograniczeń w związku z ogłoszeniem stanu epidemii.

Zestawienie kontroli obiektów przez jednostki PIS – powiat Głubczyce

Rok	Nadzór Sanitarny	Liczba obiektów ujęta w wykazie	Liczba obiektów poddanych kontroli /wizytacji	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości
2021	Ogółem	1127	708	59
2022	Ogółem	1124	908	146

Działalność laboratoryjna

Rok	Liczba pobranych próbek	Próbki wody	Próbki żywności	Próbki kalu	Środki zastępcze
2021	456	165	328	91	0
2022	487	218	214	55	0

Informacje ogólne

Oddział/Sekcja	Liczba obiektów	Liczba kontroli/ wizytacji	Ilość wydanych decyzji merytorycznych	Ilość wydanych decyzji płatniczych	Liczba mandatów	Ilość interwencji	Ilość pobranych prób
Epidemiologia	84	3114	8	3	1	0	170
Higiena Żywności i Żywienia	509	403	31	40	28	6	214
Higiena Komunalna	309	229	82	29	5	7	218
Higiena Pracy	134	89	18	16	1	9	0

Promocja i Oświata Zdrowotna	50	24	0	0	0	0	0
Higiena Dzieci i Młodzieży	50	45	7	5	0	0	0
Nadzór Zapobiegawczy	0	22	0	7	0	0	0
Środki zastępcze	0	2	0	0	0	0	0
Razem	1136	3928	146	100	35	22	602

2. Interwencje ludności

W 2022 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Głubczycach wpłynęły 22 interwencje, z czego 17 załatwiono w ramach własnych kompetencji, natomiast 5 interwencji przekazano do załatwienia właściwym organom, o czym poinformowano interweniującego, uzasadniając stanowisko w sprawie. Spośród załatwionych interwencji 3 uznano za zasadne, natomiast 14 za bezzasadne.

Tematyka wniesionych interwencji dotyczyła w głównej mierze:

- ✓ nieprzestrzegania obowiązujących nakazów, zakazów i ograniczeń w związku z ogłoszonym stanem epidemii;
- ✓ niezachowania właściwych warunków pracy;
- ✓ nieprawidłowości odnoszących się do sklepów spożywczych oraz zakładów produkcyjnych (jakość produktów spożywczych, warunki sanitarno-higieniczne obiektów);
- ✓ nieprawidłowego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń;
- ✓ zanieczyszczeń w budynkach mieszkalnych;
- ✓ gospodarki nieczystościami płynnymi;
- ✓ nieprawidłowości z zakresu ochrony środowiska (jakość wody);
- ✓ wprowadzania do obrotu produktów biobójczych bez pozwolenia;
- ✓ nieprawidłowego oznakowania produktów kosmetycznych.

Zestawienie wniesionych interwencji w PSSE w Głubczycach w latach 2021-2022

Problematyka wniesionych interwencji	Liczba spraw załatwionych we własnym zakresie		Liczba spraw przekazanych wg właściwości	
	2021	2022	2021	2022
Razem	20	17	6	5
z zakresu higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku, w tym:	6	4	0	2
jakość środków spożywczych	1	1	-	1
warunki sanitarno-higieniczne obiektu	-	2	-	-
niezarejestrowana działalność	-	1	-	1
składowanie odpadów biodegradowalnych	-	-	-	-
warunki sprzedaży produktów	-	-	-	-

stan sanitarny powiatu w roku 2022

spożywczych				
produkt biobójczy/kosmetyk	-	-	-	-
nieprzestrzeganie zakazów i obostrzeń w związku ze stanem epidemii	5	-	-	-
z zakresu ochrony środowiska, w tym:	5	5	6	2
jakość wody	2	3	1	1
gospodarka nieczystościami płynnymi	-	1	-	-
przewóz zwłok	-	-	-	-
warunki mieszkaniowe	-	-	-	1
składowanie odpadów	1	-	3	-
zalanie budynku mieszkalnego nieczystościami z kanalizacji	-	-	-	-
wywóz ziemi z cmentarza	-	-	1	-
składowanie obornika w pobliżu ujęcia wody	-	-	-	-
prowadzenie usług fryzjerskich w nieodpowiednich warunkach	1	-	-	-
usunięcie grobu z cmentarza	-	-	-	-
obecność myszy i szczurów w budynkach mieszkalnych	-	-	1	-
nieprzestrzeganie zakazów i obostrzeń w związku ze stanem epidemii	1	1	-	-
z zakresu higieny dzieci i młodzieży, w tym:	4	-	0	-
czystość i przestrzeganie zasad higieny w placówce oświatowo-wychowawczej	1	-	-	-
rozkład zajęć szkolnych	1	-	-	-
nieodpowiedniego stanu technicznego obiektów sportowych	1	-	-	-
niezgłoszony wypoczynek zimowy / letni	1	-	-	-
nieprzestrzeganie zakazów i obostrzeń w związku ze stanem epidemii	-	-	-	-
z zakresu higieny pracy, w tym:	1	8	0	1
warunki pracy	-	1	-	-
składowanie odpadów	-	-	-	-
produkt biobójczy bez pozwolenia /kosmetyk niewłaściwie oznakowany	-	7	-	-
nieprzestrzeganie zakazów i obostrzeń w związku ze stanem epidemii	1	-	-	-
zanieczyszczenie środowiska	-	-	-	1
z zakresu epidemiologii, w tym:	4	-	0	-
pluskwy w placówkach medycznych	-	-	-	-
nieprzestrzeganie zakazów i obostrzeń w związku ze stanem epidemii	4	-	-	-

W porównaniu do roku poprzedniego odnotowano spadek liczby wniesionych interwencji.

Analiza interwencji wykazała, iż w większości obejmowały one zagadnienia związane z wprowadzeniem do obrotu produktów biobójczych bez pozwolenia oraz niewłaściwym

stan sanitarny powiatu w roku 2022

oznakowaniem kosmetyków (36%). Pozostałe interwencje dotyczyły niewłaściwej jakości środków spożywczych, nieodpowiednich warunków sanitarno – higieniczne obiektów oraz braku rejestracji działalności. Tematyka wniesionych interwencji obejmowała również nieodpowiednią jakość wody, niewłaściwe gospodarowanie nieczystościami płynnymi oraz nieprzestrzeganie określonych ograniczeń nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

I. Sytuacja epidemiologiczna

Sprawowanie nadzoru epidemiologicznego jest podstawowym celem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zadanie to realizuje pion epidemiologii, który każdego roku wdraża i kontroluje programy zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych. Prowadzi nadzór nad wykonywaniem szczepień ochronnych stanowiących skuteczną formę zapobiegania chorobom zakaźnym, a także opracowuje i ocenia stan sanitarny podmiotów działalności leczniczej. W 2022r. rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych, opracowanych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Z uwagi na trwające zagrożenie związane z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, pracownicy Inspekcji Sanitarnej zobligowani byli w dalszym ciągu do podejmowania wszelkich działań mających na celu przecinanie dróg szerzenia się zakażeń wywołanych tym czynnikiem. Niezależnie od powyższego równolegle zbierano także dane w zakresie zachorowalności na inne choroby zakaźne. Nadzór epidemiologiczny obejmował monitorowanie sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych i wczesne wykrywanie zagrożeń epidemicznych w celu skutecznego ich zwalczania.

W powiecie głubczyckim w 2022 r. zarejestrowano **3071** przypadków zgłoszeń zachorowań na choroby zakaźne oraz **25** ognisk epidemicznych.

W ramach podejmowanych działań przeciwepidemicznych przeprowadzono **3151** dochodzeń epidemiologicznych, objęto nadzorem **5666** osób oraz pobrano **170** prób do badań laboratoryjnych od osób chorych i podejrzanych o zachorowanie na choroby zakaźne.

Dane o zachorowaniach na choroby zakaźne zostały pozyskane ze zgłoszeń skierowanych przez lekarzy placówek ochrony zdrowia do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Głubczycach.

Tab.1 Analiza porównawcza zapadalności na wybrane choroby zakaźne na terenie powiatu głubczyckiego w latach 2021-2022

Lp	Jednostka chorobowa	2021		2022	
		Powiat głubczycki		Powiat głubczycki	
		Liczba zachorowań	Zapadalność na 100tys.	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys.
1.	Dur brzuszny	0	0	0	0
2.	Dury rzekome ABC	0	0	0	0
3.	Salmonelozy- zatrucia pokarmowe	12	26,50	9	20,12 ↓
4.	Gronkowcowe zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2	0	0	1	2,24 ↑
5.	Zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile	7	15,46	10	22,36 ↑
6.	Czerwonka bakteryjna (szigelozą) – wywołana przez E. coli biegunkotwórczą	0	0	3	6,71 ↑
7.	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	7	15,46	25	55,90 ↑
8.	Biegunki wywołane przez rotawirusy	8	17,66	27	60,37 ↑

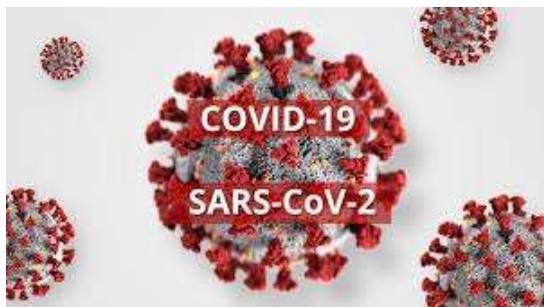
stan sanitarny powiatu w roku 2022

9.	Biegunki wywołane przez norowirusy	9	19,87	11	24,60 ↑
10.	Biegunki o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	53	117	85	190 ↑
11.	Krztusiec	0	0	0	0
12.	Tęžec	0	0	0	0
13.	Odra	0	0	0	0
14.	Różyczka	0	0	0	0
15.	Ospa wietrzna	47	103,77	126	281,73 ↑
16.	Świnka	0	0	0	0
17.	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	0	0	0	0
18.	Wirusowe zapalenie wątroby typu B	0	0	1	2,24 ↑
19.	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	2	4,42	2	4,47 ↑
20.	Borelioza	15	33,12	25	55,90 ↑
21.	Styczność i narażenie na wściekliznę	2	4,42	4	8,94 ↑
22.	Nowowykryte zakażenie HIV	1	2,21	3	6,71 ↑
23.	AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności	0	0	1	2,24 ↑
24.	Płonica	0	0	6	13,42 ↑
25.	Róża	4	8,83	5	11,18 ↑
26.	Zapalenie opon mózgowych (bakteryjne, wirusowe, nie określone)	1	2,21	2	4,47 ↑
27.	Grypa potwierdzona laboratoryjnie	0	0	6	13,42 ↑
28.	Lamblioza	1	2,21	0	0
29.	Kiła	0	0	1	2,24 ↑
30.	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	3108	6862	2863	6401 ↓

W roku sprawozdawczym w porównaniu z rokiem 2021 zaobserwowano wzrost zapadalności niemal na wszystkie choroby wskazane w tabeli. Odnotowano jedynie nieznaczny spadek w przypadku zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami *Salmonella* i zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2. Ta sytuacja może być wynikiem zniesienia ograniczeń obowiązujących podczas stanu epidemii oraz większej dostępności pacjentów do placówek medycznych i diagnostyki w kierunku innych chorób niż COVID-19.

1.1. Sytuacja w zakresie zakażeń SARS – COV – 2

COVID-19 (od ang. Coronavirus Disease 2019) to ostra choroba zakaźna układu oddechowego wywołana zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, który jest spokrewniony z wirusem SARS i wcześniej był nazywany roboczo „2019-nCoV” (z ang. 2019 novel coronavirus). Zakażenie szerzy się od osób zakażonych przede wszystkim drogą powietrzno-kropelkową. Okres wylegania choroby wynosi od 2 do 10 dni od momentu zakażenia dlatego kluczowe jest zachowanie odpowiedniej

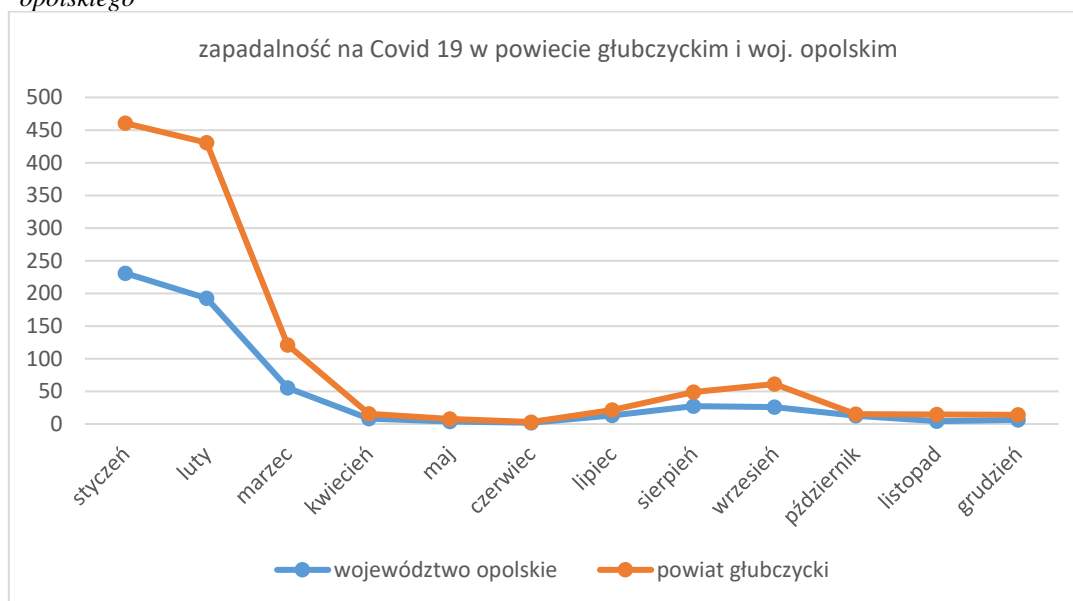
higieny osobistej i innych zaleceń, szczególnie w przypadku osób z grup ryzyka. W odnotowanych przypadkach Covid 19 na terenie powiatu głubczyckiego do najczęstszych objawów należały: gorączka, duszność, kaszel, ból mięśni, ogólne osłabienie, ból gardła, objawy ze strony przewodu pokarmowego (nudności, wymioty, biegunka), rzadziej utrata węchu i/lub smaku.

W roku 2022 w powiecie głubczyckim odnotowano **2863** przypadki zakażeń SARS-CoV-2, w tym **106** osób poddano hospitalizacji, co stanowi **3,7%** wszystkich zakażeń.

W ramach podejmowanych działań przeciwepidemicznych przeprowadzono **2943** wywiady epidemiologiczne i objęto izolacją/kwarantanną **5636** osób. Wykonano **115** badań w kierunku SARS-CoV-2 u osób podejrzanych o zakażenie oraz kierowanych do Domów Pomocy Społecznej i Zakładów Opiekuńczo Leczniczych. Na podstawie sekwencjonowania losowo wybranych próbek od osób, u których potwierdzono Covid 19 stwierdzono, że w 95% dominował wariant Omikron wirusa SARS-CoV-2, który wyparł występującą pod koniec 2021 r. odmianę Delta.

Najwięcej zakażeń SARS-CoV-2 w 2022 r. potwierdzono w miesiącach od stycznia do marca, a współczynnik zapadalności na 10 000 mieszkańców na COVID 19 w powiecie głubczyckim był nieco wyższy niż w województwie opolskim. Z początkiem kwietnia 2022 r. zaobserwowano znaczny spadek zakażeń SARS-CoV-2 i tendencja ta zachowała się do końca roku. W okresie jesienno-zimowym nie zaobserwowano kolejnej fali.

Wykres 1. Zapadalność na COVID 19 w powiecie głubczyckim od 01.01 – 31.12.2022r. na tle województwa opolskiego

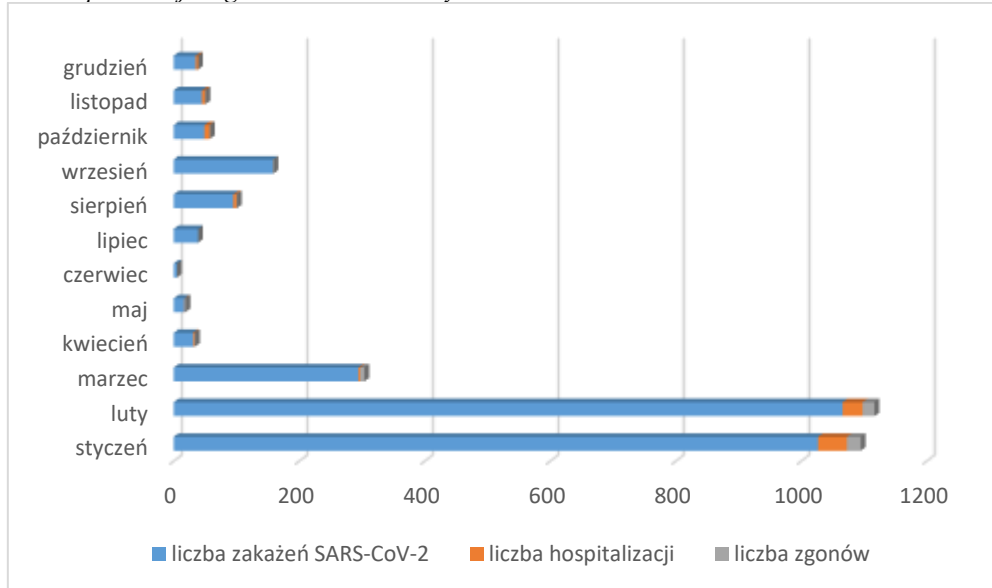

stan sanitarny powiatu w roku 2022

W 2022 r. w przebiegu choroby COVID 19 zmarło 53 osoby (1,85% zakażonych) i jest to znaczny spadek, w stosunku do roku ubiegłego, gdzie zarejestrowano 112 zgonów (3,6%). Świadczy to o łagodniejszym przebiegu choroby COVID 19 wywołanej przez wariant Omikron, który głównie powodował zajęcie górnych dróg oddechowych.

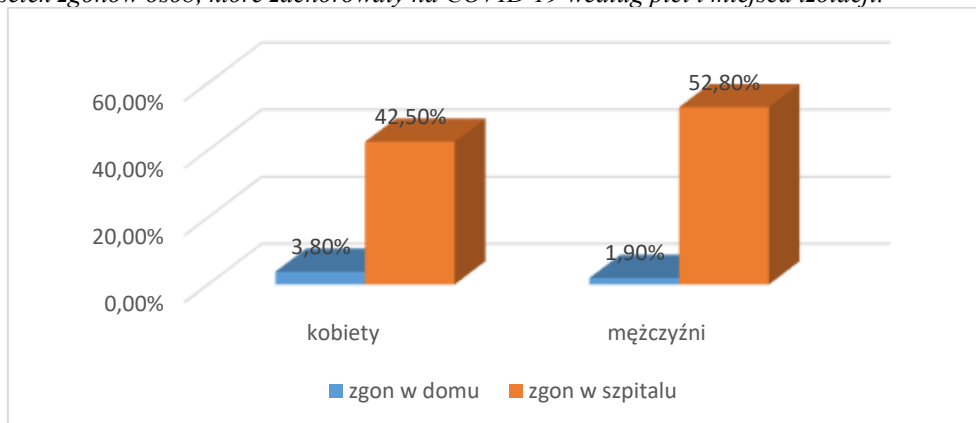
Liczba hospitalizacji i zgonów kształtowała się na zmiennym poziomie w poszczególnych miesiącach i z reguły była proporcjonalna do ilości zachorowań.

Wykres 2. Liczba hospitalizacji i zgonów osób zakażonych SARS Cov-2 w okresie od 01.01. do 31.12.2022 r.

Najmłodsza osoba, która zmarła w wyniku zachorowania na COVID 19 miała 31 lat (kobieta, niezaszczepiona, zgon nastąpił z początkiem stycznia 2022r. kiedy dominował jeszcze wariant Delta), a najstarsza 98 lat. Średnia wieku osób, które zmarły w wyniku COVID 19 wynosiła 75 lat. Osoby, które zmarły w 95% były niezaszczepione p/COVID 19 i miały choroby współistniejące.

Wykres 3. Odsetek zgonów osób, które zachorowały na COVID 19 według płci i miejsca izolacji.

Analiza zgonów wykazała, iż wyższa śmiertelność wystąpiła u mężczyzn 54,70% (29 zgonów) niż u kobiet 45,30% (24 zgony) i dotyczyła głównie osób hospitalizowanych. Niewielki odsetek stanowiły zgony osób izolowanych w domu. W przypadku kobiet odsetek zgonów w domu wyniósł 3,8% natomiast u mężczyzn 1,9%.

W 2022 r. zarejestrowano 25 ognisk epidemicznych, które wystąpiły w szpitalach (16 ognisk obejmujących zasięgiem większość oddziałów szpitalnych i istniejące w ich strukturach Zakłady Opiekuńczo Lecznicze), w DPS-ach (5 ognisk), w placówkach oświatowo-wychowawczych (2 ogniska), Zgromadzenie Sióstr Zakonnych (2 ogniska).

W ramach działań profilaktycznych na terenie powiatu głubczyckiego nadal realizowano szczepienia populacji przeciw COVID 19 z zastosowaniem tych samych szczepionek co w roku 2021.

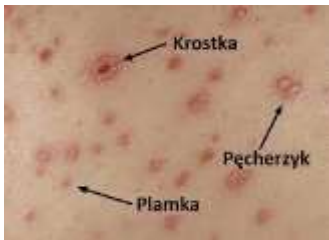
1.2. Choroby zakaźne wieku dziecięcego

Do tej grupy chorób zaliczamy choroby przenoszone drogą kropelkową: odra, nagminne zapalenie przyusznic (świnka), różyczka, ospa wietrzna i krztusiec.

W zakresie chorób wieku dziecięcego, przeciwko którym prowadzi się obowiązkowe szczepienia ochronne sytuacja w 2022 r. była zadawalająca.

Wśród dzieci nie odnotowano zachorowań na **krztusiec, odrę, różyczkę, tężec, błonicę oraz poliomyelitis.**

• Ospa wietrzna

W roku sprawozdawczym odnotowano znaczny wzrost zachorowań na ospę wietrzną w porównaniu do 2021 r.

Odnotowano 126 przypadków, natomiast w 2021r. - 47 przypadki. Od roku 2008 do kalendarza szczepień wprowadzono szczepienia p/ospie wietrznej u dzieci z grup ryzyka, co niewątpliwie chroni je przed zachorowaniem i wystąpieniem groźnych powikłań.

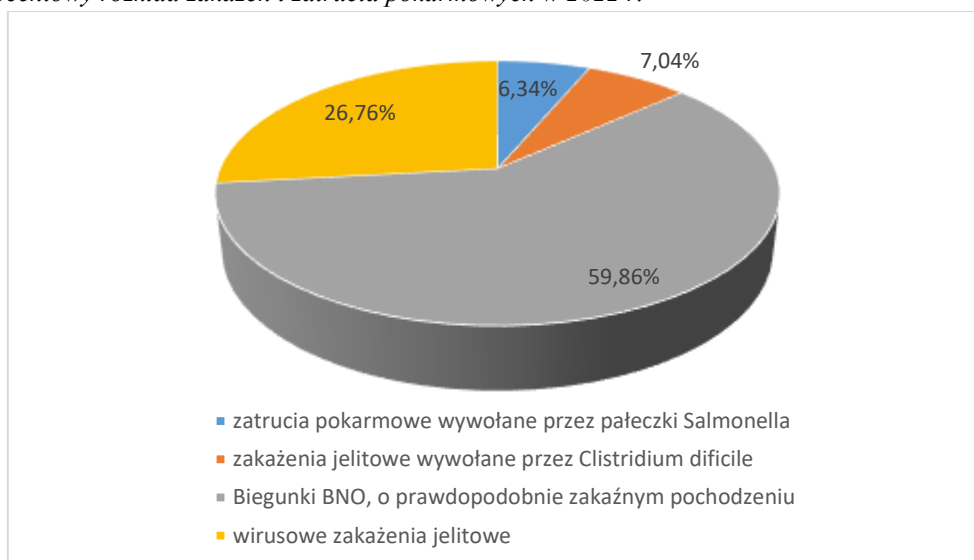
1.3. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie szerzenia się drogą pokarmową

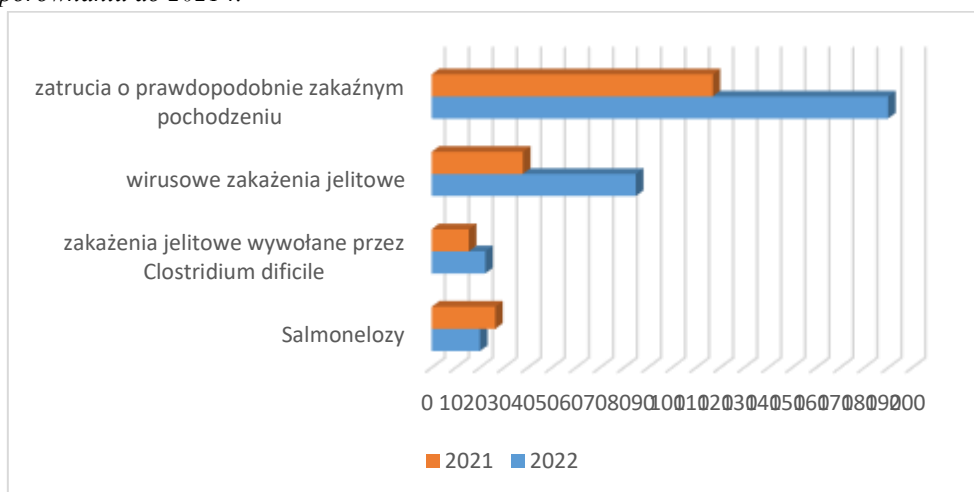
W roku sprawozdawczym ogółem zarejestrowano 142 przypadki zakażeń szerzących się drogą pokarmową (w roku 2021 – 92 przypadki). Wśród tych zakażeń największy odsetek stanowiły biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (w tym u dzieci do 2 lat) – 85 przypadków (59,86%), następnie wirusowe zakażenia jelitowe (w tym u dzieci do 2 lat) – 38 przypadków (26,76%), zatrucia pokarmowe wywołane przez pałeczki Salmonella – 9 przypadków (6,34%) oraz bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile – 10 przypadków (7,04%).

Wykres 4. Procentowy rozkład zakażeń i zatrucia pokarmowych w 2022 r.

Wykres 5. Zapadalność na zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe w powiecie głubczyckim w 2022 r. w porównaniu do 2021 r.

Analiza porównawcza wykazała znaczny wzrost zapadalności na zakażenia jelitowe i zatrucia pokarmowe w 2022 r. w porównaniu z rokiem 2021 za wyjątkiem zatruc pałeczkami Salmonella, w przypadku których odnotowano niewielki spadek.

Salmonelloza– jest chorobą odzwierzęcą. Naturalnym miejscem bytowania pałeczek *Salmonella* jest przewód pokarmowy zwierząt. Podstawowym źródłem zakażenia jest drób, jaja, produkty jajeczne i mleko. Aby uniknąć zakażenia pałeczkami *Salmonelli* należy przede wszystkim poddać obróbce termicznej drób oraz jaja przed spożyciem (pałeczki *Salmonella* giną w temperaturze powyżej 60° C). Ponadto należy przestrzegać zasady higieny podczas przygotowywania posiłków. Sprzęt mający kontakt z surowym mięsem i jajami należy dokładnie myć, a powierzchnie robocze dezynfekować. Bardzo ważne jest utrzymywanie wysokich standardów higieny rąk, szczególnie w trakcie przygotowywania posiłków. W Polsce bakterie z rodzaju *Salmonella* stanowią najczęstszą przyczynę bakteryjnych zatruc i zakażeń pokarmowych.

W roku sprawozdawczym w ramach prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych nadzorem objęto 26 osób (chorych i osoby z otoczenia), od których pobrano 55 próbek do badań mikrobiologicznych w kierunku *Salmonella/Shiella*.

W 2022 r. nie odnotowano ognisk zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki *Salmonella*.

1.4. Sytuacja epidemiologiczna chorób odzwierzęcych (zoonozy)

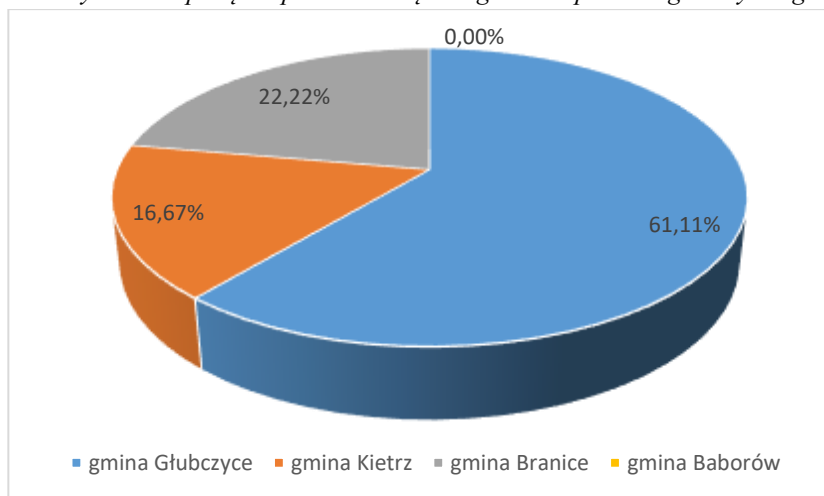
Zgodnie z definicją Komitetu Ekspertów WHO/FAO choroba odzwierzęca (zoonoza) to choroba zakaźna lub zakażenie, które w warunkach naturalnych może być przenoszone na ludzi ze zwierząt kręgowych. Tak jak w latach ubiegłych w ramach współpracy z Państwową Inspekcją Weterynaryjną prowadzono monitoring nad występowaniem zoonoz.

- **Pokąsania**

W roku sprawozdawczym w stosunku do 2021 r. zaobserwowano znaczny wzrost pokąsań ludzi przez zwierzęta. W sumie przeprowadzono 54 dochodzenia epidemiologiczne w związku z podejrzeniem o zakażenie wirusem wścieklizny wskutek pogryzień (w 2021r. zarejestrowano 39 pokąsań przez zwierzęta).

Najwięcej pokąsań przez zwierzęta wystąpiło w gminie Głubczyce – 33 przypadki (61,11%), następnie w gminie Kietrz – 9 przypadków (16,67%), natomiast najmniej w gminie Branice – 12 przypadków (22,22%). Wyjątkowo nie odnotowano przypadków pokąsań ludzi przez zwierzęta w gminie Baborów.

Wykres 6. Procentowy rozkład pokąsań przez zwierzęta w gminach powiatu głubczyckiego w 2022 r.

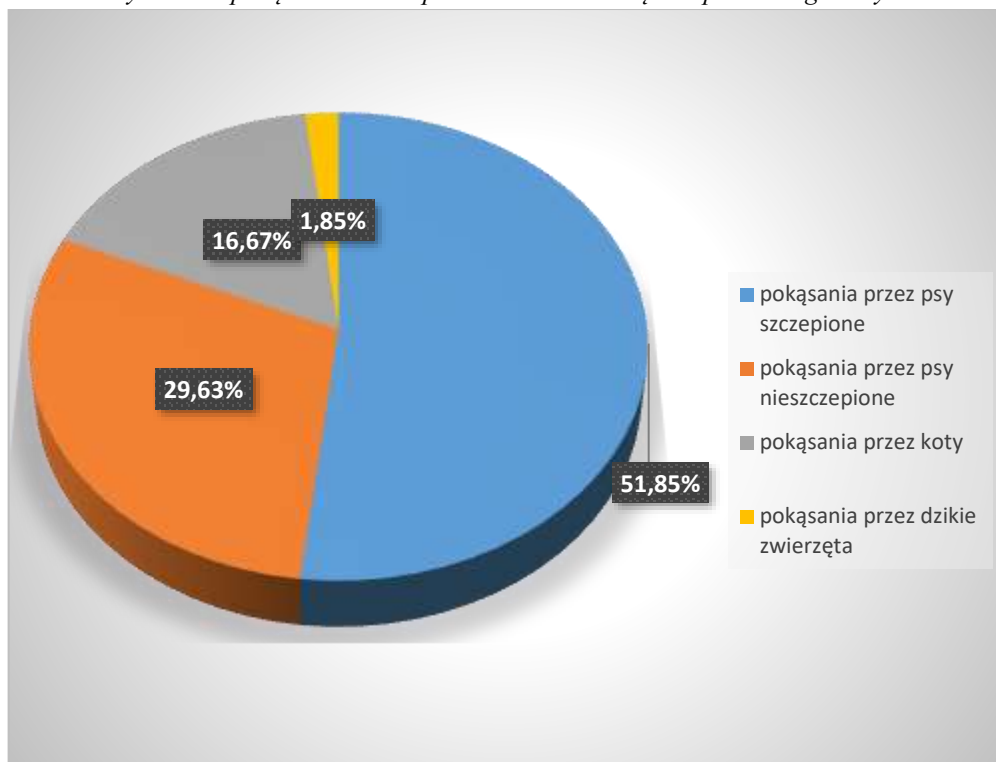

W trakcie prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych na bieżąco współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Głubczycach.

Ustalono, iż z powodu pokąsań przez zwierzęta niezaszczone przeciw wściekliznie w 4 przypadkach wystąpiła konieczność zastosowania u ludzi szczepień przeciw tej groźnej chorobie. Większość pogryzień spowodowana była przez zwierzęta, których właściciele wypuszczali je bez nadzoru, smyczy i kagańców. W dalszym ciągu poważny problem w sprawowaniu nadzoru epidemiologicznego nad osobami narażonymi/pokąsanymi stanowi bagatelizowanie obowiązku poddawania psów **szczepieniom p/wściekliznie**. Stwierdzono, że 29,63% przypadków pokąsanie nastąpiło przez psy nieszczone.

Wykres 6. Procentowy rozkład pokąsań u ludzi z podziałem na zwierzęta w powiecie głubczyckim

- **Borelioza**

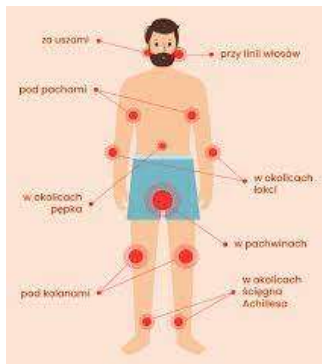

Borelioza z Lyme jest najczęściej występującą chorobą odkleszczową w Polsce i Europie, wywołaną przez krętki z rodzaju *Borrelia burgdorferi*. Choroba jest przenoszona przez kleszcze z rodzaju *Ixodes*, którego rezerwuarem są dzikie i domowe zwierzęta - gryzonie, drobne ssaki oraz ptaki. Borelioza występuje na całej półkuli północnej, ale także w Australii.

Obecnie obszar całej Polski uznawany jest za terytorium endemiczne dla tej choroby, co oznacza, że kleszcze będące wektorami krętków z rodzaju *Borrelia* są obecne na terenie całego kraju.

W powiecie głubczyckim, podobnie jak w całym kraju, z roku na rok obserwuje się rosnącą liczbę zachorowań na boreliozę. Poza krętkami *Borrelia*, kleszcze mogą przenosić również inne choroby m. in. wirusa odkleszczowego zapalenia mózgu.

Przeciwno kleszczowemu zapaleniu mózgu można się zabezpieczyć poprzez szczepienia ochronne, natomiast przeciwno boreliozie nadal nie ma szczepionki, co potęguje problem i uniemożliwia szybkie opanowanie choroby. Z tego m. in. powodu choroby odkleszczowe stanowią istotny problem z punktu widzenia epidemiologii i zdrowia publicznego.

Obserwowany w Polsce wzrost zachorowań na boreliozę należy upatrywać m. in. w stale zmieniającym się zasięgu geograficznym bytowania oraz wydłużeniu okresu żerowania kleszczy oraz w lepszej dostępności pacjentów do diagnostyki. Istotną rolę odgrywają też migrujące ptaki przenoszące zakażone kleszcze na obszary, na których krętki *Borellia burgdorferi* dotychczas nie występowały. Główne zalecenia profilaktyczne sprowadzają się do noszenia odpowiedniego ubioru podczas ekspozycji na kleszcze: zakładanie koszul z długimi rękawami, długich spodni i zakrytych butów, stosowanie nakrycia głowy, unikanie wypraw w rejonny gdzie jest dużo kleszczy, stosowanie środków odstrasżających kleszcze (odpowiednich repelentów), sprawdzanie obecności kleszczy na powierzchni ciała po powrocie z lasu, zwłaszcza w zgięciach stawowych, głowie, rękach, nogach, pachwinach.

Niezwykle ważne jest wczesne rozpoznanie choroby oraz zastosowanie właściwego leczenia.

W 2022 r. w porównaniu do roku ubiegłego zaobserwowano ok. 66 % wzrost liczby zachorowań na boreliozę tj. z 15 zarejestrowanych w 2021r. do 25 przypadków w roku 2022 r. Zapadalność na boreliozę w naszym powiecie wynosiła 55,90/100 000 i była wyższa niż w populacji całego kraju (45,43/100 000).

Większość przypadków boreliozy zostało rozpoznanych we wczesnej fazie choroby na podstawie objawów klinicznych (rumień wędrujący). Takie wczesne rozpoznanie choroby oraz wdrożenie terapii antybiotykowej daje duże szanse na wyleczenie choroby.

W toku prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych ustalono, że najczęściej do zakażeń dochodziło w trakcie pobytu w lesie oraz podczas wykonywania prac w ogródkach przydomowych lub na działkach rekreacyjnych.

Mimo, że od kilku lat w Polsce rośnie liczba przypadków boreliozy zgłaszanej jako choroby zawodowej to zarówno w 2022 r. jak i w 2021 r. nie zarejestrowano przypadku w powiecie głubczyckim.

1.5. Szczepienia ochronne jako element zwalczania chorób zakaźnych

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszą formą zapobiegania chorobom zakaźnym, jak również powikłaniom, które mogą wystąpić w wyniku zachorowania.

Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób (zwykle odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu wysokiego odsetka populacji (tj. **co najmniej 95%**). Takie działanie skutecznie zapobiega szerzeniu się zachorowań na choroby zakaźne nie tylko na osoby uodpornione w drodze szczepienia, ale również na osoby, które ze względu na przeciwwskazania zdrowotne nie mogą być przeciw nim szczepione lub osoby, które pomimo prawidłowo przeprowadzonego szczepienia nie wykształciły odporności immunologicznej.

W ramach nadzoru nad realizacją szczepień ochronnych w 2022 roku skontrolowano 12 punktów szczepień, z uwzględnieniem oddziału noworodkowego, funkcjonujących wyłącznie w placówkach opieki zdrowotnej. Punkty szczepień spełniały wymagania, jakim powinny odpowiadać gabinety o charakterze zabiegowym oraz zapewniały warunki zasad łańcucha chłodniczego wymagane podczas transportu i przechowywania szczepionek.

W powiecie głubczyckim w 2022 r., szczepieniom ochronnym w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych podlegało **6420** dzieci i młodzieży w wieku do 19 roku życia. Szczepieniami ochronnymi objęto roczniki **2022 r. , 2021 r., 2017 r., 2013 r., 2009 r., 2004 r.** co stanowi **1849** dzieci i młodzieży w **14 punktach** szczepień.

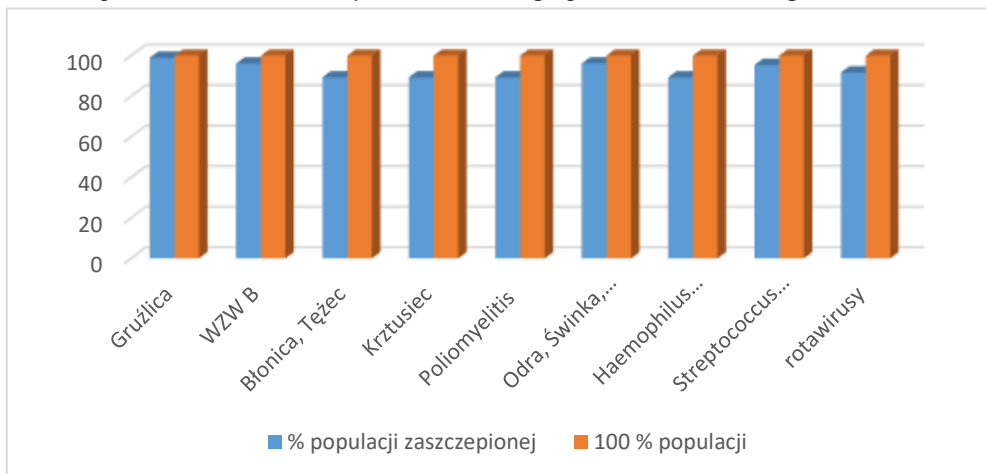
stan sanitarny powiatu w roku 2022

W powiecie głubczyckim stan zaszczepienia dzieci i młodzieży podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym w dalszym ciągu oscyluje na dość dobrym poziomie.

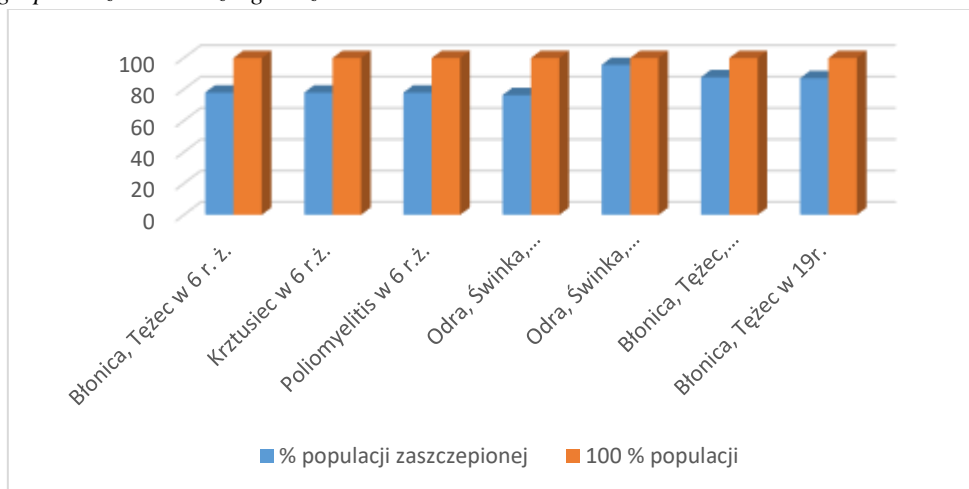
W 2022 r. odnotowano wysoki procent zaszczepienia noworodków p/gruźlicy – 98,95%.

Ponadto pomimo trwającej epidemii COVID 19 w rocznikach objętych szczepieniami skutecznie realizowano obowiązek z uzyskaniem zadowalających wyników.

Wykres 7. Stan zaszczepienia dzieci w 2 roku życia w 2022 r. wg. sprawozdania rocznego Mz-54.

Wykres 8. Stan zaszczepienia dzieci w 6 i 10 roku życia oraz młodzieży w 14 i 19 roku życia w 2022 r. wg. sprawozdania rocznego Mz-54

W roku 2022 uzupełniono zaległe szczepienia z 2021 r. osiągając stopień zaszczepienia na wysokim poziomie w następujących rocznikach:

- ✓ w roczniku 2021 szczepienia p/gruźlicy na poziomie 99,31%
- ✓ w roczniku 2021 szczepienia p/rotawirusom na poziomie 99,31%
- ✓ w roczniku 2019 szczepienia p/błonicy i tężcowi na poziomie 98,17%
- ✓ w roczniku 2019 szczepienia p/krztuścowi na poziomie 98,17%
- ✓ w roczniku 2019 szczepienia p/Poliomyelitis na poziomie 98,17%
- ✓ w roczniku 2019 szczepienia p/odrze, śwince, różyczce na poziomie 97,80%
- ✓ w roczniku 2019 szczepienia p/Haemophilus influenzae typ b na poziomie 98,17%

- ✓ w roczniku 2019 szczepienia p/*Streptococcus pneumoniae* na poziomie 97,44%

Wzorem lat ubiegłych w Programie Szczepień Ochronnych nadal obowiązuje szczepienie **przeciw rotawirusom** dla dzieci urodzonych od 01.01.2021 r. oraz alternatywny schemat szczepień w 2 roku życia z uwzględnieniem szczepionek wysokoskojarzonych przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b, poliomyelitis – szczepionką DTPa-IPV-HIB (5w1).

W związku z tym, iż w ostatnich latach w Polsce odnotowano znaczny wzrost zachorowań na odrę w ramach działań profilaktycznych dodatkowo od 01 stycznia 2019 r. kontynuowane jest podawanie drugiej dawki szczepionki przeciwko odrze, śwince i różycze w 6 roku życia.

Stan zaszczepienia osób dorosłych.

W roku sprawozdawczym w porównaniu z 2021r., odnotowano znacznie więcej szczepień osób dorosłych p/tężcowi. Szczepienia te były wykonywane szczególnie u osób narażonych z powodu uszkodzenia skóry (skaleczenia, rany, nieszczęśliwe wypadki, pokąsania przez psy i inne zwierzęta).

Tabela 2. Stan zaszczepienia p/tężcowi

Rok	Przedział wiekowy			Razem
	0 - 19	20-29 lat	30 lat i powyżej	
2021	0	32	532	564
2022	0	30	714	744

W 2022 r. wykonano **ogółem 1176** szczepień zalecanych przeciwko: WZW typu A i B, ospie wietrznej, błonicy, krztuścowi, chorobom wywołanym przez *Streptococcus pneumoniae*, *Neisseria meningitidis*, zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego, wścieklicznie, kleszczowemu zapaleniu mózgu i grypie.

1.6. Środowiska odporne

Nałożenie przez ustawodawcę powszechnego obowiązku poddawania szczepieniom ochronnym przeciw wybranym chorobom zakaźnym, w szczególności dzieci i młodzieży, zapewnia odpowiednio wysoki odsetek osób uodpornionych przeciw tym chorobom i skutecznie zmniejsza ryzyko epidemicznego szerzenia się tych chorób zakaźnych w populacji.

Zaobserwowano, że prawdopodobnie na skutek działalności ruchów antyszczepionkowych, które każdego roku mają coraz więcej zwolenników, sytuacja w zakresie szczepień ochronnych w powiecie głubczyckim nadal się pogarsza.

Na koniec roku sprawozdawczego w rejestrze Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Głubczycach odnotowano 53 osoby uchylające się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych i stanowi to wzrost do 2021 r. (47 osób uchylających się).

1.7. Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze

W dniu 27 listopada 2010r. wprowadzono ustawowy zakaz wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych, a od 1 lipca 2015r. nowych substancji psychoaktywnych.

Na mocy art. 4 ust.1 pkt 9a ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej działania PIS obejmują zakresem sprawdzenie przestrzegania przepisów zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Egzekwowanie zakazu wytwarzania lub wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środka zastępczego jest określone ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii.

Nieprzestrzeganie w/w przepisów podlega karze w trybie administracyjnym, która nakłada państwowy powiatowy inspektor sanitarny.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 2 kontrole w obiektach podejrzanych o wprowadzanie do obrotu środków zastępczych. W toku kontroli nie stwierdzono w sprzedaży ww. produktów.

Ponadto tutaj organ prowadzi stały nadzór nad zgłaszalnością podejrzeń zatruc lub zatruc środkami zastępczymi. W roku 2022 odnotowano jeden przypadek podejrzenia zatrucia w powiecie głubczyckim, który został zarejestrowany w systemie SMIOD (System Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych).

1.8. Podsumowanie

W roku sprawozdawczym w porównaniu z rokiem 2021 zaobserwowano wzrost zapadalności niemal na wszystkie choroby zakaźne. Odnotowano jedynie nieznaczny spadek w przypadku zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami Salmonella i zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2.

Szczyt zakażeń SARS-CoV-2 zarejestrowano w miesiącach od stycznia do marca i były one spowodowane łagodniejszym wariantem Omikron, który wywoływał głównie zakażenie górnych dróg oddechowych. Z początkiem kwietnia 2022 r. zaobserwowano znaczny spadek zakażeń, który utrzymywał się do okresu jesienno-zimowego.

Odnotowano wzrost zapadalności na boreliozę, co niewątpliwie miało związek ze zniesieniem ograniczeń stosowanych w epidemii i większą dostępnością pacjentów do poradni specjalistycznych i diagnostyki.

Pomimo wzmożonej działalności ruchów antyszczepionkowych, co skutkuje rosnącą z roku na rok liczbą środowisk uchylających się, w powiecie głubczyckim stan zaszczepienia dzieci i młodzieży do 19 roku życia nadal oscyluje na wysokim poziomie.

II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia

2.1. Wprowadzenie

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawowany jest przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie *Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (t. j. Dz. U. z 2021r. poz. 195, ze zm.) jak również na podstawie:

- ✓ *Ustawy z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (t. j. Dz. U. z 2020r. poz. 2028, ze zm.),
- ✓ *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017r. poz. 2294).

Jakość wody przeznaczonej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*.

Badania jakości wody pitnej wykonują laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, stosownie do ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

W 2022r. na terenie powiatu głubczyckiego funkcjonowało 27 wodociągów, wykorzystywanych do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi (tabela nr 1). Nadzorem sanitarnym objęto również: wodociąg lokalny Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Głubczycach, wodociąg zakładowy Langowo, wodociąg lokalny Szpitala w Głubczycach oraz wodociąg zakładowy Browary w Głubczycach.

Tabela nr 1

L.p.	Gmina	Administrator wodociągu	Liczba wodociągów sieciowych	Szacunkowa liczba ludności zaopatrywanej w wodę [tys.]
1	Głubczyce	Głubczyckie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. ul. Powstańców nr 2, 48-100 Głubczyce	9	20,3
2	Kietrz	Przedsiębiorstwo Komunalne „Hydrokan” Sp. z o.o. ul. Traugutta 15, 48-130 Kietrz	6	10,1
3	Branice	Samorządowy Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej w Branicach ul. Słowackiego nr 3, 48-140 Branice	5	6,2
4	Baborów	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Krakowska nr 1, 48-120 Baborów	7	5,7

2.2. Zaopatrzenie ludności w wodę

Woda wykorzystywana do zbiorowego zaopatrzenia ludności z terenu powiatu głubczyckiego pochodzi z ujęć podziemnych. Większość studni usytuowana jest na terenach wykorzystywanych rolniczo, część na terenach zamieszkałych wiejskich i miejskich.

Państwowa Inspekcja Sanitarna nie prowadzi ewidencji liczby osób korzystających z własnego ujęcia wody oraz nie posiada kompetencji w zakresie kontroli jakości wody z indywidualnych studni przydomowych.

Na terenie powiatu głubczyckiego przeważającą większość stanowią wodociągi o produkcji wody poniżej 100 m³/dobę. Największe wodociągi to wodociąg publiczny Głubczyce /produkcja ok. 2 800 m³ wody na dobę/ oraz wodociąg publiczny Kietrz /produkcja ok. 1 300 m³ wody na dobę/. Ilość wodociągów w gminach w zależności od wielkości produkcji wody przedstawia poniższa tabela.

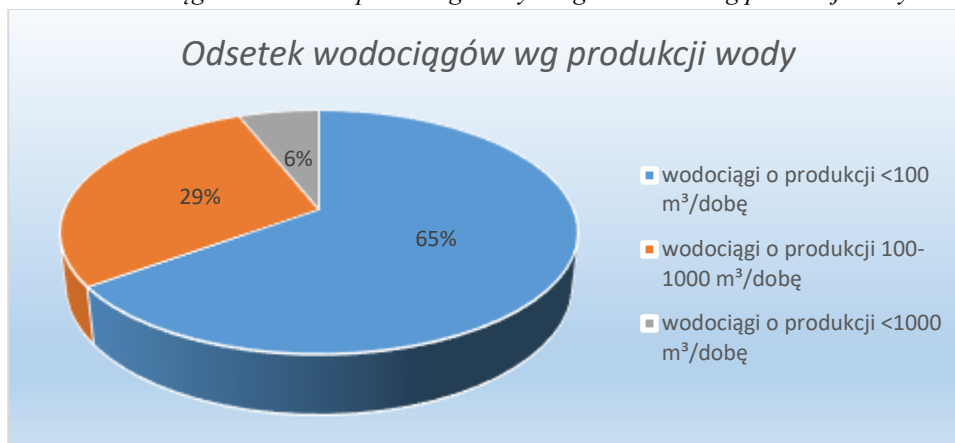
Tabela nr 2

Gmina	Wodociągi publiczne o produkcji wody			Inne podmioty produkujące wodę
	<100m ³ /dobę	100- 1 000 m ³ /dobę	1 000 -10 000 m ³ /dobę	
Głubczyce	Debrzyca Braciszów Mokre Wieś Tarnkowa Krasne Pole Dobieszów 7. Mokre Kolonia	1. Klisino	1. Głubczyce	Wodociąg lokalny OSM w Głubczycach Wodociąg lokalny Szpitala Powiatowego w Głubczycach 3. Wodociąg zakładowy Browaru w Głubczycach
Kietrz	Dzierżysław 2. Wojnowice	Rozumice 2. Chróścielów-Nasiedle 3. Nowa Cerekwia	1. Kietrz	
Branice	Włodzienin 2. Jędrychowice	Branice Bliszczyce 3. Wiechowice		
Baborów	Szczyty Raków Księżę Pole Sucha Psina 5. Czerwonków Osiedle 6. Amandów-Tłustomy	1. Dziećmarów-Baborów		1. Wodociąg zakładowy Langowo

Wykres nr 1 Odsetek wodociągów na terenie powiatu głubczyckiego w 2022r. wg produkcji wody

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia jeśli spełnia określone w nim wymagania. Jakość wody jest kontrolowana we wszystkich wodociągach. Przekroczenie parametrów określonych w rozporządzeniu wymaga każdorazowo dokonania oceny zagrożeń i oszacowania ryzyka wystąpienia potencjalnych zdarzeń niebezpiecznych dla zdrowia konsumentów oraz określenia przydatności wody do spożycia. Ocena jakości wody jest sporządzana osobno dla każdego wodociągu.

Na koniec 2022r. wodę spełniającą wymagania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dostarczało **31 wodociągów czyli 100%** systemów zaopatrzenia w wodę.

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody pitnej w 2022r. pobrano **154** próbki do badań fizykochemicznych i **183** do badań mikrobiologicznych. Przeprowadzono **17** kontroli stanu sanitarno-technicznego urządzeń wodociągowych oraz **59** kontroli związanych z poborem próbek wody do badań.

W celu poprawy jakości wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Głubczycach prowadził postępowanie administracyjne. W związku z obecnością w wodzie bakterii grupy coli i/lub Escherichia coli oraz ponadnormatywnymi parametrami fizykochemicznymi wydano 4 decyzje stwierdzające brak przydatności wody lub warunkową przydatność wody do spożycia oraz nakazujące poprawę jakości wody. Łącznie wydano 11 decyzji finansowych.

2.3. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia

2.3.1. Jakość mikrobiologiczna wody

Na terenie powiatu głubczyckiego ujęcia wody pitnej stanowią studnie głębinowe wiercone i kopane. Nie są one szczególnie narażone na zanieczyszczenia, wobec czego nie prowadzi się stałej dezynfekcji wody. Procesy dezynfekcji przeprowadzane są okresowo lub w razie pogorszenia się jakości wody za pomocą podchlorynu sodu.

Parametrami mikrobiologicznymi badanymi w wodzie są: bakterie grupy coli, Escherichia coli, paciorkowce kałowe oraz ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C.

Woda dostarczana konsumentom musi być wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzi.

W 2022r. ponadnormatywne parametry mikrobiologiczne wody wykryto w 11 wodociągach wyszczególnionych w poniższej tabeli:

Tabela nr 3

Lp	Wodociąg	Przekroczo ny parametr	Czas trwania przekroczenia	Podjęte działania	Ocena wody na koniec 2022 roku
1	Wodociąg publiczny Bliszczycze	Bakterie grupy coli, Escherichia coli	4 dni	Dezynfekcja wody oraz płukanie sieci	Odpowiada wymaganiom obowiązującego rozporządzenia
2	Wodociąg publiczny Krasne Pole	Bakterie grupy coli	4 dni	Dezynfekcja wody oraz płukanie sieci	Odpowiada wymaganiom obowiązującego rozporządzenia
3	Wodociąg publiczny Kietrz	Bakterie grupy coli	4 dni (dwukrotnie)	Dezynfekcja wody oraz płukanie sieci	Odpowiada wymaganiom obowiązującego rozporządzenia
4	Wodociąg publiczny Braciszów	Bakterie grupy coli	9 dni	Dezynfekcja wody oraz płukanie sieci	Odpowiada wymaganiom obowiązującego rozporządzenia
5	Wodociąg publiczny Głubczyce	Bakterie grupy coli	3 dni	Dezynfekcja wody oraz płukanie sieci	Odpowiada wymaganiom obowiązującego rozporządzenia
6	Wodociąg publiczny Nowa Cerekwia	Bakterie grupy coli	3 dni	Dezynfekcja wody oraz płukanie sieci	Odpowiada wymaganiom obowiązującego rozporządzenia
7	Wodociąg publiczny Dziećmarów-Baborów	Bakterie grupy coli	2 dni	Dezynfekcja wody oraz płukanie sieci	Odpowiada wymaganiom obowiązującego rozporządzenia
8	Wodociąg publiczny Branice	Bakterie grupy coli	8 dni	Dezynfekcja wody oraz płukanie sieci	Odpowiada wymaganiom obowiązującego rozporządzenia
9	Wodociąg publiczny Włodzienin	Bakterie grupy coli	7 dni	Dezynfekcja wody oraz płukanie sieci	Odpowiada wymaganiom obowiązującego rozporządzenia
10	Wodociąg publiczny Jędrychowice	Bakterie grupy coli	2 dni	Dezynfekcja wody oraz płukanie sieci	Odpowiada wymaganiom obowiązującego rozporządzenia
11	Wodociąg lokalny OSM Głubczyce	Bakterie grupy coli	7 dni	Dezynfekcja wody oraz płukanie sieci	Odpowiada wymaganiom obowiązującego rozporządzenia

W związku z powyższym w wodociągu publicznym Bliszczycze, Jędrzychowice i Dziećmarów- Baborów stwierdzono czasowy brak przydatności wody do spożycia. Natomiast woda z wodociągu publicznego Nowa Cerekwia była warunkowo przydatna do spożycia przez ludzi.

Działania prowadzone przez administratorów wodociągów (dezynfekcja wody oraz płukanie sieci) skutkowały poprawą jakości wody potwierdzaną pozytywnym wynikiem badań mikrobiologicznych.

Bakterie grupy coli nie są drobnoustrojami chorobotwórczymi, lecz bakteriami występującymi naturalnie w środowisku oraz organizmach ludzi i zwierząt. Bakterie te nie powinny występować w dostarczanej uzdatnionej wodzie, a stwierdzenie ich obecności może sugerować nieodpowiednie jej uzdatnienie, wtórne zanieczyszczenia lub nadmierną zawartość substancji odżywczych w uzdatnionej wodzie. Test na organizmy grupy coli może być wykorzystywany jako wskaźnik efektywności systemu rozprowadzającego wodę czystą. Obecność bakterii grupy coli w wodzie przeznaczonej do spożycia może stanowić ryzyko zagrożenia dla zdrowia ludzi. Obecność bakterii w systemach dystrybucyjnych i zbiornikach wody może świadczyć o odradzaniu się populacji i możliwym powstawaniu biofilmu.

Bakterie *Escherichia coli* jako stały składnik mikroflory przewodu pokarmowego ludzi i zwierząt, wykrywane w wodzie wskazują na przeniknięcie do niej odchodów ludzkich lub zwierzęcych, lub zawierających je ścieków. Mikroorganizmy te sygnalizują skażenie kałowe wody.

Pewne nieliczne szczepy enteropatogennych *E. coli* mogą wywoływać ostrą biegunkę. Niektóre serotypy mogą być przyczyną biegunki o zróżnicowanym nasileniu od łagodnej bez domieszki krwi w stolcach do biegunki krwotocznej o ciężkim przebiegu, nieróżniącej się klinicznie od krwotocznego zapalenia jelita grubego. W 2% do 7% przypadków zakażenie przybiera postać zespołu hemolityczno- mocznicowego, na który składa się ostra niewydolność nerek i niedokrwistość hemolityczna, mogące prowadzić do zejścia śmiertelnego. Do grupy najwyższego ryzyka rozwoju tego zespołu należą dzieci poniżej 5 roku życia.

2.3.2. Jakość fizykochemiczna wody

Woda z ujęć na terenie powiatu głubczyckiego charakteryzuje się bardzo dobrą jakością fizykochemiczną. Zawartość w wodzie metali ciężkich, fluorków, amoniaku, azotanów, pestycydów, WWA, THM bezno(a)pirenu jest znikoma lub poniżej granicy wykrywalności metod laboratoryjnych.

O walorach smakowych i jakościowych wody decyduje jej skład. Konsument przede wszystkim ocenia jakość wody po jej smaku, barwie i zapachu, czyli wskaźnikach organoleptycznych pozwalających na sklasyfikowanie wody przez konsumenta jako bezpiecznej i zdrowej.

Woda na terenie powiatu głubczyckiego charakteryzuje się średnią lub dużą twardością. Stanowi to uciążliwość w gospodarstwach domowych powodując osadzanie się tzw. *kamienia* na powierzchniach naczyń, w których gotowana jest woda, czajników oraz sprzętu AGD.

Twarda woda, to nic innego, jak obecne w niej jony Ca i Mg. Im jest ich więcej, tym z większą twardością mamy do czynienia. Badania mówią, im twardsza woda tym lepiej dla naszego zdrowia. Magnez w wodzie jest 30 krotnie łatwiej przyswajalny w porównaniu z Mg pochodzącym z żywności. Oznacza to, że woda może być wprost idealnym źródłem Mg. Niskie stężenie magnezu wiąże się m. in. z chorobami serca. Magnez wspomaga rozkurcz mięśni. Woda miękka jest więc dobra dla urządzeń elektrycznych i tylko dla nich.

W 2022r. nie stwierdzono trwałych przekroczeń parametrów fizykochemicznych w wodzie pitnej z terenu powiatu głubczyckiego. W 2 wodociągach stwierdzono krótko czasowe przekroczenia stężenia azotanów i manganu spowodowane nieodpowiednią pracą urządzeń uzdatniających lub błędną proporcją mieszania wody. Zarządcy wodociągów przeprowadzili działania skutkujące poprawą jakości wody. Po dokonaniu analizy ryzyka zdrowotnego, uwzględniającej stężenie przekroczonych parametrów wody, czas trwania przekroczenia oraz docelową grupę konsumentów stwierdzono, iż wykryte odchylenia od dopuszczalnych norm nie stanowiły zagrożenia dla bezpieczeństwa zdrowotnego odbiorców wody.

2.3.3. Działalność kontrolno – represyjna

Wodociągi		Zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Inne podmioty
liczba wodociągów		27	4
liczba skontrolowanych wodociągów		27	4
liczba kontroli	stanu sanitarno-technicznego	14	3
	związanych z poborem próbek wody	55	4
liczba pobranych próbek wody do badań	fizykochemicznych	145	9
	mikrobiologicznych	173	10
liczba decyzji	na poprawę jakości wody	4	-
	na poprawę stanu sanitarno-technicznego	-	-
	finansowych	11	1
	prolongujących dot. poprawy jakości wody	-	-
	prolongujących dot. stanu sanitarno-technicznego	-	-
Upomnienia		-	-
postanowienia o nałożeniu grzywy		-	-
mandaty (liczba i kwota)		1 /100 zł/	-

2.4. Charakterystyka urządzeń zaopatrujących ludność w wodę do picia

Odsetek wodociągów uzdatniających wodę, pod kątem parametrów fizykochemicznych, na terenie powiatu wynosi 39%. We wszystkich wodociągach stosowana jest okresowa dezynfekcja wody, za pomocą podchlorynu sodu. Stacje uzdatniania wody oraz hydrofornie usytuowane są głównie na terenach rolniczych.

W 2022r. rozpoczęto przedsięwzięcie pn. *Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Sucha Psina*. Zakres modernizacji obejmuje: wymianę pomp głębinowych na nowe, zamontowanie systemu ozonowania jako pierwszy etap uzdatniania wody, wymianę istniejących filtrów żwirowo- piaskowych na nowe, montaż lampy UV, wymianę zestawu hydroforowego oraz stacji dozowania podchlorynu sodu na nowe, wykonanie nowej automatyki i sterowania.

Procesy uzdatniania wody przeprowadzane w poszczególnych wodociągach przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 5

L.p.	Wodociąg	Procesy uzdatniania
1	Wodociąg publiczny Krasne Pole	Odmanganianie, odżelazianie, napowietrzanie, korekta odczynu
2	Wodociąg publiczny Klisino	Odmanganianie, odżelazianie, napowietrzanie
3	Wodociąg publiczny Mokre Wieś	Napowietrzanie, usuwanie związków azotu
4	Wodociąg publiczny Braciszów	Mieszanie wody w celu obniżenia stężenia azotanów
5	Wodociąg publiczny Tarnkowa	Usuwanie związków azotu
6	Wodociąg publiczny Kietrz	Odżelazianie, napowietrzanie
7	Wodociąg publiczny Rozumice	Mieszanie wody w celu obniżenia stężenia azotanów, napowietrzanie
8	Wodociąg publiczny Chróścielów-Nasiedle	Odmanganianie, odżelazianie, napowietrzanie

9	Wodociąg publiczny Sucha Psina	Odmanganianie, odżelazianie,
10	Wodociąg publiczny Amandów-Tłustomosty	Mieszanie wody w celu obniżenia stężenia azotanów
11	Wodociąg publiczny Bliszczycy	Odżelazianie
12	Wodociąg lokalny OSM Głubczyce	Mieszanie wody w celu obniżenia stężenia azotanów

Długość sieci zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę eksploatowanych z podziałem na gminy oraz wykaz materiałów, z których są wykonane przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 6

Gmina	Liczba wodociągów	Długość sieci wodociągowej w km	Materiały, z których zbudowana jest sieć
Głubczyce	9	228,0	PCV, PE, żeliwo, stal
Kietrz	6	90,1	PCV, PE, żeliwo, stal, azbestocement
Branice	5	86,5	PCV, PE, żeliwo, stal,
Baborów	7	61,5	PCV, PE, żeliwo, stal, azbestocement

2.5. Badania bakterii Legionella w wodzie ciepłej

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej pobierają próbki wody ciepłej do badań i oceniają wyniki badań na zasadach określonych w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*.

Biorąc pod uwagę powszechne zasiedlanie instalacji wody ciepłej pałeczkami Legionella Sp., realne zagrożenie zakażenia ludzi oraz inhalacyjny charakter zakażeń tymi bakteriami, bardzo istotne jest podejmowanie działań w celu ograniczenia ich występowania i namnażania. Działania te obejmują zarówno rozwiązania techniczne, kontrolę czynników sprzyjających rozwojowi bakterii jak i zwalczanie skażenia poprzez prowadzenie procesów dezynfekcji i czyszczenia.

W 2022 roku w ramach nadzoru sanitarnego oraz kontroli wewnętrznej zarządcy, jakość wody ciepłej zbadano w 9 obiektach:

1. Szpital w Głubczycach
2. Specjalistyczny Szpital im Ks. Biskupa J. Nathana w Branicach,
3. Regionalny Ośrodek Psychiatrii Sądowej w Branicach
4. Dom Pomocy Społecznej w Klisinie
5. Dom Pomocy Społecznej w Klisinie Filia w Dzbańcach
6. Dom Pomocy Społecznej w Klisinie Filia w Branicach
7. Dom Pomocy Społecznej w Klisinie Filia w Radyni
8. Dom Pomocy Społecznej w Klisinie Filia w Bliszczycach
9. Dom Opieki „Spokojna Przystań II” w Baborowie

W 4 obiektach stwierdzono ponadnormatywną zawartość bakterii Legionella Sp. Prowadzono postępowanie administracyjne. Administratorzy obiektów przeprowadzili działań naprawcze. Wykonane badania kontrolne wody ciepłej nie wykazały przekroczeń

Na terenie powiatu głubczyckiego nie odnotowano zgłoszeń dot. zachorowań na legionellozę.

2.6. Podsumowanie

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi na terenie powiatu głubczyckiego posiada bardzo dobrą jakość. Parametry fizykochemiczne wyszczególnione w *Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*, mieszczą się w granicach obowiązujących norm. Uzdatnianie wody surowej nie jest stosowane we wszystkich wodociągach. Polega ono głównie na prostych metodach usuwających z wody jony manganu, żelaza, azotanów oraz na okresowej dezynfekcji wody podchlorynem sodu. Nie są stosowane złożone technologie uzdatniania wody.

W okresie sprawozdawczym nie stwierdzono trwałych zanieczyszczeń powodujących zagrożenie dla zdrowia ludzi. Nie wydawano decyzji dot. nieodpowiedniej jakości fizykochemicznej wody.

W porównaniu do roku poprzedniego zwiększyła się liczba krótkotrwałych zanieczyszczeń wody spowodowanych obecnością bakterii grupy coli powyżej 10 jtk na 100 ml wody oraz *Escherichia coli*. Wydano 3 decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia. W 2021r. nie wydawano takich decyzji.

Ponadto zanotowano zanieczyszczenie wody spowodowane obecnością bakterii grupy coli poniżej 10 jtk/100 ml wody w jednym wodociągu. Oceniając ryzyko zdrowotne oraz uznając, że występujące przekroczenia nie stwarzały zagrożenia dla zdrowia konsumentów, przy jednoczesnym podjęciu działań naprawczych, stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia.

W konsekwencji natychmiastowo podjętych działań naprawczych zanieczyszczenia zostały wyeliminowane.

Na koniec 2022r. wszystkim mieszkańcom powiatu głubczyckiego dostarczano wodę pitną zgodną z wymaganiami określonymi w *Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*.

III. Jakość wody z kąpieliska i basenów

Zagadnienia związane z funkcjonowaniem i nadzorem nad kąpieliskami oraz pływalniami w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody regulują następujące akty prawne:

- ✓ *Prawo Wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2022r. poz. 2625 ze zm.)*
- ✓ *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli (tekst jednolity Dz. U. z 2019r. poz. 255),*
- ✓ *Ustawa z dnia 8 sierpnia 2011r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (tekst jednolity Dz. U. z 2022r. poz. 147),*
- ✓ *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (tekst jednolity Dz. U. z 2022r. poz. 1230).*

3.1. Nadzór nad jakością wody w kąpielisku

Woda w kąpieliskach jest elementem środowiska i jej jakość jest bezpośrednio uzależniona od stanu tego środowiska. Woda jest deficytowym zasobem naturalnym i koniecznym jest objęcie jej należyłą ochroną. Polityka Wspólnoty Europejskiej poprzez swoje akty prawne dąży do ciągłej poprawy stanu środowiska, w tym wód. Krajowe przepisy stawiają za cel ochronę środowiska i zdrowia publicznego, poprzez zmniejszenie zanieczyszczenia wody w kąpieliskach oraz jej ochronę przed dalszym zanieczyszczeniem, co stanowi realizację wspólnotowego zobowiązania do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony wody w kąpieliskach.

Najważniejszym działaniem prowadzącym przez podmioty zaangażowane w nadzór i organizację kąpielisk jest dążenie do ciągłej poprawy jakości wody w kąpielisku. Zarządzanie jakością wody w kąpieliskach polegające na podejmowaniu wszelkich działań mających na celu lepsze rozpoznawanie ryzyka, co w szczególności wpływa na poprawę jej jakości. Zgodnie z przepisami prawa krajowego środkami zarządzania są następujące działania tj.:

- ✓ określenie i regularna aktualizacja profilu wody w kąpielisku,
- ✓ określenie harmonogramu kontroli,
- ✓ kontrola wody w kąpielisku,
- ✓ ocena jakości wody w kąpielisku,
- ✓ klasyfikowanie jakości wody w kąpielisku,
- ✓ określenie oraz ocena przyczyn zanieczyszczenia, które mogłyby mieć wpływ na wodę w kąpielisku oraz niekorzystnie wpływać na zdrowie kąpiących się,
- ✓ informowanie społeczeństwa, w tym aktywne rozpowszechnianie i niezwłoczne udostępnianie

- ✓ informacji o klasyfikacji wody w kąpielisku i zakazie kąpieli przez oznakowanie kąpieliska,
- ✓ podejmowanie działań mających na celu zapobieganie narażeniu kąpiących się na kontakt z zanieczyszczeniami,
- ✓ podejmowanie działań w celu obniżenia ryzyka zanieczyszczenia.

W ramach nadzoru nad jakością wody w kąpielisku, zarówno organizator kąpieliska jak i organy Inspekcji Sanitarnej w trakcie sezonu kąpielowego zwracają szczególną uwagę na zakwity sinic. Kontrola występowania sinic odbywa się na podstawie wizualnego nadzorowania wody, jej koloru, występowania zawiesiny, mętności wody. Monitorowanie nadmiernego zakwitu sinic pozwala na szybką reakcję w chwili powstania generowanego przez nie zagrożenia neurologicznego i hepatoksycznego. Przy dużym nasłonecznieniu, stojącej wodzie i wysokiej temperaturze, w wodach zbiorników wodnych dochodzi do tworzących się w zatokach kożuchów wydzielających nieprzyjemny zapach i masowego rozwoju sinic. Kąpiel w wodzie, w której występują sinice może być przyczyną podrażnień skóry oraz dolegliwości ze strony układu pokarmowego i/lub zaburzeń neurologicznych.

Nadzorem sanitarnym PPIS w Głubczycach objęte jest Kąpielisko położone na terenie Ośrodka Rekreacyjno- Wypoczynkowego w Pietrowicach. Zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Głubczycach sezon kąpielowy został wyznaczony na okres od 26 czerwca do 31 sierpnia 2022r.

W ramach kontroli urzędowej wykonano mikrobiologiczne badania jakości wody z kąpieliska przed sezonem letnim. Na podstawie sprawozdania z badań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Głubczycach w dniu 23.06.2022r. wydał komunikat stwierdzający przydatność wody do kąpieli.

Organizator kąpieliska wykonywał badania jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z zaakceptowanym harmonogramem pobierania próbek. Ponadto na bieżąco przeprowadzał wizualną ocenę jakości wody w kąpielisku.

Łącznie pobrano do badania 5 próbek wody. Badania wykonywało Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej- Epidemiologicznej w Opolu, Oddział w Kędzierzynie- Koźlu.

Kontrola wewnętrzna przeprowadzana przez zarządcę kąpieliska była prowadzona prawidłowo. Wyniki badań jakości wody w zakresie mikrobiologicznym w sezonie letnim 2022, nie wykazały przekroczeń norm określonych w rozporządzeniu *Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli*. Przez cały sezon letni woda była przydatna do kąpieli.

Zgodnie ze sposobem klasyfikacji jakości wody w kąpielisku określonym w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia, biorąc pod uwagę zawartość bakterii *Escherichia coli* i *Enterokoków* w latach 2019- 2022, wodę z kąpieliska zaklasyfikowano jako „dobrą”, analogicznie jak w roku poprzednim.

Oceny jakości wody w kąpielisku wydawane w trakcie sezonu kąpielowego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Głubczycach na bieżąco przekazywano Gminie Głubczyce i organizatorowi kąpieliska. Umieszczano je również na stronie internetowej PSSE w Głubczycach i przekazywano za pośrednictwem lokalnych mediów do publicznej wiadomości. Informacje o jakości wody systematycznie aktualizowano w ogólnokrajowym Systemie Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach- Serwisie Kąpieliskowym na stronie <http://sk.gis.gov.pl> prowadzonym przez Główny Inspektorat Sanitarny.

3.2. Nadzór nad jakością wody na pływalniach

Kontrola jakości wody basenowej jest szczególnie ważnym elementem nadzoru sanitarnego na pływalniach. Właściciele lub zarządcy obiektów zostali zobligowani do wykonywania badań wody na własny koszt.

Ocena jakości wody basenowej dokonywana przez zarządzającego pływalnią obejmuje wykonywanie badań jakości wody zgodnie z harmonogramem ustalonym z właściwym państwowym inspektorem sanitarnym, prowadzenie bieżącej obserwacji wody, odnotowywaniu i informowaniu właściwego inspektora sanitarnego o wystąpieniu sytuacji mogących negatywnie wpływać na jakość wody oraz na stałym nadzorze pracy urządzeń wraz z rejestrowaniem wyników pomiaru.

Prowadzenie kompleksowej kontroli jakości wody na pływalniach przez zarządców, którzy są odpowiedzialni za jakość usług świadczonych w obiektach, wpływa bezpośrednio na zapewnianie szerokiej ochrony użytkowników przez co wzrasta zaufanie kąpielących do podmiotów zarządzających pływalniami oraz niezależnych organów nadzorczych, czuwających nad ich bezpieczeństwem.

W ewidencji PSSE w Głubczycach znajdują się 1 odkryty basen i 2 kryte pływalnie. W 2022r. na terenie powiatu głubczyckiego otwarta była Kryta pływalnia *Hydrosfera* w Kietrze oraz Basen odkryty w Głubczycach.

Czynnikiem o najwyższym znaczeniu dla zdrowia spośród wszystkich związanych z wodą na pływalni są wskaźniki mikrobiologiczne. Występowanie patogenów w wodzie basenowej tj. *Escherichia coli*, *Pseudomonas aeruginosa* w istotny sposób może zwiększać ryzyko zakażenia użytkowników pływalni. Niebezpieczeństwo to wynika z czasu ekspozycji na zagrożenie mikrobiologiczne zanim zostanie wykryte, dlatego tak istotna jest kontrola jakości wody basenowej oraz właściwe prowadzenie procesów uzdatniania i dezynfekcji wody.

Zanieczyszczenia mikrobiologiczne wnoszone są do wody przez użytkowników basenów. Osoby korzystające z kąpielni wnoszą do wody przede wszystkim drobnoustroje bytujące w przewodzie pokarmowym, w górnych drogach oddechowych, błonach śluzowych i na skórze. Oprócz drobnoustrojów wchodzących w skład normalnej mikroflory, stanowiących stałą lub przejściową mikroflorę ciała mogą to być również organizmy chorobotwórcze, będące przyczyną infekcji.

Badania wykonywane na pływalniach odbywają się również w zakresie parametrów fizykochemicznych,

istotnych dla zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osób kąpiących się. Pozwalają one na stwierdzenie czy technologiczne procesy uzdatniania i dezynfekcji wody prowadzone są na właściwym poziomie i czy są skuteczne. Zagrożenia wynikające z przekroczenia któregoś z parametrów fizykochemicznych, obserwuje się dopiero po dłuższym czasie ekspozycji na dany czynnik.

W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody przez administratorów pływalni i PPIS w Głubczycach pobrano 154 próbki do badań mikrobiologicznych i 176 próbek do badań fizykochemicznych.

Zarządcy pływalni dokonywali oceny jakości wody basenowej na podstawie *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach /Dz. U z 2022r. poz. 1230/*. Próbki wody pobierane były zgodnie z zatwierdzonym przez PPIS w Głubczycach harmonogramem. Badania wykonywały laboratoria posiadające akredytację PCA.

Jakość wody ze skontrolowanych pływalni w porównaniu do roku poprzedniego nie zmieniła się. Obie pływalnie zaopatrywane są w wodę wodociągową spełniającą obowiązujące wymagania. Nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm stanowiących zagrożenia dla zdrowia ludzi. Głównym problemem utrzymującym się od kilku lat jest zachowanie odpowiednich wartości parametrów fizykochemicznych wody. Przekroczenia te nie stanowią bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia, wskazują jednak na potrzebę wyregulowania procesów uzdatniania wody, co zalecono administratorom pływalni.

IV. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Do zakresu działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należało w szczególności:

- ✓ opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin, w tym uzgadnianie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, sporządzanych dla potrzeb planów zagospodarowania przestrzennego lub możliwości odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
- ✓ opiniowanie dokumentacji projektowych dot. budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części.
- ✓ wydawanie opinii sanitarnych na etapie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko, w tym wydawanie opinii w sprawie konieczności przeprowadzania postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć wraz z określeniem zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko oraz wydawanie opinii przed decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach.
- ✓ przeprowadzenie kontroli budowanych obiektów pod względem zgodności ich wykonania z wymaganiami higienicznymi i zdrowotnymi.
- ✓ uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych poprzez stwierdzenie zgodności ich wykonania pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych z zatwierdzonym projektem budowlanym.

Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego miała na celu zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w nowo realizowanych oraz przebudowanych obiektach, poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych gwarantujących zachowanie w nich odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych, a także poprzez zapobieganie pogorszeniu standardów jakości środowiska w zakresie warunków zdrowotnych dla osób zamieszkujących oraz przebywających w sąsiedztwie obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego, w ramach dokonywanych uzgodnień, zwracano szczególną uwagę na zagadnienia związane z:

- ✓ odpowiednim przeznaczeniem terenów, w ramach planów zagospodarowania przestrzennego gmin, pod budownictwo mieszkaniowe, przemysłowe, usługowe, uwzględniając prognozowane zanieczyszczenia powietrza, hałas, warunki zaopatrzenia ludności w wodę, usuwania i unieszkodliwiania nieczystości płynnych i stałych.
- ✓ zastosowaniem rozwiązań w dokumentacji projektowej ograniczających uciążliwość planowanych obiektów dla środowiska, w sposób nie zagrażający zdrowiu i życiu ludzi, z zachowaniem właściwych warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie oraz warunków higieny użytkowania pomieszczeń (oświetlenie, wentylacja, ogrzewanie, sposób wykończenia itp.), egzekwując na każdym etapie procesu inwestycyjnego rozwiązania spełniające wymagania higieniczne i zdrowotne.

W 2022 r. zajęto 41 (w 2021 r. - 39) stanowisk w tym:

- ✓ 6 (w 2021r. - 7) w sprawie uczestniczenia w dopuszczaniu do użytkowania obiektów budowlanych.
- ✓ 3 opinie (w 2021r. - 5), dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, w tym:

stan sanitarny powiatu w roku 2022

- 1 uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzonych dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
  - 2 opinie dotyczące projektów dokumentów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ich zmiany wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.
- ✓ 11 opinii (w 2021r.- 20) dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym:
- 10 opinii, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
  - 1 opinię przed wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
- ✓ 2 opinie (w 2021r. - 6) do dokumentacji projektowych.

Wydano 7 (w 2021r – 1) decyzji finansowych (opłatę) za czynności wykonane w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Wydano 8 (w 2021r. - 1) postanowień dot. uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu

Do inwestycji opiniowanych, czy uzgadnianych w 2022 r. pod względem sanitarno-zdrowotnym lub oddawanych do użytkowania na terenie naszego powiatu przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej należały m.in.:

- ✓ obiekty handlowe,
- ✓ obiekty przemysłowe,
- ✓ obiekty usługowe,

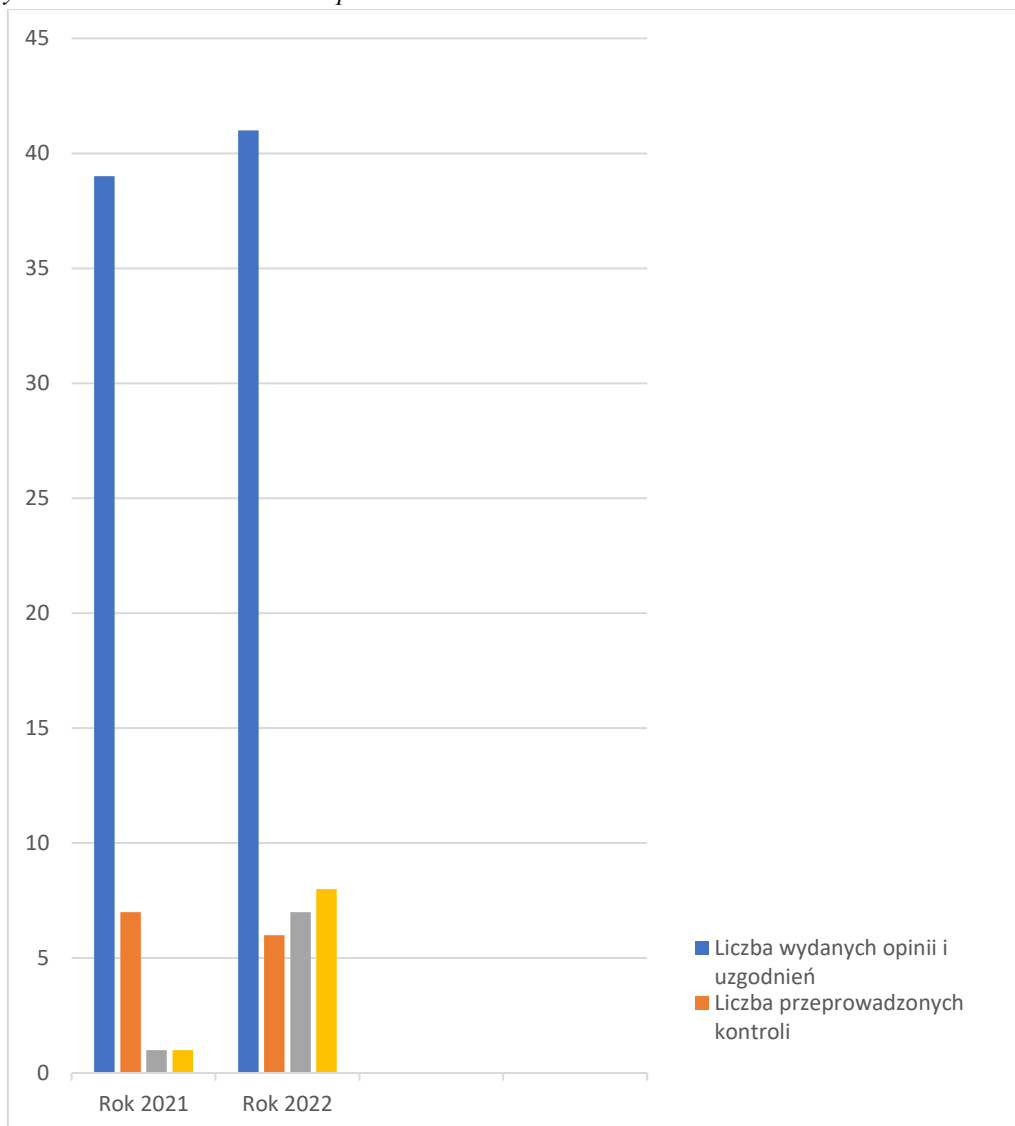
W opiniowanych projektach budowlanych, w tym dokumentacjach planowanej zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części, nie stwierdzono znacznych naruszeń wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W 2022r. uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania między innymi obiektu przedszkola, obiektów handlowych oraz usługowych. Ilość zajętych stanowisk uzależniona jest od liczby uzyskanych przez inwestorów decyzji – pozwoleń na budowę, delegujących organy państwowej inspekcji sanitarnej do uczestnictwa w postępowaniach związanych z koniecznością uzyskania pozwolenia na użytkowanie. Inwestycje realizowane były zgodnie z zatwierdzoną dokumentacją projektową.

W ramach wykonywanych działań nie stwierdzono występowania zagrożeń stanu bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu głubczyckiego.

Liczba zajętych stanowisk w 2022 roku w porównaniu z 2021r.

Podsumowanie

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny sprawowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego, w szczególności poprzez:

- ✓ opiniowanie lub uzgadnianie pod względem higienicznym i zdrowotnym projektów planów zagospodarowania i innych dokumentów strategicznych m. in. w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- ✓ opiniowanie przedsięwzięć w ramach oceny oddziaływania na środowisko,
- ✓ uzgadnianie dokumentacji projektowych inwestycji,
- ✓ zajmowanie stanowisk w sprawie obiektów budowlanych przekazywanych do użytkowania.

Stanowiska Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie administracyjne. Liczba stanowisk zależy w dużej mierze od liczby przedsięwzięć planowanych i realizowanych w powiecie.

stan sanitarny powiatu w roku 2022

Ocena projektowanych rozwiązań skupia się w szczególności na ocenie ryzyka narażenia ludności na czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne, uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia człowieka w miejscu jego zamieszkania i przebywania.

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

5.1. Wprowadzenie

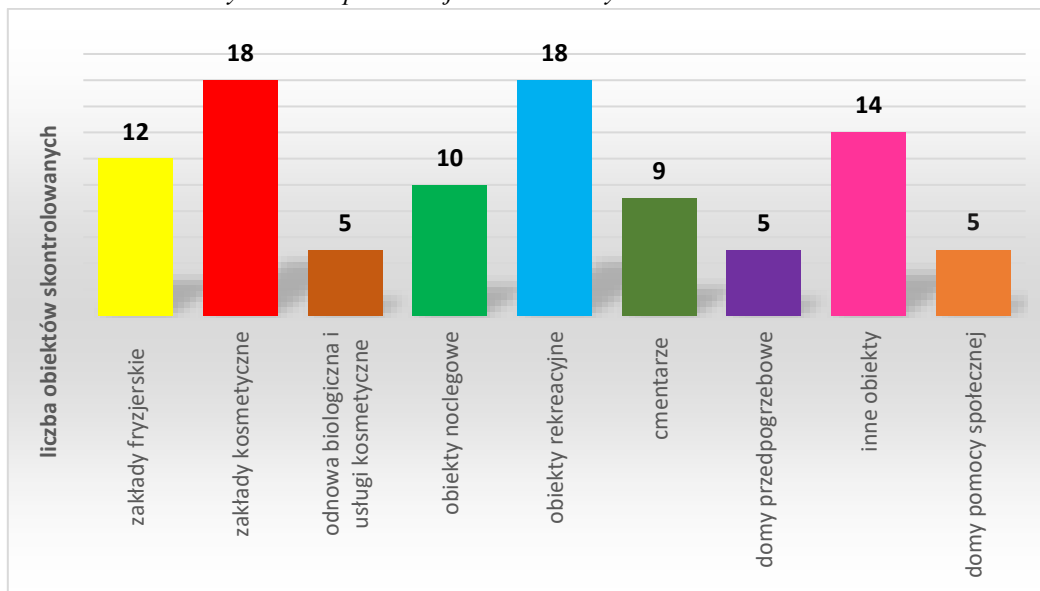
W 2022r. w ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego skontrolowano ogółem 96 obiekty użyteczności publicznej, w tym:

- ✓ zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej,
- ✓ obiekty świadczące usługi hotelarskie,
- ✓ obiekty sportowe,
- ✓ obiekty rekreacyjne,
- ✓ domy pomocy społecznej,
- ✓ obiekty rekreacji wodnej,
- ✓ pozostałe obiekty użyteczności publicznej (m.in. cmentarze, zakłady pogrzebowe, przystanki autobusowe, domy kultury, zakład karny).

Zakres kontroli obejmował m.in. stan sanitarno- techniczny pomieszczeń i wyposażenia, wdrożenie procedur zapewniających ochronę przed chorobami zakaźnymi, gospodarkę odpadami, zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia, prawidłowość odprowadzanie ścieków, przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych w obiektach.

W związku z panującym stanem epidemii, podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na odpowiednie procedury oraz zachowania przeciwdziałające rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2, w tym wdrożenie stosownych wytycznych.

Wykres nr 1 Liczba obiektów użyteczności publicznej skontrolowanych w 2022r.

Stan sanitarno- techniczny obiektów użyteczności publicznej w porównaniu do roku poprzedniego uległ pogorszeniu. Postępowanie administracyjne prowadzono w stosunku do 10 obiektów (w 2021r. było 5 obiektów). Odsetek skontrolowanych obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości w 2021r. wyniósł 6 %, natomiast w 2022r.- 11 %. Nieprawidłowości stwierdzono w grupie obiektów fryzjerskich, kosmetycznych,

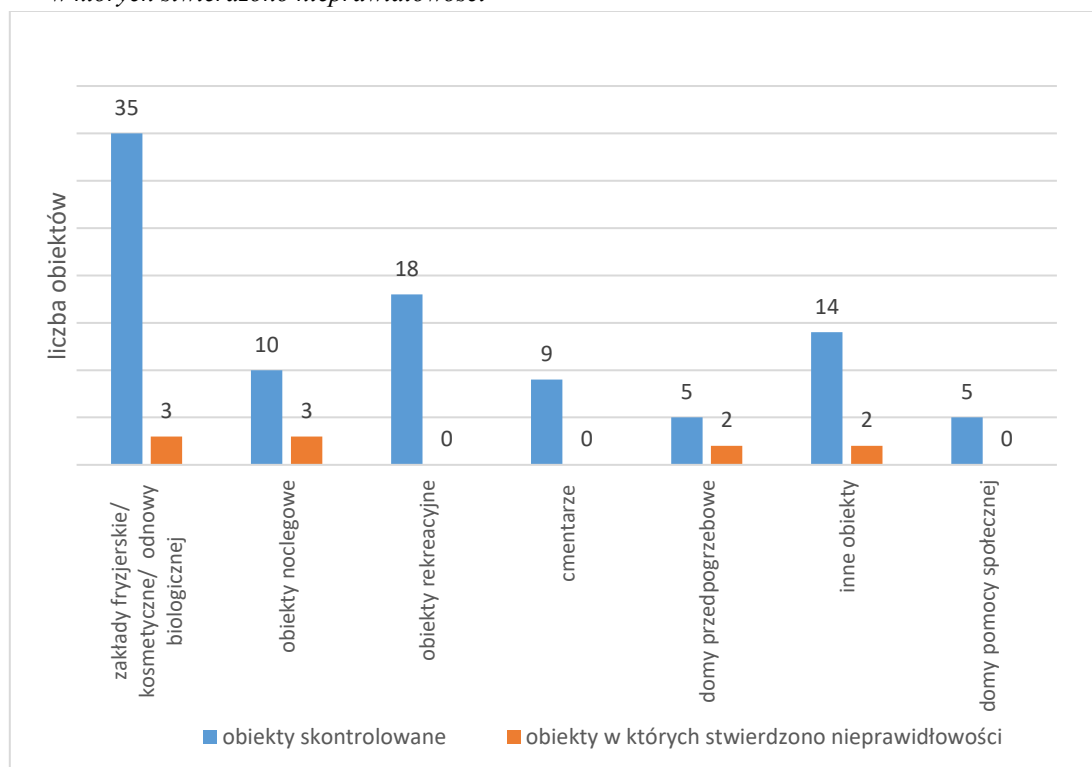

sportowych, hotelarskich, penitencjarnych oraz świadczących usługi pogrzebowe.

Łącznie wydano 6 decyzji finansowych, 9 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarno- technicznego oraz 4 decyzji prolongujących termin wykonania nakazów. Wydano 1 postanowienie dot. nałożenia kary grzywny, 1 upomnienie i 1 mandat karny.

W okresie od stycznia do kwietnia 2022r. przeprowadzono 19 kontroli przestrzegania wymagań określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. W związku z nie przestrzeganiem obostrzeń dot. nie zasłaniania ust i nosa przez personel zakładów fryzjerskich i kosmetycznych oraz przekroczenie limitu osób przebywających na terenie obiektów nałożono 2 mandaty karne. Obiekty były wyposażone w środki dezynfekcyjne do rąk dla personelu i osób klientów oraz wirusobójcze preparaty do dezynfekcji powierzchni.

Wykres nr 2 Liczba obiektów użyteczności publicznej skontrolowanych w 2022 r. w stosunku do obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości

5.2. Stan sanitarny wybranych obiektów

5.2.1. Obiekty świadczące usługi hotelarskie

Pod nadzorem znajdowało się 18 obiektów wśród nich:

- ✓ 1 hotel,
- ✓ 6 gospodarstw agroturystycznych,
- ✓ 11 innych obiektów świadczących usługi noclegowe.

Bazę noclegową na terenie powiatu stanowią w większości obiekty z niewielką ilością pokoi, bez kategoryzacji.

Kontrole stanu sanitarno- technicznego przeprowadzono w 10 obiektach. W okresie sprawozdawczy zauważono pogorszenie stanu sanitarno- technicznego grupy obiektów hotelarskich. W 30 % skontrolowanych placówek prowadzono postępowania administracyjne w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. Były to głównie nieprawidłowości związane z ze stanem sanitarno- technicznym pomieszczeń i wyposażenia, wymagające czasu oraz nakładów finansowych.

Pozostałe obiekty utrzymane w odpowiednim stanie sanitarnym. Wyposażenie zgodne w obowiązującymi wymaganiami w dobrym stanie technicznym. Zapas środków myjących, higienicznych i dezynfekcyjnych odpowiedni do potrzeb. Postępowanie z bielizną czystą i brudną prawidłowe. Sprzęt porządkowy przechowywany w wydzielonych miejscach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami stałymi i ciekłymi.

5.2.2. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej

To największa grupa obiektów objęta nadzorem sanitarnym. W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Głubczycach na koniec 2022r. znajdowały się 69 obiektów, w tym:

- ✓ 28 zakładów fryzjerskich,
- ✓ 32 zakłady kosmetyczne,
- ✓ 2 zakłady odnowy biologicznej,
- ✓ 1 salon tatuażu
- ✓ 6 zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich i kosmetycznych.

W okresie sprawozdawczym skontrolowano 35 zakładów. Nieprawidłowości stwierdzono w 3 obiektach. Dotyczyły one głównie nieodpowiedniego stanu sanitarno- technicznego ścian, podłóg oraz wyposażenia obiektów. W związku ze złym stanem higienicznym w 1 placówce nałożono mandat karny. Łącznie wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości.

Ogólny stan sanitarno- techniczny pozostałych obiektów i wyposażenia oceniono jako dobry. Stwierdzono prawidłowe zachowania higieniczne personelu w zakresie stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami. Asortyment środków dezynfekcyjnych był odpowiedni do rodzaju wykonywania działalności. Sposób postępowania z odpadami komunalnymi stałymi i ciekłymi oraz wytwarzanymi podczas usług kosmetycznych nie budził zastrzeżeń. Postępowanie z bielizną jednorazowego i wielokrotnego użytku prawidłowe. Sprzęt porządkowy w odpowiedniej ilości, przechowywany w wydzielonym miejscu.

W związku z panującym stanem epidemii szczególną uwagę zwracano na odpowiednie zachowania personelu w celu zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2. Łącznie przeprowadzono 16 kontroli, podczas których sprawdzano przestrzeganie wymagań określonych w *rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii*. Ze względu na nie przestrzeganie obostrzeń dot. głównie nie zasłaniania ust i nosa przez personel oraz przekroczenie limitu osób przebywających na terenie zakładów nałożono 2 mandaty karne.

W opisywanej grupie w 2021r. nieprawidłowości zostały stwierdzono w 7 % skontrolowanych obiektów, w 2022r. w 9% obiektów. Pomimo tego zauważalna jest tendencja poprawy warunków sanitarnych i estetycznych pomieszczeń oraz wzrost świadomości zagrożeń zdrowotnych podczas przeprowadzania zabiegów fryzjerskich i kosmetycznych. Skutkuje to wzrostem jakości prowadzonych usług pod kątem bezpieczeństwa zdrowotnego klientów i personelu.

5.2.3. Rekreacja wodna

W ewidencji Stacji znajdują się 4 ośrodki przeznaczone do rekreacji wodnej:

- ✓ *Kąpielisko położone na terenie Ośrodka Rekreacyjno- Wypoczynkowego w Pietrowicach,*
- ✓ *Kryta pływalnia przy Szkole Podstawowej nr 2 w Głubczycach,*
- ✓ *Kryta pływalnia Hydrosfera w Kietrze,*
- ✓ *Basen sezonowy w Głubczycach.*

Infrastrukturę kąpieliska w Pietrowicach stanowią: 2 pomosty, trampolina, zjeżdżalnia, 2 ślizgawki dla dzieci, ogólnodostępne sanitariaty wyposażone w oczka ustępowe i natryski oraz drewniane przebieralnie usytuowane przy plaży. Na terenie kąpieliska znajduje się plac zabaw, boisko do gry w siatkówkę, miejsce przeznaczone do organizacji ogniska. Plaża trawiasta z wydzieloną częścią piaszczystą dla dzieci.

Utrzymaniem porządku i czystości zajmuje się personel Ośrodka Rekreacyjnego. W okresie sprawozdawczym nie stwierdzono zaniedbań w utrzymaniu odpowiedniego bieżącego stanu porządkowego pomieszczeń i otoczenia. W związku z nieodpowiednim stanem sanitarno- technicznym pomieszczeń i wyposażenia ogólnodostępnego pawilonu higieniczno- sanitarnego Ośrodka Rekreacyjno- Wypoczynkowego, wydano decyzję z terminem wykonania do 31 maja 2023r.

Kryta pływalnia *Hydrosfera* w Kietrze oraz Basen sezonowy w Głubczycach zasilane są wodą z wodociągu publicznego. W nieckach basenowych woda krąży w obiegu zamkniętym. Przeprowadzany jest monitoring zawartości wolnego chloru oraz dezynfekcja wody.

Zarządca obiektu systematycznie wykonuje badania wody we wszystkich nieckach basenowych oraz systemie cyrkulacji zgodnie z obowiązującymi wymaganiami prawnymi.

W przypadku zmiany jakości wody natychmiastowo podejmowane są działania w celu uzyskania parametrów zgodnych z zapisami *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach /Dz. U z 2022r. poz. 1230/.*

W latach 2021/2022 przeprowadzono I etap modernizacji i generalnego remontu basenu odkrytego w Głubczycach. W związku z powyższym obiekt był czynny w okresie od 14.08.2022r. do 31.08.2022r. Modernizacja basenu obejmowała: likwidację starego brodzika dla dzieci oraz budowę nowego, zmniejszenie powierzchni niecki środkowej, utworzenia wodnego placu zabaw o nawierzchni EPDM, montaż dwóch zjeżdżalni wodnych z wannami hamującymi, budowę stacji uzdatniania wody dla nowo wybudowanych atrakcji. Wszystkie ww. atrakcje posiadają wspólny obieg wody. Teren obiektu wyposażono również w 3 brodziki ze stali nierdzewnej do płukania stóp. Obszar wokół niecek i placu zabaw wyłożono kostką brukową. Zapewniono również strefę wypoczynkową z ławkami i stolikami.

Przeprowadzona modernizacja basenu w Głubczycach zwiększyła jego atrakcyjność zwłaszcza dla dzieci. Prace remontowe wykonane podczas przerwy technicznej na Krytej Pływalni *Hydrosfera* w Kietrze przyczyniły się do poprawy stanu sanitarno- technicznego obiektu. Pływalnie utrzymane były w należytej czystości.

W 2022r. Kryta Pływalnia przy Szkole Podstawowej nr 2 w Głubczycach była nieczynna.

5.2.4. Pozostałe obiekty użyteczności publicznej (domy pomocy społecznej, obiekty sportowe, obiekty rekreacyjne)

W roku 2022 pod nadzorem PSSE w Głubczycach znajdowało się 152 pozostałych obiektów użyteczności publicznej, z czego skontrolowano 49 obiektów, co stanowi 32% obiektów ujętych w ewidencji.

Pozostałe obiekty użyteczności publicznej stanowią różnorodną grupę, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii.

W okresie sprawozdawczym skontrolowano 5 domów pomocy społecznej w zakresie sanitarno-technicznym. Placówki utrzymane były w dobrym stanie porządkowym. Zaopatrzone w wodę wodociągową. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prania bielizny i odzieży oraz w zakresie gospodarki odpadami stałymi i ciekłymi. Na bieżąco wykonywane są remonty podnoszące standardy sanitarne, funkcjonalne i estetyczne placówek.

W Domu Pomocy w Klisinie Filia w Radyni wykonano inwestycję polegającą na rozbudowie i dobudowie nowych pomieszczeń: świetlicy, palarni, toalety i aneksu kuchennego. W ramach w/w inwestycji wykonano również nową nawierzchnię drogi, miejsca parkingowe, a część terenu utwardzono kostką brukową.

Przeprowadzono generalny remont Dom Pomocy w Klisinie Filia w Branicach obejmujący m.in. kompleksową termomodernizację budynku, wymianę pokrycia dachu, ocieplenie połączenia dachowej, remont elewacji, malowanie pomieszczeń, remont łazienek, wymianę instalacji elektrycznej; wymianę oświetlenia i montaż pompy ciepła; wykonanie palarni wyposażonej w wentylację mechaniczną; renowację lub wymianę drzwi w pokojach pensjonariuszy.

W trzech obiektach przeprowadzono kontrole w zakresie stosowania środków ochrony indywidualnej przez personel placówki oraz środków do dezynfekcji rąk dla osób przychodzących w związku z panującym stanem epidemii. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W trakcie kontroli 5 cmentarzy wydano zalecenia dot. poprawy stanu technicznego ogrodzenia cmentarza oraz usunięcia zalegających pozostałości nagrobków. Stan sanitarno-techniczny pozostałych 4 obiektów nie budził zastrzeżeń. Tereny cmentarzy prawidłowo ogrodzone, utrzymane w odpowiednim stanie porządkowym. Odpady komunalne gromadzone w zorganizowanych na ten cel, nieprzepełnionych pojemnikach, odbierane przez specjalistyczne firmy.

Liczne kontrole zakładów usług pogrzebowych przeprowadzone w latach 2021- 2022 skutkowały prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi, które przyczyniły się do poprawy stanu sanitarno-technicznego ww. obiektów oraz zapewnienia odpowiedniego wyposażenia zakładów w tym środków higienicznych i dezynfekcyjnych.

W stosunku do 1 zakładu pogrzebowego, ze względu na nie wykonanie nakazów decyzji wydanej w roku poprzednim, wydano w trybie natychmiastowym nakaz zaprzestania prowadzenia działalności w zakresie: dokonywania pogrzebów wraz z przygotowaniem zwłok do pochówku/kremacji, transportu zwłok oraz wykonywania ekshumacji zwłok lub szczątków ludzkich.

W 2022 roku wydano 47 decyzji zezwalających na wykonanie ekshumacji. Przeprowadzono 4 kontrole warunków przeprowadzania ekshumacji. Nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie nie stwierdzono. Prace związane z ekshumacją były prowadzone przez odpowiednio przygotowanych i zabezpieczonych w odzież ochronną pracowników. Warunki zabezpieczenia szczątków odpowiednie. Szczątki transportowane specjalistycznym środkiem transportu.

Ponadto wydano 12 postanowień dot. przewozu zwłok z zagranicy, 1 decyzję zezwalającą na wywóz zwłok za granicę Rzeczypospolitej Polskiej.

Przeprowadzone kontrole 1 obiektu sportowego oraz zakładu penitencjarnego wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego wyposażenia obiektu. W związku z powyższym prowadzono postępowania administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości w wyznaczonych terminach.

Tereny obiektów rekreacyjnych (parki, place zabaw) utrzymane były w dobrym stanie porządkowym. Przed rozpoczęciem sezonu letniego zarządcy dokonywali wymiany piasku w piaskownicach. Na bieżąco przeprowadzono naprawy uszkodzonych części urządzeń zabawowych.

5.3. Podsumowanie

Stan sanitarno- techniczny obiektów użyteczności publicznej w porównaniu do roku poprzedniego uległ pogorszeniu. Postępowanie administracyjne prowadzono w stosunku do 10 obiektów (w 2021r. było 5 obiektów). Odsetek skontrolowanych obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości w 2021r. wynosił 6 %, natomiast w 2022r.- 11 %. Nieprawidłowości stwierdzono w grupie obiektów fryzjerskich, kosmetycznych, sportowych, hotelarskich, penitencjarnych oraz świadczących usługi pogrzebowe. Na koniec roku sprawozdawczego 6 obiektów zostało zakwalifikowane jako niespełniające wymagań sanitarno- technicznych, w 2021r. były to 2 obiekty.

Kontrole przestrzegania nakazów i zakazów obowiązujących w stanie epidemii wykazały nieprawidłowości w zakresie zasłaniania ust i nosa oraz nie przestrzegania limitu osób przebywających na terenie obiektów świadczących usługi fryzjerskie i kosmetyczne.

Obiekty były wyposażone w środki dezynfekcyjne do rąk dla personelu i osób klientów oraz wirusobójcze preparaty do dezynfekcji powierzchni.

VI. Ocena stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Podczas kontroli sanitarnych podmiotów wykonujących działalność leczniczą szczególną uwagę zwracano na stan sanitarno-techniczny placówek oraz utrzymanie bieżącej czystości i porządku.

Zakres nadzoru nad obiektami obejmował m.in:

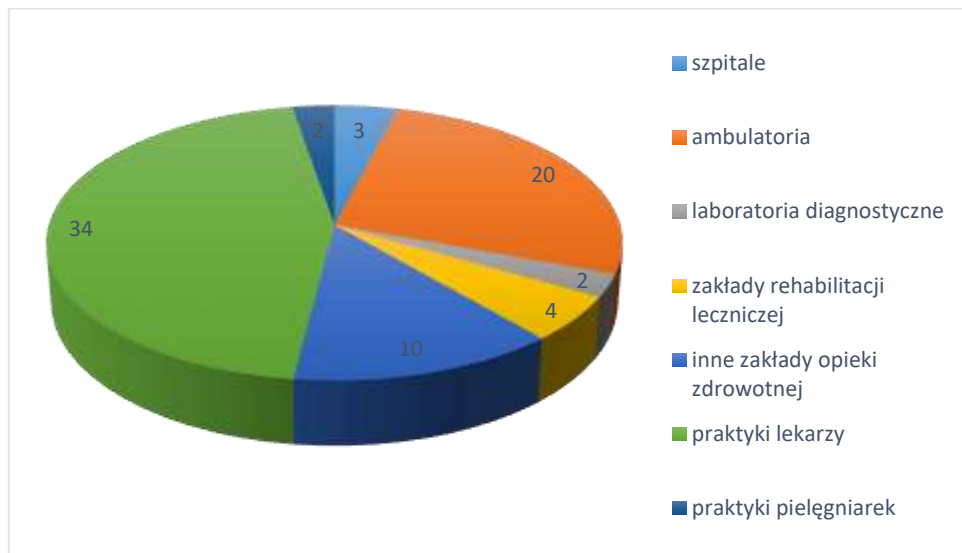
- ✓ przestrzeganie zasad aseptyki,
- ✓ opracowanie i stosowania procedur higienicznych,
- ✓ postępowanie z bielizną zakładową,
- ✓ postępowanie z odpadami pochodzenia medycznego,
- ✓ zwrócenie uwagi na zaopatrzenie w środki ochrony osobistej oraz ich stosowanie na stanowisku odpowiednio do zagrożenia.

Pod nadzorem sanitarnym znajdowało się 39 podmiotów leczniczych oraz 36 praktyk zawodowych lekarzy i pielęgniarek, w tym:

- ✓ 3 szpitale,
- ✓ 20 przychodni, ośrodków zdrowia, poradni, ambulatoriów,
- ✓ 2 medyczne laboratoria diagnostyczne,
- ✓ 4 zakłady rehabilitacji leczniczej,
- ✓ 10 innych zakładów opieki zdrowotnej,
- ✓ 34 praktyk lekarzy i lekarzy dentyków,
- ✓ 2 praktyki pielęgniarek i położnych.

Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę obiektów wykonujących działalność leczniczą w 2022r. wg ewidencji.

Wykres nr 1. Liczba obiektów wykonujących działalność leczniczą na terenie powiatu głubczyckiego wg ewidencji w 2022r.

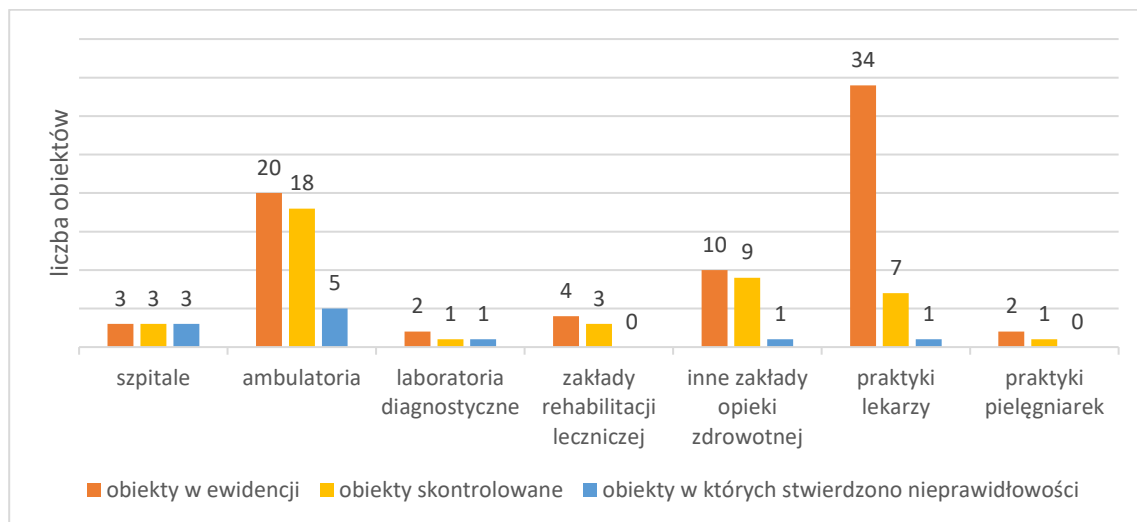

W 2022r. skontrolowano 3 szpitale, 18 przychodni, 7 indywidualnych/grupowych praktyk lekarskich, 1 grupową praktykę pielęgniarską, 1 laboratorium analityczne, 3 zakłady rehabilitacji oraz 9 obiektów z grupy innych podmiotów leczniczych. Poniższy wykres przedstawia liczbę skontrolowanych obiektów

wykonujących działalność leczniczą w 2022r. w stosunku do liczby obiektów w których stwierdzono zły stan.

Wykres nr 2. Liczba skontrolowanych obiektów wykonujących działalność leczniczą na terenie powiatu głubczyckiego w stosunku do liczby obiektów w których stwierdzono nieprawidłowości

Szpitalne

W opisywanej grupie obiektów zauważono pogorszenie warunków sanitarno- technicznych. Wpływ na zaobserwowaną tendencję miało kilka składowych. Z powodu pandemii wirusa SARS-CoV-2 nastąpiła konieczność kumulacji działań Inspekcji Sanitarnej w zakresie epidemiologicznym. Obniżono zatem częstotliwość kontroli sanitarnych szpitali. W latach 2020- 2021 nie przeprowadzono kontroli stanu sanitarnego obiektów. Ponadto działalność szpitali w czasie epidemii również zmieniła specyfikę. Szpital w Głubczycach czynnie brał udział w leczeniu osób chorych na COVID-19, natomiast pozostałe szpitale borykały się z ogniskami choroby wśród pacjentów. Aktywność obiektów była głównie skupiona na ratowaniu życia i zdrowia ludzi. Zaistniałe szczególne warunki oraz niepewność rozwoju sytuacji utrudniały prowadzenia prac modernizacyjno- remontowych.

Dodatkowym czynnikiem było zakończenie terminu dostosowania placówek do wymagań określonych w *Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą /Dz. U. z 2022r. poz. 402/*. Pomimo licznych prac remontowych przeprowadzonych na przestrzeni lat, nie udało się placówkom szpitalnym w pełni dostosować do obowiązujących wymagań.

Powyższe okoliczności przyczyniły się do prowadzenia postępowań administracyjnych w wielostronnym zakresie. Nieprawidłowości zostały stwierdzone we wszystkich szpitalach. Dotyczyły one głównie nieodpowiedniego stanu sanitarno- technicznego pomieszczeń i wyposażenia obiektów, nieprawidłowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi, braku pełnego wyposażenia pomieszczeń, wyszczególnionego w *Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą*. Zarządcy obiektów zostali zobligowani do usunięcia uchybień w wyznaczonych terminach.

Pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot. głównie aspektów sanitarno- technicznych nie wykazano zaniedbań w zakresie higienicznym. Pomieszczenia i wyposażenie obiektów były utrzymane w należytej czystości.

Prowadzono także prace remontowe przyczyniające się do poprawy warunków sanitarno- technicznych

w szpitalach:

- *Specjalistyczny Szpital im. Ks. Biskupa Józefa Nathana w Branicach*: wymieniono na nowe okna i parapety oraz odmalowano sale chorych i stolarkę drzwiową na Oddziale Rehabilitacji Neurologicznej na III piętrze Pawilonu J. Odmalowano sale chorych na Oddziale Rehabilitacji Neurologicznej na II piętrze. Odświeżono powłoki malarskie ścian w ciągach komunikacyjnych na II i III piętrze Pawilonu J. Odmalowano także ściany/ sufity pomieszczeń kuchennych i administracyjnych. Obecnie prowadzona jest przebudowa bydunku byłej pralni na potrzeby terapii zajęciowej.

- *SPZOZ Szpital w Głubczycach*- w ramach restrukturyzacji przeniesiono Oddział Neurologiczny do pomieszczeń po byłym Oddziale Dziecięcym. Wykonano nakazy decyzji Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego tj. zapewniono pokój przygotowawczy pielęgniarski oraz nowe łóżka na Oddziale Ginekologiczno- Położniczym, zakupiono nowe szafki przyłóżkowe do sal chorych Oddziału Chirurgii Ogólnej.

- *Regionalny Ośrodek Psychiatrii Sądowej w Branicach*- w 2020r. przeprowadzono malowanie ścian i sufitów wszystkich pomieszczeń szpitala. W 2022r. wykonano generalny remont łazienek.

Inne podmioty lecznicze (przychodnie, laboratoria, zakłady rehabilitacji itd.)

W 2022r. skontrolowano 31 obiektów świadczące usługi lecznicze typu przychodnie, laboratoria, zakłady rehabilitacji itd. W 7 placówkach, z tej grupy, stwierdzono nieprawidłowości dotyczące głównie: nieodpowiedniego stanu sanitarno- technicznego ścian, podłóg i wyposażenia obiektu, sposobu oznakowania pojemników i worków z odpadami medycznymi, stosowania środka dezynfekcyjnego po upływie terminu ważności, braku kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. W związku powyższym prowadzono postępowania administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości w wyznaczonych terminach.

Pozostałe skontrolowane placówki utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym. Nie stwierdzono zaniedbań w przestrzeganiu procedur higienicznych. Wyposażenie obiektów sukcesywnie wymieniane na nowe. Asortyment środków higienicznych i dezynfekcyjnych adekwatny do potrzeb. Gospodarka bielizną oraz odpadami prawidłowa.

Indywidualne/grupowe praktyki lekarskie i pielęgniarskie

Kontrole 8 obiektów z grupy indywidualne/ grupowych praktyki lekarskie i pielęgniarskie wykazały nieprawidłowości w 1 placówce. Dotyczyły one braku oznakowania identyfikującego pojemnik na odpady medyczne, nieprawidłowego sporządzania pakietów z narzędziami poddanych procesowi sterylizacji. Winnego zaniedbań ukarano mandatem karnym oraz kosztami kontroli. Nieprawidłowości zostały usunięte.

Wyposażenie pozostałych gabinetów zgodnie z obowiązującymi wymaganiami. Stan higieniczno-porządkowy pomieszczeń i wyposażenia dobry. Gospodarka odpadami medycznymi oraz postępowanie z bielizną czystą i brudną prawidłowe. Odpady komunalne i medyczne odbierane przez specjalistyczną firmę.

Podsumowując stan sanitarny podmiotów prowadzących działalność leczniczą uległ pogorszeniu w porównaniu do lat poprzednich. Nieprawidłowości wykazano w 26% skontrolowanych placówek. Dotyczyły one głównie nieodpowiedniego stanu sanitarno- technicznego pomieszczeń i wyposażenia obiektów ze wszystkich grupach. Pomimo tego przeprowadzano remonty i modernizacje obiektów, kupowano nowoczesny sprzęt i aparaturę. Działania te przyczyniły się do poprawy funkcjonalności obiektów i poziomu świadczonych usług. Dostosowanie szpitali do wymagań określonych w *Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą*, wymaga zapewnienia dłuższego okresu czasu.

6.1. Podsumowanie działalności w zakresie higieny komunalnej

Głównym zakresem działalności z obszaru higieny komunalnej jest nadzór nad stanem sanitarnym obiektów użyteczności publicznej, obiektów służby zdrowia oraz nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody z kąpieliska i pływalni. Pod nadzorem pionu znajduje się 306 obiektów.

W 2022r. w ramach powyższych działań przeprowadzono 229 kontroli sanitarnych, pobrano 218 próbek wody do badań laboratoryjnych oraz wydano:

- ✓ 7 decyzji dot. jakości wody do spożycia (3 decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia, 1 decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia, 3 decyzje dot. bakterii Legionella w wodzie ciepłej),
- ✓ 16 decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarno- technicznego obiektów,
- ✓ 1 decyzję nakazującą zaprzestania działalności,
- ✓ 2 decyzje umarzające,
- ✓ 47 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji,
- ✓ 1 decyzję zezwalającą na wywóz zwłok za granicę Rzeczypospolitej Polskiej,
- ✓ 6 decyzji prolongujących termin usunięcia nieprawidłowości,
- ✓ 2 decyzje dot. oceny higienicznej na wyroby/ materiały służące do uzdatniania wody,
- ✓ 29 decyzji opłatowych,
- ✓ 15 postanowień,
- ✓ 1 tytuł wykonawczy,
- ✓ 5 opinii sanitarnych (3 opinie dot. organizowania imprezy masowej, 1 opinię w sprawie kąpieliska i 1 opinię w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie),
- ✓ 5 mandatów na kwotę 550 zł.

W grupie obiektów wykonujących usługi medyczne zauważono pogorszenie warunków sanitarno-technicznych w porównaniu do lat poprzednich. Nieprawidłowości wykazano w 26% skontrolowanych placówek. Wpływ na niekorzystną ocenę placówek medycznych miał panujący ponad dwa lata stan epidemii w Polsce. W związku z koniecznością wzmoczenia działań epidemiologicznych zmniejszono częstotliwość kontroli sanitarnych obiektów. Natomiast placówki medyczne świadcząc dotychczasowe usługi musiały także czynnie uczestniczyć w ratowaniu zdrowia i życia ludzi chorych na COVID-19. Zaistniałe szczególne warunki oraz niepewność rozwoju sytuacji utrudniały prowadzenie prac modernizacyjno- remontowych. W grupie szpitali dodatkowym czynnikiem było zakończenie terminu dostosowania placówek do wymagań *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą /Dz. U. z 2022r. poz. 402/*. Pomimo licznych prac remontowych przeprowadzonych na przestrzeni lat, nie udało się placówkom szpitalnym w pełni dostosować do obowiązujących wymagań.

Powyższe okoliczności przyczyniły się do prowadzenia postępowań administracyjnych w wielostronnym zakresie. Pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dot. głównie aspektów sanitarno- technicznych nie wykazano zaniedbań w zakresie higienicznym. Pomieszczenia i wyposażenie obiektów były utrzymane w należytym czystości. Zapewniono właściwy dobór preparatów dezynfekcyjnych w stosunku do potencjalnego zagrożenia. Wdrożono i stosowano odpowiednie procedury higieniczne.

Zwiększa się świadomość personelu dotycząca zagrożeń epidemicznych związanych z wykonywaniem usług. Przeprowadzone kontrole wykazały przestrzeganie procedur obowiązujących w czasie epidemii.

Przeprowadzane przez właścicieli obiektów remonty i modernizacje oraz zakup nowoczesnego sprzętu i aparatury, przyczyniają się do poprawy funkcjonalności obiektów i poziomu świadczonych usług.

Dostęp do szpitali na terenie powiatu jest zapewniony.

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi na terenie powiatu głubczyckiego posiada bardzo dobrą jakość. Parametry fizykochemiczne wyszczególnione w *Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*, mieszczą się w granicach obowiązujących norm. Uzdatnienie wody surowej nie jest stosowane we wszystkich wodociągach. Polega ono głównie na prostych metodach usuwających z wody jony manganu, żelaza, azotanów oraz na okresowej dezynfekcji wody podchlorynem sodu.

W porównaniu do roku poprzedniego zwiększyła się liczba krótkotrwałych zanieczyszczeń wody spowodowanych obecnością bakterii grupy coli powyżej 10 jtk na 100 ml wody oraz *Escherichia coli*. Wydano 3 decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia. W 2021r. nie wydawano takich decyzji. Ponadto w jednym wodociągu stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia z powodu obecności bakterii grupy coli poniżej 10 jtk/ 100 ml. W konsekwencji natychmiastowo podjętych działań naprawczych zanieczyszczenia zostały wyeliminowane.

Na koniec 2022r. wszystkim mieszkańcom powiatu głubczyckiego dostarczano wodę pitną zgodną z wymaganiami określonymi w *Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*.

W zakresie stanu sanitarno- technicznego infrastruktury wodociągowej stwierdzono nieprawidłowości w jednym obiekcie. Zostały one usunięte. Zarządcy wodociągów na bieżąco dokonywali napraw zużytych lub skorodowanych elementów urządzeń oraz przewodów wodnych, poprawy stanu technicznego ogrodzenia stref ochronnych i budynków wodnych.

W okresie sprawozdawczym jakość wody na pływalniach oraz wody z kąpieliska spełniała obowiązujące wymagania. Od dwóch lat obserwowane jest polepszenie się poziomu kwalifikacji wody z kąpieliska, z *dostatecznego* na *dobry*. Nie stwierdzono zanieczyszczeń powodujących zagrożenia zdrowotne dla osób korzystających z obiektów rekreacji wodnej.

Kontrola wewnętrzna jakości wody przeprowadzana przez przedsiębiorstwa wodociągowo- kanalizacyjne oraz zarządcę kąpieliska była wykonywana w sposób niebudzący zastrzeżeń. Próbkę wody do badań laboratoryjnych pobierane były zgodnie z harmonogramem ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Głubczycach. Badania wykonywały laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych działań, zatwierdzonym przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Stan sanitarno- techniczny obiektów użyteczności publicznej w porównaniu do roku poprzedniego uległ pogorszeniu. Postępowanie administracyjne prowadzono w stosunku do 10 obiektów (w 2021r. było 5 obiektów). Odsetek skontrolowanych obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości w 2021r. wyniósł 6 %, natomiast w 2022r.- 11 %. Nieprawidłowości stwierdzono w grupie obiektów fryzjerskich, kosmetycznych, sportowych, hotelarskich, penitencjarnych oraz świadczących usług pogrzebowych. Na koniec roku sprawozdawczego 6 obiektów zostało zakwalifikowane jako niespełniające wymagań sanitarno- technicznych, w 2021r. były to 2 placówki.

Pozostałe skontrolowane obiekty utrzymane w dobrym stanie sanitarno- technicznym. Bieżąca czystość zachowana, asortyment oraz zapas środków czystości i dezynfekcyjnych odpowiedni do potrzeb, przestrzegane są procedury utrzymania czystości i porządku. Zwiększa się świadomość personelu zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej dot. niebezpieczeństwa zakażenia chorobami w tym chorobami zakaźnymi.

stan sanitarny powiatu w roku 2022

Kontrolowane obiekty posiadały oznakowania graficzne i słowne informujące o zakazie palenia tytoniu oraz papierosów elektronicznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami stałymi.

Współpraca w zakresie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej oraz obiektami wodnymi z Urzędami Gmin, przedsiębiorstwami wodociągowo-kanalizacyjnymi oraz innymi podmiotami przebiega sprawnie, bez zakłóceń.

VII. Zagrożenia występujące w środowisku pracy

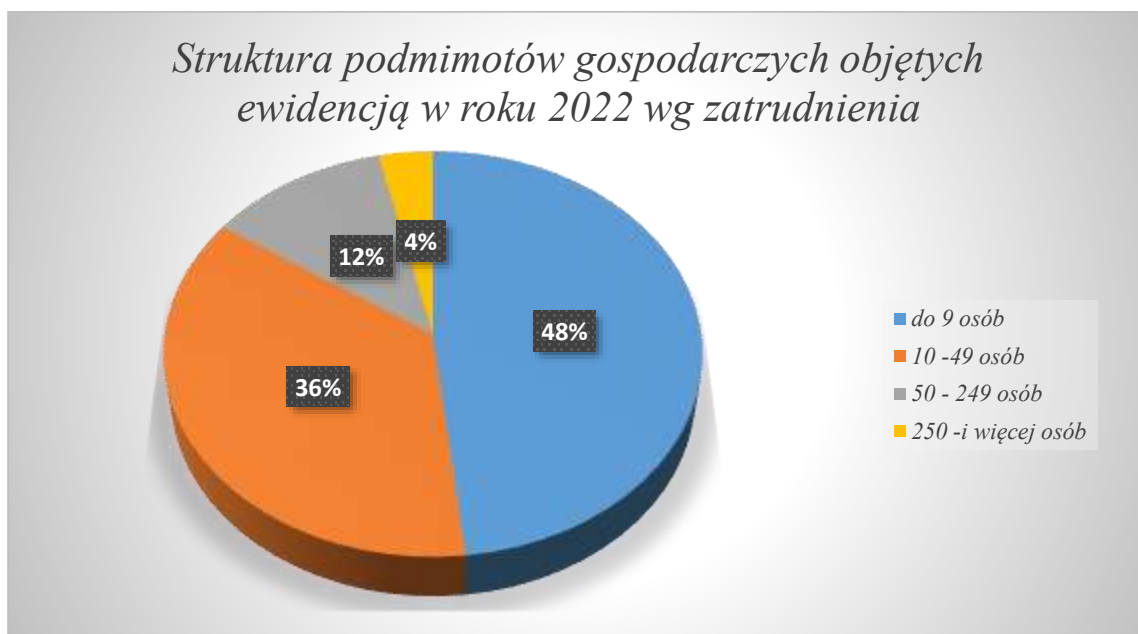

7.1. Wprowadzenie

W 2022 r. realizowano wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego w zakresie prowadzonego nadzoru w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.

Pod nadzorem Oddziału Higieny Pracy znajdowało się **168** zakładów pracy (o 11 więcej niż w roku 2021), zatrudniających łącznie **5615** osób.

W 2022 roku kontrolowano obiekty przejęte od zlikwidowanej Państwowej Inspekcji Sanitarnej MSWiA m.in. Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Głubczycach.

7.2. Bieżący nadzór sanitarny

W ramach bieżącego nadzoru nad zakładami Oddział Higieny Pracy przeprowadził łącznie **85** kontroli w zakładach pracy zatrudniających **3470** osób oraz **4 postępowania administracyjne** prowadzone w związku z

podejrzeniem chorób zawodowych.

Dodatkowo przeprowadzono wizytacje w 4 gospodarstwach rolników indywidualnych na terenie gmin: Kietrz, Głubczyce, Baborów i Branice w związku z realizacją działań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy rolników oraz członków ich rodzin, a szczególnie dzieci do 16 roku życia. Podczas wizytacji zwracano uwagę na przestrzeganie podstawowych zasad BHP, bezpieczeństwa dzieci w gospodarstwie, zabezpieczeniu środków ochrony roślin i innych chemikaliów, zabezpieczanie przed zapyleniem podczas prowadzenia prac żniwnych, występowaniem chorób mających związek z pracą w gospodarstwie, szczególnie chorób zawodowych.

7.2.1 Czynniki biologiczne w środowisku pracy

W ewidencji Oddziału Higieny Pracy znajdują się **83** zakłady, w których występuje narażenie pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, do których należą m.in. wirusy, bakterie, grzyby. Ogółem kontakt z czynnikami biologicznymi w środowisku pracy ma **2379** osób w 2 grupie zagrożenia (organizmów nie powodujących groźnych chorób lub chorób łatwych do wyleczenia) oraz w 3 grupie zagrożenia (organizmy mogące wywołać niebezpieczne choroby np. HIV, HBV, HCV).

W roku 2022 skontrolowano **8** zakładów pracy, w których m.in. występuje narażenie na wskazane czynniki szkodliwe w trakcie: prac podczas kontaktu ze zwierzętami lub produktami pochodzenia zwierzęcego, w zakładach produkujących żywność, postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, wykonywania zabiegów medycznych i iniekcji, opieki nad pacjentami. W podmiotach potwierdzono narażenie **565** osób – osoby te narażone są na czynniki biologiczne z grupy 2 i 3.

W 2022 r. stwierdzono nieprawidłowości w związku z czynnikami biologicznymi w dwóch zakładach pogrzebowych. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku procedur obejmujących pobieranie, transport oraz przetwarzanie próbek i materiałów pochodzenia ludzkiego lub zwierzęcego; braku procedury dezynfekcji; braku procedury umożliwiającej bezpieczne usuwanie i postępowanie ze skażonymi odpadami; braku instrukcji postępowania w razie awarii lub wypadku związanego z uwolnieniem się szkodliwego czynnika biologicznego; braku instrukcji postępowania w razie narażenia na szkodliwy czynnik biologiczny zakwalifikowany do grupy 3 lub 4 zagrożenia; braku rejestrów pracowników oraz rejestru prac w narażeniu

na czynniki biologiczne zaliczane do 3 grupy zagrożenia; niezapewnienia pracownikom pomieszczeń zaplecza higieniczno – sanitarnego. Wydano **I** decyzję z terminem realizacji do 31 grudnia 2022 r. i 31 marca 2023 r.

W 2022 roku pod kątem narażenia na czynniki biologiczne skontrolowano zakłady przetwórstwa mięsnego, zakłady pogrzebowe oraz zakłady ochrony zdrowia. Przeprowadzone kontrole wykazały, że pracodawcy stosowali różne środki eliminujące ryzyko zawodowe, między innymi:

- ✓ informowanie i szkolenie pracowników,
- ✓ zlecenie wykonywania badań lekarskich,
- ✓ odpowiednie wyposażenie stanowisk pracy w np.: rękawice ochronne, ubrania robocze i ochronne oraz środki higieny i dezynfekcyjne,
- ✓ znaki ostrzegawcze o zagrożeniu biologicznym umieszczone w widocznych miejscach,
- ✓ prowadzenie imiennych rejestrów pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaliczanych do 3 grupy zagrożenia,
- ✓ prowadzenie rejestru czynności, podczas których pracownik jest lub może być narażony na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaliczanych do 3 grupy zagrożenia.

Nie stwierdzono chorób zawodowych związanych z narażeniem na czynnik biologiczny, natomiast zgłoszono jeden przypadek podejrzenia choroby zawodowej – gruźlica płuc. Wydano dwie decyzje stwierdzające chorobę zawodową u pracowników zakładów opieki zdrowotnej – gruźlica płuc (26 grupa chorób zawodowych).

7.2.2 Czynniki rakotwórcze

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Głubczycach znajduje się **16** zakładów, w których istnieje narażenie na substancje, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy. W roku 2022 r. przeprowadzono kontrole w **10** zakładach, gdzie narażonych na czynniki rakotwórcze i mutagenne jest **128** osób, w tym **69** kobiet.

Przeprowadzone kontrole wykazały uchybienia w zakresie: nieuwzględnienia w ocenie ryzyka zawodowego informacji nt. czynników/procesów o działaniu rakotwórczym lub mutagennym; braku rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym; nieprzekazania właściwemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu corocznie w terminie do 15 stycznia informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym; niewypełnienia obowiązku dot. przeszkolenia pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia, wynikającego z oceny narażenia na działanie mieszanin chemicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, wymagań higienicznych, które powinny być spełnione w celu ograniczenia narażenia, konieczności używania środków ochrony indywidualnej oraz działaniach profilaktycznych. Ogółem wydano **2** decyzje nakazowe.

W 2022 r. w **I** firma z terenu powiatu głubczyckiego zgłosiła prace związane z usuwaniem odpadów azbestowych występujących jako poszycia dachów oraz płyt elewacyjnych, gdzie przeprowadzono kontrolę. Otrzymano **II** zgłoszeń prac związanych z usuwaniem i transportem materiałów zawierających azbest. Narażenie w zakładach uwzględnia następujące substancje/mieszaniny chemiczne, czynniki lub procesy technologiczne:

- ✓ Fenoloftaleinę (3 osoby – wyłącznie kobiety)
- ✓ Formaldehyd (12 osób – wyłącznie kobiety)
- ✓ Benzynę niskowrzącą niespecyfikowaną (narażonych 10 osób – wyłącznie mężczyźni; w kontakcie

- 18 osób, w tym 13 kobiet)
- ✓ Promieniowanie jonizujące (13 osób, w tym 7 kobiet)
  - ✓ Prace związane z narażeniem na pył drewna (68 osób, w tym 22 kobiety)
  - ✓ Prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy (11 osób – wyłącznie mężczyźni)
  - ✓ Prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika (2 osoby – wyłącznie mężczyźni)
  - ✓ Pyły zawierające azbest (4 osoby – wyłącznie mężczyźni)

7.2.3 Prekursory kat. 2 i 3

W ewidencji znajdują się **4** podmioty stosujące prekursory w działalności zawodowej, które należą do grupy podmiotów produkujących pozostałe zbiorniki, cysterny i pojemniki metalowe (PKD 25.29.Z) oraz produkujące grzejniki i kotły centralnego ogrzewania (PKD 25.21.Z). Prekursory wykorzystywane są tam do czyszczenia i przygotowywania powierzchni metalowych.

Nie prowadzą natomiast działalności podmioty odpowiedzialne za wprowadzanie do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3.

W roku 2022 nie prowadzono kontroli w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu prekursorów narkotykowych, ponieważ wykonane w latach poprzednich kontrole nie wykazały nieprawidłowości, a ilości wykorzystywanych prekursorów nie uległy zmianie.

7.2.4 Substancje i mieszaniny chemiczne

Pod nadzorem Stacji znajduje się **112** podmiotów gospodarczych, w których występują substancje i mieszaniny chemiczne. Są to m.in. producenci produktów kosmetycznych i suplementów diety, dystrybutorzy (drogerie, sklepy spożywcze, budowlane, sprzedaż nawozów, środków ochrony roślin, chemii samochodowej) oraz podmioty stosujące w działalności gospodarczej.

W zakresie substancji i mieszanin chemicznych przeprowadzono **23** kontrole u importerów, stosujących, wprowadzających do obrotu w tym:

wprowadzanie do obrotu substancji i mieszanin chemicznych/ udostępnianie na rynku

- ✓ liczba kontroli, podczas których stwierdzono nieprawidłowości - 2,
- ✓ liczba skontrolowanych produktów: 86,
- ✓ liczba skontrolowanych etykiet: 86,
- ✓ liczba skontrolowanych kart charakterystyki: 76,
- ✓ liczba kwestionowanych produktów: 2,
- ✓ liczba kwestionowanych kart charakterystyki: 1,
- ✓ liczba kwestionowanych etykiet: 0,
- ✓ liczba wydanych decyzji: 1.

stosowanie substancji i mieszanin chemicznych

- ✓ liczba kontroli, podczas których stwierdzono nieprawidłowości - 5,
- ✓ liczba skontrolowanych produktów: 67,
- ✓ liczba skontrolowanych etykiet: 67,
- ✓ liczba skontrolowanych kart charakterystyki: 67,
- ✓ liczba kwestionowanych produktów: 6,
- ✓ liczba kwestionowanych kart charakterystyki: 3,

- ✓ liczba kwestionowanych etykiet: 3,
- ✓ liczba wydanych decyzji: 0,
- ✓ liczba spraw przekazanych: 6.

Nieprawidłowości stwierdzono zarówno u wprowadzających do obrotu/ udostępniających na rynku substancje/ mieszaniny chemiczne, jak i stosujących w działalności zawodowej.

Sprawy dotyczące kwestionowanych substancji chemicznych/mieszanin przekazywano do właściwych powiatowych inspektorów sanitarnych, zgodnie z właściwością miejscową.

Oddział higieny pracy realizował również kontrole w zakresie nadzoru nad detergentami. Przeprowadzono ogółem 11 kontroli w tym zakresie i nie stwierdzono nieprawidłowości. Zarówno w podmiotach udostępniających tego typu produkty, jak również u stosujących produkty były prawidłowo oznakowane.

7.2.5 Produkty biobójcze

Pod nadzorem Stacji znajduje się **87** podmiotów gospodarczych, w których występują produkty biobójcze. Są to m.in. producenci produktów biobójczych, dystrybutorzy (sklepy spożywcze, budowlane, drogerie, sprzedaż nawozów, środków ochrony roślin) oraz podmioty stosujące produkty biobójcze w działalności zawodowej (zakłady DDD oraz baseny) i gospodarzej.

Przeprowadzono ogółem **13** kontroli u stosujących w działalności gospodarczej produkty biobójcze oraz **6** kontroli u wprowadzających/udostępniających na rynku produkty biobójcze.

Skontrolowano produkty o zastosowaniach: dezynfekcja rąk i/lub powierzchni, wody basenowej; ochrona ludzi i zwierząt przed kleszczami, pchłami, meszkami; odstraszenie gryzoni, owadów latających i biegających. Kontrole produktów biobójczych przeprowadzono w związku z występującymi w procesie pracy czynnikami biologicznymi (kontrole wykonane zgodnie z planem) oraz jako dodatkowe kontrole tematyczne, dotyczące przestrzegania określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

W dalszym ciągu w zakładach pracy, poza występującymi dotychczas zagrożeniami, uwzględniono zagrożenie powodowane przez wirusa SARS-CoV-2. Skontrolowano **37** produktów biobójczych w zakresie stosowania oraz **53** produkty biobójcze wprowadzane/udostępniane na rynku. W **13** przypadkach zakwestionowano etykiety produktów ze względu na błędne oznakowanie lub brak pozwolenia na obrót produktem biobójczym lub brak karty charakterystyki.

7.3. Działalność kontrolno – represyjna

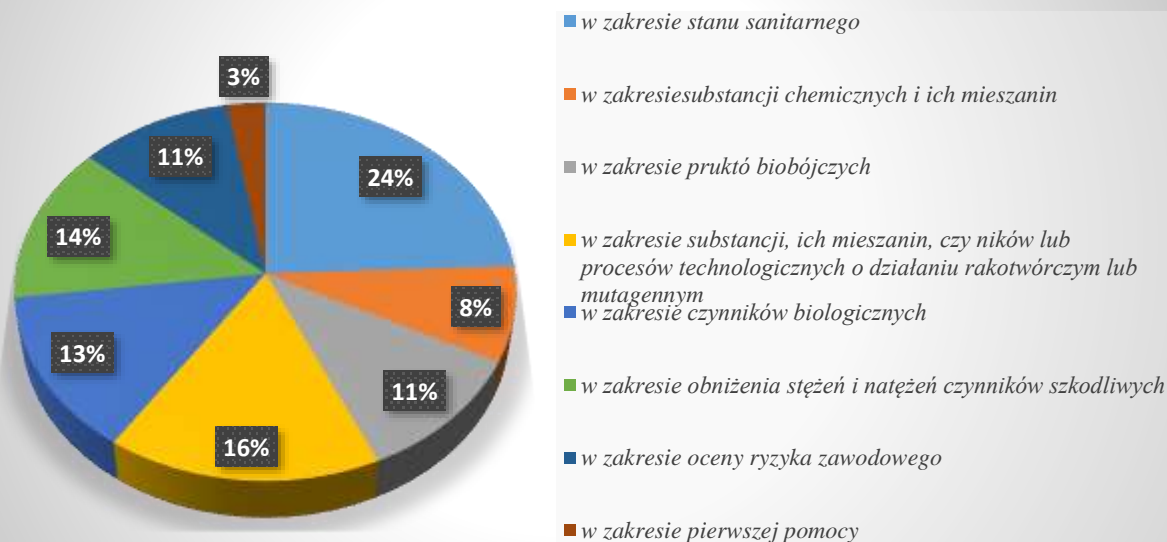
W związku z przeprowadzonymi kontrolami w nadzorowanych obiektach wydano łącznie **30** decyzji (w roku 2021- 12 decyzji) – w tym: **16** decyzji finansowych, **14** decyzji merytorycznych zawierających łącznie **41** nakazów w zakresie :

- ✓ substancji chemicznych i ich mieszanin /**3 nakazy**/,
- ✓ produktów biobójczych /**4 nakazy**/,
- ✓ substancji, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy /**6 nakazów**/,
- ✓ czynników biologicznych w środowisku pracy /**5 nakazów**/,
- ✓ badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy /**5 nakazów**/,
- ✓ obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych /**4 nakazy**/,
- ✓ oceny ryzyka zawodowego /**4 nakazy**/,
- ✓ w zakresie stanu sanitarno - technicznego /**9 nakazów**/,
- ✓ w zakresie pierwszej pomocy /**1 nakaz**/

Wzrost liczby wydanych decyzji administracyjnych w stosunku do roku poprzedniego wynikał z faktu wykonania większej liczby kontroli w stosunku do roku poprzedniego.

Rodzaje uchybień w kontrolowanych zakładach pracy w roku 2022

7.4. Choroby zawodowe

Zagrożenia będące przyczyną powstania chorób zawodowych wśród pracowników, mogą występować w każdym podmiocie gospodarczym.

Zgodnie kodeksem pracy za chorobę zawodową uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”.

W 2022 r. wydano 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Wpłynęło 1 zgłoszenie podejrzenia choroby zawodowej (w roku 2021 wpłynęły 2 zgłoszenia). Ponadto kontynuowano 3 postępowania dot. chorób zawodowych, do których zgłoszenia podejrzenia choroby zawodowej wpłynęły w latach poprzednich. Przeprowadzono ogółem 4 postępowania epidemiologiczne (wywiady i kontrole w miejscach pracy, podmiotach leczniczych) oraz sporządzono 4 karty narażenia zawodowego dla prowadzonych spraw.

Oddział Higieny Pracy realizując zadania dotyczące nadzoru nad zdrowotnymi warunkami środowiska pracy, prowadził również postępowanie administracyjne w zakresie występowania chorób zawodowych. Postępowania prowadzone w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1367) oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób (Dz. U. z 2013 r., poz. 1379). Postępowania dotyczyły:

- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – gruźlica płuc (26 grupa chorób zawodowych)

– stwierdzono w 2 przypadkach u pracowników zakładu opieki zdrowotnej,

– *przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwający co najmniej 15 lat (15 grupa chorób zawodowych) – niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosi i trwałą dysfonią* – stwierdzono w 1 przypadku u nauczyciela szkoły podstawowej,

– *przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy – zespół cieśni w obrębie nadgarstka (20 grupa chorób zawodowych)* – brak podstaw do stwierdzenia /przypadek pracownika fizycznego w szkole/,

Ze względu na przedłużające się z przyczyn niezależnych od Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Głubczycach postępowania w organach orzeczniczych w roku 2022 wydano także 2 postanowienia o przedłużeniu postępowania administracyjnego.

W porównaniu do roku poprzedniego liczba zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych zmniejszyła się, natomiast liczba stwierdzonych chorób zawodowych wzrosła, co uwzględnia poniższy wykres.

7.5. Podsumowanie i wnioski

Przeprowadzone w 2022 r. kontrole oraz analiza wyników tych kontroli i ich porównanie z rokiem ubiegłym, pozwala na stwierdzenie, że stan wiedzy pracodawców w zakresie zagadnień związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy oraz świadomość pracowników z roku na rok ulega poprawie.

Liczba podmiotów objętych nadzorem zwiększyła się w porównaniu do roku 2021, co wynika z faktu, że na bieżąco wprowadza się do rejestru obiektów podmioty nowopowstające. Zwiększenie liczby kontroli nad podmiotami skutkowało wzrostem liczby prowadzonych postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych i finansowych.

Nie uległa zmianie liczba oraz rodzaj podmiotów wykorzystujących w procesach produkcyjnych prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3.

W okresie letnim zwiększono liczbę wykonanych kontroli w sklepach i hurtowniach w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych. Przeprowadzono kontrole bieżące oraz interwencyjne miały na celu sprawdzenie poprawności oznakowania i obecności pozwoleń na obrót produktem biobójczym. W trakcie kontroli prowadzono działania edukacyjne dla producentów oraz dystrybutorów związane z produktami biobójczymi i kosmetycznymi. Jednocześnie zawężono współpracę z oddziałem HŻŻiPU w zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi, często mylonymi z produktami biobójczymi.

W 2022 r. wpłynęło 1 zgłoszenie podejrzenia choroby zawodowej, o 1 mniej w porównaniu do 2021 r. W roku 2022 wydano 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej (w 2021 r. – 1 decyzja), z których 2 dotyczyły 26 grupy (choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa). Największe narażenie stwierdzono w zakładach opieki zdrowotnej.

W wyniku prowadzonych kontroli stwierdzono, że warunki pracy w kontrolowanych zakładach poprawie, a liczba stanowisk, na których występowały przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń i stężeń czynników szkodliwych pozostała na poziomie z lat ubiegłych. Poprawy wymagają głównie warunki socjalne, szczególnie w podmiotach nowoprzyjętych do ewidencji.

Najwięcej nieprawidłowości stwierdzano w grupie podmiotów nowo przyjętych do ewidencji.

Prowadzony nadzór nad zakładami pracy pozwala stwierdzić że zwiększa się świadomość oraz stan wiedzy pracodawców na temat zagrożeń występujących w środowisku pracy.

VIII. Ocena warunków sanitarnych w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych

8.1. Wprowadzenie

Nadzór sanitarny nad placówkami oświatowo-wychowawczymi sprawowany jest na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2021 r., poz. 195) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. *w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach* (Dz. U. 2020 r., poz. 1604).

Pod nadzorem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży znajduje się 50 stałych placówek oświatowo-wychowawczych, w tym: 6 żłobków, 13 przedszkoli, 14 szkół podstawowych, 8 zespołów szkół, 3 placówki opiekuńczo wychowawcze z pobytem całodobowym, 2 placówki wsparcia dziennego, 1 pozaszkolna placówka specjalistyczna, 1 szkoła muzyczna, 2 schroniska młodzieżowe.

W roku 2022 przeprowadzono kontrole w 23 placówkach stałych oraz 13 placówkach sezonowych związanych z wypoczynkiem zimowym i letnim dzieci i młodzieży. Ogółem przeprowadzono 45 kontroli. Wszystkie zaplanowane działania wykonano zgodnie z planem zasadniczych zamierzeń.

Zakres przeprowadzanych kontroli dotyczył oceny stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, przestrzegania przepisów sanitarnych oraz zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.

W 2022 przeprowadzono kontrole sanitarne w następujących placówkach:

- ✓ żłobki -3
- ✓ przedszkola - 2
- ✓ szkoły podstawowe- 8
- ✓ zespoły szkół - 7
- ✓ placówki opiekuńczo – wychowawcze – 1
- ✓ internaty- 1
- ✓ pozaszkolne placówki specjalistyczne – 1
- ✓ szkoły muzyczne – 1

Ponadto przeprowadzono 13 kontroli ponadplanowych związanych z przygotowaniem szkół do nowego roku szkolnego, oceną obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych oraz oceną dostosowania mebli szkolnych do zasad ergonomii.

8.2. Działalność kontrolno – represyjna

W wyniku przeprowadzonych kontroli, stwierdzono nieprawidłowości w 5 placówkach.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in. :

- nieodpowiedniego stanu sanitarno-technicznego powłok malarskich ścian w sali gimnastycznej oraz ścian i sufitów w szatniach bloku sportowego w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Głębzczych
- nieodpowiedniego stanu sanitarno-technicznego powierzchni podłóg oraz powierzchni malarskich ścian i sufitów w gabinetach specjalistycznych i sali wykładowej w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Głębzczych
- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego powierzchni podłóg oraz niezapewnienia szczelnego łączenia ścian i podłóg w pokojach mieszkalnych, świetlicy i korytarzu na I piętrze budynku Internatu Szkolnego w Zespole Szkół Mechanicznych w Głębzczych.

- nieodpowiedniego stanu sanitarno-technicznego powierzchni podłóg oraz szczelnego łączenia ściany i podłogi w pomieszczeniu szatni dla uczniów na parterze budynku Warsztatów Szkolnych w Zespole Szkół Mechanicznych w Głubczycach.

Ogółem wydano 7 decyzji administracyjnych i 5 decyzji finansowych. Nie nakładano mandatów karnych. Przeprowadzone kontrole w placówkach nie wykazały nieprawidłowości w zakresie zapewnienia właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży. We wszystkich skontrolowanych obiektach zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, mydło w płynie, suszarki do rąk lub ręczniki jednorazowe, papier toaletowy w kabinach ustępowych lub w pojemnikach przed kabinami.

Toalety w Publicznym Przedszkolu w Branicach.

W roku 2022 wpłynęły 3 wnioski o prolongatę terminu wykonania decyzji administracyjnych. We wszystkich przypadkach organ przychylił się do prośby wnioskodawcy. Przedstawiciele placówek oświatowych uzasadniali potrzebę prolongaty terminu najczęściej trudnościami finansowymi z uwagi na drożące materiały i usługi budowlane oraz problemami ze znalezieniem wykonawcy inwestycji.

8.3. Profilaktyka wad postawy u dzieci i młodzieży

Szkoła i jej wyposażenie stanowią dla wzrastającego, młodego organizmu środowisko zewnętrzne, które wpływa na różne funkcje życiowe, rozwój, zdolność do pracy i wyniki tej pracy. Dzieci w przedszkolach i szkołach spędzają większość czasu, kształtują się i doskonalą sprawność swoich narządów. W związku z tym bardzo ważne jest zapewnienie dobrego stanowiska i środowiska pracy dziecka, które sprzyjać będzie właściwemu psychofizycznemu rozwojowi.

Ocena dostosowania mebli do zasad ergonomii.

W ramach profilaktyki wad postawy u dzieci i młodzieży, zgodnie z założeniami wojewódzkiej akcji „Dbamy o właściwe stanowisko pracy ucznia”, pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży wytypowali trzy szkoły podstawowe w gminie Głubczyce, w których dokonano oceny dostosowania mebli edukacyjnych

do zasad ergonomii.

W wyniku przeprowadzonych pomiarów kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w dwóch placówkach. Wykazane uchybienia dotyczyły: niedostosowania do zasad ergonomii mebli edukacyjnych oraz niewłaściwego ich zestawienia (ławka, krzesło). Nieprawidłowe stanowisko pracy ucznia powoduje statyczne, nieprawidłowe obciążenie poszczególnych części kręgosłupa i grup mięśni. Przyczynia się do zmęczenia ucznia, a z czasem prowadzi do deformacji kręgosłupa i utrwalenia wad postawy. W następstwie stwierdzonych nieprawidłowości wszczęto postępowanie administracyjne. Do momentu zakończenia akcji wszystkie uchybienia w placówkach zostały usunięte. Niewątpliwie jest to wymierny sukces tej akcji, która skutkowałą realną zmianą dla tych uczniów, którzy korzystali z mebli niedostosowanych, wpływających negatywnie na ich zdrowie. Przeprowadzone działania miały również szeroki wymiar edukacyjny, przeprowadzone instruktaże dotyczyły zasad prawidłowego dopasowania zestawu edukacyjnego do antropometrycznych wymiarów dziecka co będzie skutkowało korzyścią zarówno dla uczniów jak i kadry nauczycielskiej.

Działania w ramach akcji „Dbamy o właściwe stanowisko pracy ucznia” w Szkole Podstawowej nr 3 w Głubczycach

8.4. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych.

Tornister to nieodzowny atrybut każdego ucznia. Jego waga, odpowiednie dopasowanie oraz właściwe użytkowanie odgrywają ogromną rolę w utrzymaniu prawidłowej postawy ciała oraz zapobieganiu skrzywienia kręgosłupa.

W związku z występującym problemem przeciążenia tornistrów wśród uczniów, przeprowadzono dwie kontrole dot. oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych. W obu skontrolowanych placówkach potwierdzono, że część uczniów nosi zbyt ciężkie tornistry. Do analizy przyjęto proporcję wagi ciała dziecka do wagi tornistra oraz wiek ucznia.

Podczas akcji zważono 146 uczniów i ich tornistry. Pożądana waga tornistra powinna stanowić maksymalnie 10-15% wagi samego ucznia. Niestety u 21 uczniów czyli ponad 14% badanych waga tornistra przekroczyła 15%. Jest to wynik alarmujący. Natomiast u 56 uczniów tornister szkolny stanowił 10-15%

swojej wagi – w tej grupie powinno się podjąć działania zmierzające do zmniejszenia ciężaru tornistra. Najbardziej pożądaną, niską wagę tornistra poniżej 10% wagi ucznia stwierdzono u 47% uczniów, co napawa optymizmem i nadzieją że podejmowane działania są skuteczne.

Realizacja zadań wynikających z przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach, gwarantuje między innymi zapewnienie uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w pomieszczeniach szkoły lub placówki. Taki zapis niewątpliwie ułatwia ograniczenie problemu zbyt ciężkich tornistrów uczniów, dając możliwość bezpiecznego zostawienia w szkole podręczników i innych pomocy szkolnych. W obu skontrolowanych placówkach zapewniono uczniom takie miejsca w klasach lub w indywidualnych szafkach.

W przypadku młodszych dzieci w klasach I-III konieczne jest jednak kontrolowanie przez rodziców zawartości tornistra, aby zapobiec zabieraniu przez uczniów zbędnych przedmiotów np. zdublowanych piórników, ciężkich napoi, zbędnych podręczników i zeszytów. Ważna w tym zakresie jest współpraca na linii rodzic- szkoła/wychowawca. Pogadanki edukacyjne w tym zakresie prowadzono podczas działań kontrolnych zarówno z uczniami, nauczycielami jak i dyrektorami placówek.

8.5. Ocena warunków środowiska szkolnego

Stan sanitarny placówek nauczania i wychowania jest zadawalający i ulega systematycznej poprawie. Dyrektorzy szkół, przedszkoli, żłobków, placówek pracy pozaszkolnej w okresie wakacji prowadzą remonty oraz prace konserwatorskie, co skutkuje poprawą standardów nauczania.

W roku 2022 dokonano rozbudowy Niepublicznego Przedszkola i Żłobka „Piccolino” oraz zaadoptowano kolejne pomieszczenia przeznaczone na nowy oddział żłobkowy w Samorządowym Żłobku w Kietrzu. Ponadto, przeprowadzono gruntowny remont sali gimnastycznej Publicznej Szkoły Podstawowej z Oddziałem Przedszkolnym w Pilszczu.

Sala gimnastyczna w Publicznej Szkole z Oddziałem Przedszkolnym w Pilszczu po remoncie

W 2022r. oddano do użytkowania nowo utworzoną placówkę opiekuńczo-wychowawczą przynależną do Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Głubczycach. Dla podopiecznych przygotowano 15 miejsc w pokojach 3-os. oraz doskonale wyposażone pomieszczenia wspólne m. in. kuchnię połączoną z jadalnią oraz pokój spotkań. Placówka mieści się w części budynku Internatu Zespołu Szkół Mechanicznych w Głubczycach. Położenie obiektu sprzyja szczególnie starszym podopiecznym tj. uczniom szkół średnich, ze względu na bliski dostęp do trzech Zespołów Szkół i parku miejskiego.

Ponadto, w minionym roku utworzono nowy Oddział żłobkowy w Samorządowym Żłobku w Kietrze oraz Oddział przedszkolny w Niepublicznym Przedszkolu i Żłobku „Piccolino” w Głubczycach.

Pomieszczenia nowo utworzonego Oddziału Przedszkolnego w Niepublicznym Przedszkolu i Żłobku „Piccolino” w Głubczycach

Przeprowadzone kontrole w zakresie przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2022/2023 wykazały, że wszystkie placówki prowadziły prace porządkowe w obiektach oraz na terenach przylegających do budynków. Zakres prac obejmował m. in. kompleksowe sprzątnięcie pomieszczeń oraz porządkowanie terenu wokół szkół.

8.6. Zakres nadzoru sanitarnego

Racjonalne zaplanowanie rozkładów zajęć lekcyjnych w układzie dnia, tygodnia i roku szkolnego jest nieodzownym warunkiem higienicznej organizacji procesu dydaktyczno- wychowawczego w szkole. Z punktu widzenia zasad higieny pracy umysłowej ucznia i zachowania rytmiczności trybu życia, rozłożenie obciążenia nauką powinno być równomierne w ciągu tygodnia. Zajęcia z elementami ruchu stanowią przeciwwagę dla wysiłku umysłowego i unieruchomienia uczniów w pozycji siedzącej na pozostałych lekcjach, dlatego powinny być one uwzględniane w każdym dniu zajęć lekcyjnych. Ma to korzystny wpływ na stan zdrowia ucznia, jego samopoczucie i wydajność pracy szkolnej

W 2022 r. nadzorowano środowisko placówek nauczania i wychowania w zakresie:

- ✓ pomiarów temperatury powietrza w pomieszczeniach,
- ✓ oceny zgodności z normami natężenia oświetlenia sztucznego w pomieszczeniach,
- ✓ oceny tygodniowego rozkładu zajęć pod kątem zasad higieny pracy ucznia,
- ✓ oceny dostosowania mebli do zasad ergonomii,
- ✓ pomiarów wagi tornistrów szkolnych oraz stopień przeciążenia uczniów w tym zakresie.

Wszystkie objęte nadzorem szkoły i zespoły szkół zapewniają uczniom możliwość pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały przypadków łamania zakazu palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

Działania związane z epidemią COVID-19.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Głubczycach wydał w okresie 13.01-03.02. 2022 r. 27 opinii sanitarnych w sprawie zawieszenia zajęć w żłobkach, przedszkolach i szkołach na czas oznaczony. Opinie wydawano na wniosek strony. Nauka zdalna obowiązywała uczniów do dnia 21 lutego 2022 r.

8.7. Dożywianie w placówkach oświatowo – wychowawczych

Odpowiednie żywienie jest niezbędnym warunkiem do prawidłowego rozwoju psychofizycznego dzieci, zwłaszcza w wieku szkolnym. Nieprawidłowe odżywianie może prowadzić do powstania wielu groźnych chorób, jak wskazują eksperci, może być również przyczyną gorszych wyników w nauce.

Zdjęcie pochodzi ze strony Narodowego Centrum Edukacji Żywnościowej : www.ncez.pzh.gov.pl

Dożywianie dzieci i młodzieży przedstawiono w formie tabel, z uwzględnieniem liczby i rodzaju placówek (tabela nr 1) oraz ilości dzieci korzystających z posiłków (tabela nr 2).

Dane ujęte w tabelach obejmują placówki skontrolowane w 2022r.

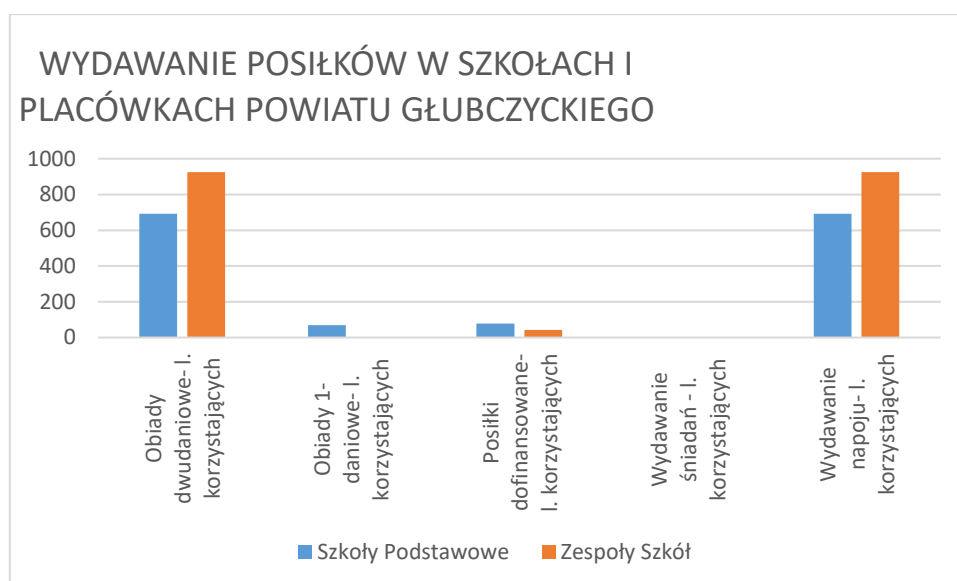
Tabela nr 1

Rodzaj placówki	Ilość skontrolowanych	Placówki wydające obiady		Placówki wydające śniadania	Placówki wydające napój poza zestawem obiadowym
		pełne	jednodaniowe		
Szkoła Podstawowa	8	6	2	0	8
Zespół Szkół	7	6	0	0	6
Razem	15	12	2	0	14

Tabela nr 2

Rodzaj placówki	Liczba uczniów w skontrolowanych placówkach	Liczba korzystających z obiadów ogółem	Liczba korzystających ze śniadań szkolnych	Liczba korzystających z posiłków dofinansowanych	Liczba korzystających z napojów
Szkoła Podstawowa	1035	692	0	78	692
Zespół Szkół	2407	925	0	42	925
Razem	3442	1617	0	120	1617

Posiłki obiadowe (jedno lub dwudaniowe) w skontrolowanych placówkach otrzymywało w sumie 1617 uczniów, w tym 120 uczniów korzystało z posiłków dofinansowanych.

8.8. Podsumowanie wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży

Państwowa Inspekcja Sanitarna czuwała nad zapewnieniem dzieciom i młodzieży bezpiecznych i higienicznych warunków podczas korzystania ze zorganizowanych form wypoczynku podczas ferii zimowych i wakacji letnich w roku 2022.

Podczas kontroli oceniane były m.in.:

- ✓ warunki zdrowotne w zakresie stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i otoczenia
- ✓ stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń sanitarnych,
- ✓ warunki do uprawiania sportu i rekreacji,
- ✓ zapewnienie opieki medycznej.

W okresie trwania wypoczynku zimowego na terenie powiatu głubczyckiego zorganizowano 11 turnusów, które zgłoszono w elektronicznej bazie wypoczynku, prowadzonej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. W tym czasie przeprowadzono 6 kontroli w zakresie oceny stanu sanitarnego wypoczynków, w których brało udział 123 uczestników. Większość turnusów zorganizowano w miejscu zamieszkania,

W okresie wakacji letnich, na terenie powiatu głubczyckiego zorganizowano 22 turnusy, które zgłoszono

w elektronicznej bazie wypoczynku, prowadzonej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Przeprowadzono 7 kontroli w zakresie oceny stanu sanitarnego wypoczynków, w których brało udział 156 uczestników.

Organizatorzy wypoczynku zapewnili uczestnikom wiele atrakcji, m.in.: gry i zabawy, zajęcia ruchowe, rozgrywki sportowe, budowanie z klocków Lego, rajdy piesze po okolicy, gry w terenie, zajęcia muzyczno-taneczne, komputerowe, konkursy muzyczne, plastyczne oraz wycieczki 1-dniowe do: kina, parku rozrywki, na basen lub lodowisko i wiele innych. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono zachorowań, wypadków, urazów, hospitalizacji czy zatruc pokarmowych. Dzieciom i młodzieży zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Zarówno wypoczynek letni jak i zimowy przebiegały w sposób bezpieczny.

8.9. Podsumowanie

W obszarze działań prowadzonych przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży w roku 2022 przeprowadzono 45 kontroli sanitarnych, w tym 8 kontroli związanych z przygotowaniem szkół do nowego roku szkolnego, 5 kontroli tematycznych oraz 13 kontroli związanych z wypoczynkiem letnim i zimowym dzieci i młodzieży.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 7 decyzji administracyjnych i 5 decyzji finansowych, w tym 3 decyzje prolongujące termin wykonania wcześniej wydanych decyzji.

W ramach profilaktyki wad postawy u dzieci i młodzieży i prowadzonej akcji „*Dbamy o właściwe stanowisko pracy ucznia*” dokonano oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii w 3 szkołach podstawowych. Pomiarami objęto ogółem 209 uczniów.

Prowadzono kontrole akcyjne w ramach oceny obciążenia uczniów tornistrem szkolnym, działania edukacyjne w tym zakresie i pomiary przeprowadzono w 2 szkołach podstawowych, pomiarami objęto ogółem 146 uczniów.

Wypoczynek letni i zimowy dzieci i młodzieży najczęściej organizowany jest w miejscu zamieszkania, ale także w formie wyjazdowej. Przeprowadzono ogółem 13 kontroli wypoczynku zimowego i letniego. Nie stwierdzono nieprawidłowości, nie odnotowano urazów, wypadków, zachorowań u uczestników i opiekunów - co pozwala stwierdzić, że wypoczynek dzieci i młodzieży w powiecie głubczyckim przebiegał bezpiecznie i prawidłowo.

Ogółem stan sanitarno-techniczny oraz jakość wyposażenia w placówkach edukacyjnych powiatu głubczyckiego z roku na rok znacząco się poprawia. Dzieci i młodzież między innymi dzięki dotacjom celowym, środkom unijnym i programom ministerialnym mają dostęp do najnowocześniejszych technologii, co ważne możliwości te docierają nawet do najmniejszych wiejskich placówek.

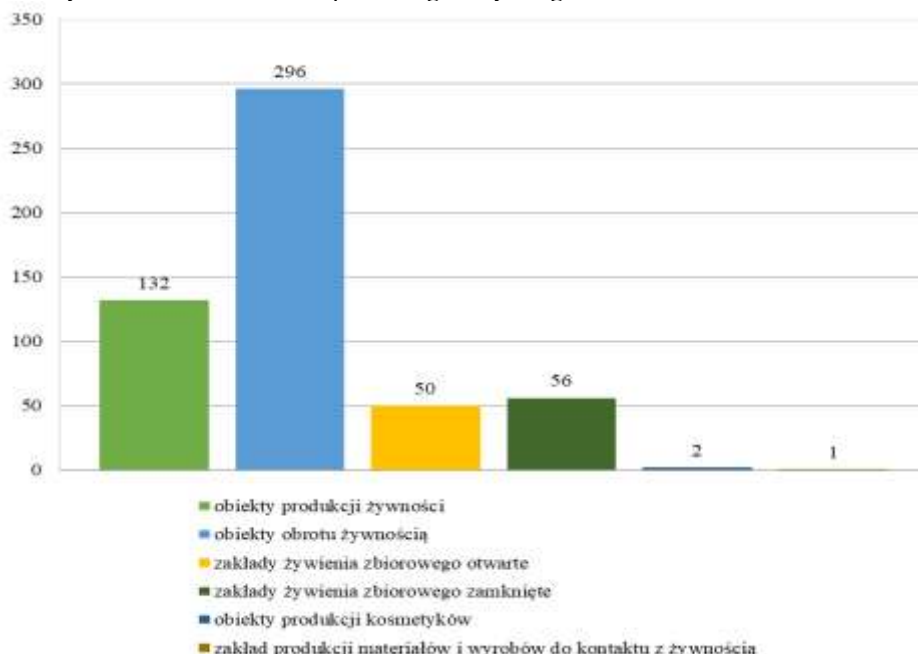
IX. Stan sanitarny zakładów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

9.1. Zakres nadzoru sanitarnego

W 2022r. pod nadzorem Oddziału Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku znajdowało się 550 obiektów żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków w tym:

- ✓ 132 zakłady produkcji żywności, w tym m.in.: 5 piekarni, 6 ciastkarni, 10 producentów lodów, 102 gospodarstwa rolne i ogrodnicze,
- ✓ 296 obiektów obrotu żywnością oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, w tym m.in.: 140 sklepów spożywczych, 26 magazynów hurtowych, 7 kiosków, 75 środków transportu,
- ✓ 50 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym m.in.: 28 zakładów małej gastronomii, 22 restauracji,
- ✓ 56 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, w tym m.in.: 3 bloki żywienia w szpitalach, 13 bloków żywienia w Domach Pomocy Społecznej, 20 stołówek szkolnych, 12 stołówek w przedszkolach i żłobku, 2 stołówki w domach dziecka i młodzieży, 6 zakładów usług cateringowych,
- ✓ 2 obiekty produkcji kosmetyków,
- ✓ 1 zakład produkcji materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością /butelki typu PET przeznaczone do nalewu – przechowywania mleka spożywczego/.

Struktura nadzorowanych zakładów na terenie powiatu głubczyckiego.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono 355 kontroli sanitarnych w zakresie bezpieczeństwa żywności, w tym 51 kontroli interwencyjnych. Ponadto w ramach działań przeciwepidemicznych w obiektach przeprowadzono 48 kontroli sanitarnych w zakresie zapobiegania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 oraz przestrzegania wymagań określonych w *Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia*

określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Wydano 71 decyzji administracyjnych, w tym 19 decyzji nakazowych. Winnych zaniedbań sanitarnych ukarano 28 mandatami karnymi na kwotę 5700,00 zł.

Kontrole prowadzono zgodnie z zatwierdzonym rocznym harmonogramem kontroli. Ponadto prowadzono szereg kontroli ponadplanowych związanych z wpływającymi wnioskami o zatwierdzenie zakładów, w związku z prowadzonymi postępowaniami administracyjnymi oraz wpływającymi interwencjami. W każdym przypadku podejmowania działań dokonywano szczegółowej analizy zagrożeń pod kątem liczby narażonych osób, wielkości produkcji oraz wpływu na bezpieczeństwo żywności i żywienia. Realizowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną system urzędowej kontroli żywności, którym objęto obiekty żywnościowo-żywniowe oraz wytwórnie i miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością pozwala na monitorowanie sytuacji, a w przypadku wystąpienia ryzyka podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych.

9.2. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności spoczywa na przedsiębiorcach branży spożywczej. Stan sanitarno-higieniczny obiektów żywności i żywienia jest bardzo zróżnicowany – działalność prowadzą obiekty nowoczesne jak i stare oraz obiekty małe (spora ilość sklepów w rejonach wiejskich) oraz duże (typu super i hipermarkety). Zdecydowaną większość stanowią małe placówki o ograniczonej powierzchni mieszczące się często w zwartych zabudowach, pozbawione możliwości rozbudowy i modernizacji, wprowadzające do obrotu szeroki asortyment środków spożywczych.

W 2022r. na terenie powiatu żaden ze skontrolowanych zakładów nie został oceniony jako niezgodny z wymaganiami.

Porównanie stanu sanitarnego obiektów na terenie powiatu w latach 2017-2022.

Lata	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Odsetek obiektów o stanie sanitarnym niezgodnym z wymaganiami	0,22	0,66	0,22	0	0	0

Na podstawie przedstawionych wyżej danych liczbowych można stwierdzić, że odsetek obiektów żywności i żywienia o nieodpowiednim stanie sanitarnym znajduje się na bardzo niskim poziomie i nie ma tendencji wzrostowych.

W wielu zakładach stan sanitarny i techniczny obiektów żywności i żywienia poprawia się m.in. dzięki coraz większej świadomości przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań, systematycznym i konsekwentnym kontrolom prowadzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz wdrażaniu i stosowaniu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) a także wprowadzaniu systemu HACCP – Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli. Korzystając z ułatwień przewidzianych przez Komisję Europejską we wdrażaniu procedur HACCP w małych przedsiębiorstwach, w części zakładów spożywczych przestrzeganie zasad GHP i GMP uznano za wystarczające dla kontroli najważniejszych zagrożeń bezpieczeństwa żywności.

Stopień realizacji GHP/GMP oraz HACCP w nadzorowanych obiektach w 2022r. przedstawia się następująco.

Rodzaj obiektów	liczba nadzorowanych zakładów	liczba nadzorowanych zakładów z wdrożoną GHP/GMP	stopień wdrożenia %	liczba zakładów z wdrożonym systemem HACCP	stopień wdrożenia %
obiekty produkcji żywności	30	30	100	16	53
obiekty obrotu żywnością	296	294	99	47	16
obiekty żywienia zbiorowego otwartego	50	50	100	19	38
obiekty żywienia zbiorowego zamkniętego	56	56	100	20	36

9.3. Jakość zdrowotna środków spożywczych

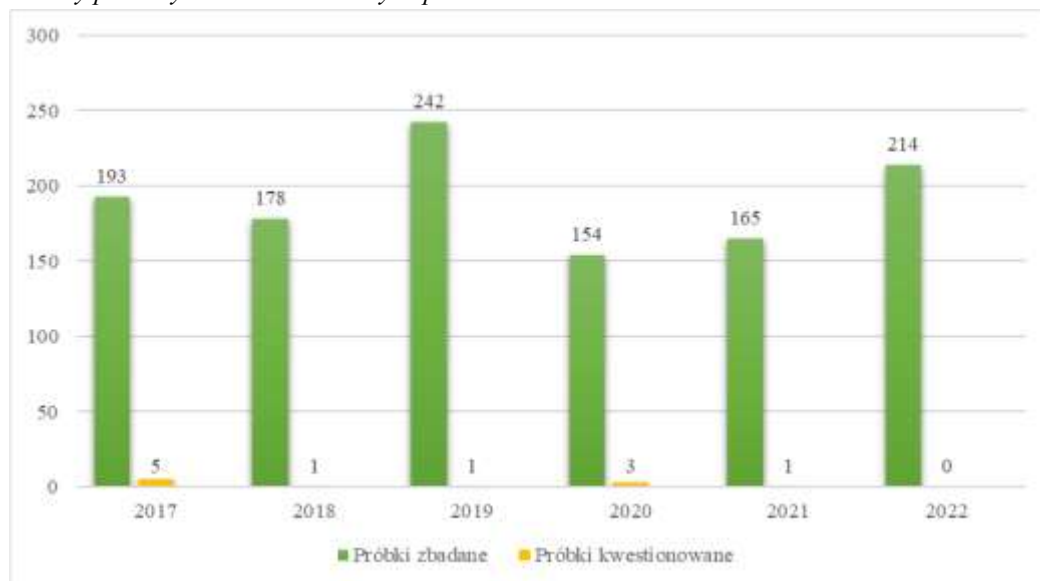
PPIS w Głubczycach realizuje plan poboru próbek na dany rok kalendarzowy opracowany przez GIS wraz ze stosownymi wytycznymi określającymi zasady planowania i realizacji. Roczny plan przekazywany jest następnie do WSSE, które biorąc pod uwagę wszystkie zalecenia i wytyczne dzielą próbki na poszczególne powiaty w zależności od kategorii występujących zakładów, tak aby jak największa liczba próbek została pobrana u producentów żywności. Narzucony z góry plan określa m.in.: grupę produktów, które należy pobrać do badania, rodzaj kontroli, liczbę próbek i terminy przekazania próbek do wskazanego przez WSSE laboratorium posiadającego akredytację w danym kierunku.

Biorąc pod uwagę w/w plan i wytyczne na 2022 r. PPIS w Głubczycach realizował plan i pobrał próbki środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, które przekazał w celu przeprowadzenia badań do laboratorium analitycznego Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu wraz z oddziałami laboratoryjnymi w Kędzierzynie-Koźlu oraz Kluczborku. Pobrane próbki badane były również w laboratoriach akredytowanych poza województwem opolskim m.in. w: Bydgoszczy, Rzeszowie, Wrocławiu, Katowicach, Kielcach.

W 2022r. zbadano 210 próbek środków spożywczych oraz 4 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Porównanie liczby pobranych i kwestionowanych próbek w latach 2017-2022

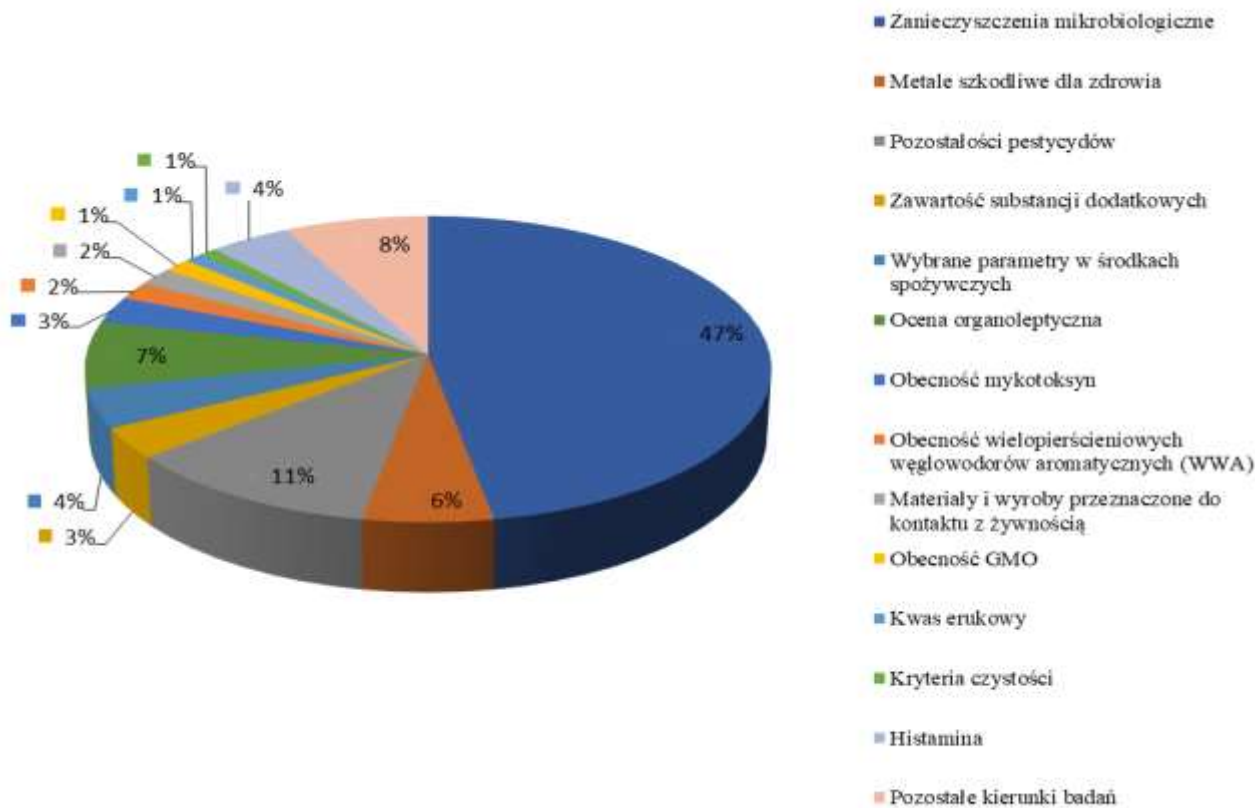
Do badań laboratoryjnych pobierano próbki z następujących grup żywności:

- ✓ mięso i produkty mięsne,
- ✓ drób, produkty drobiarskie, jaja,
- ✓ ryby i ich przetwory,
- ✓ mleko i przetwory mleczne,
- ✓ ziarno zbóż i przetwory mączno-zbożowe,
- ✓ wyroby cukiernicze i ciastkarskie,
- ✓ miód,
- ✓ orzechy,
- ✓ owoce i warzywa,
- ✓ tłuszcze roślinne,
- ✓ koncentraty spożywcze,
- ✓ zioła i przyprawy,
- ✓ wyroby garmażeryjne i kulinarne,
- ✓ środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego,
- ✓ suplementy diety,
- ✓ materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.

Próbki badano w kierunkach: zanieczyszczeń mikrobiologicznych, obecności metali szkodliwych dla zdrowia, pozostałości pestycydów, obecności mykotoksyn, zawartości substancji dodatkowych, obecności organizmów genetycznie modyfikowanych, oceny sensorycznej, obecności wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, napromieniania żywności, znakowanie środków spożywczych wzbogaconych i suplementów diety, obecności glutenu, zawartości 3MPCD, kwasu erukowego, obecności furanu, obecności alkaloidów tropanowych, alkaloidów pirolizydowych, olejów mineralnych, kryteriów czystości, zawartości akryloamidu, zawartości azotanów, histaminy, związków polarnych w tłuszczach, oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych, migracji bisfenolu A, migracji ołowiu i kadmu oraz oceny sensorycznej.

Udział procentowy wybranych kierunków badań w zbadanych próbkach .

Próbki środków spożywczych pobierano zarówno od producentów jak i w punktach sprzedaży zgodnie z opracowanym „Planem pobierania próbek w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności dla PIS na 2022 rok”.

Nie zakwestionowano żadnej z próbek.

9.4. Znakowanie

Prawidłowe znakowanie zawierające obowiązkowe informacje na temat żywności, w tym dotyczące substancji lub produktów powodujących alergie lub reakcje nietolerancji służy ochronie zdrowia konsumentów poprzez zapewnienie podstaw do dokonywania świadomych wyborów oraz bezpiecznego stosowania żywności.

Podczas kontroli sanitarnych przeprowadzonych w nadzorowanych obiektach pracownicy zwracają uwagę na prawidłowość znakowania środków spożywczych. Nastąpiła znaczna poprawa w oznakowaniu środków spożywczych. Produkty są opisane w języku polskim, daty minimalnej trwałości lub termin przydatności do spożycia są czytelne, określona jest nazwa producenta i jego siedziba, napisy są trwałe i niemożliwe do usunięcia bez zniszczenia opakowania.

Próbki pobierane do badań laboratoryjnych oceniane są m.in. w kierunku znakowania zgodnego z obowiązującymi przepisami. Jako dodatkowy kierunek badań znakowanie przeprowadzono w 15 próbkach żywności w ramach urzędowej kontroli żywności.

Pobrane próbki były produkcji krajowej, importowane oraz wyprodukowane w krajach UE oraz poza krajami UE. Z powyższych próbek żadna nie została zakwestionowana.

9.5. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach służy do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli. Do systemu wprowadzane są informacje o żywności, paszach i materiałach do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska i działaniach następczych w wyniku zidentyfikowania takich produktów. Przy zachowaniu właściwych kompetencji odpowiednie władze w Polsce kontrolują żywność, pasze oraz materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością w celu sprawdzenia czy przedsiębiorcy branży spożywczej i paszowej odpowiedzialni za zapewnienie bezpieczeństwa produktów spełniają wymagania określone w prawie żywnościowym i paszowym. Jeżeli w trakcie takich kontroli zostaną zidentyfikowane produkty niebezpieczne następuje bezzwłoczne podjęcie działań na poziomie lokalnym w celu wyeliminowania ryzyka spożycia produktów niebezpiecznych dla zdrowia oraz przekazanie wszelkich niezbędnych informacji do Krajowego Punktu Kontaktowego RASFF w Głównym Inspektoracie Sanitarnym. Krajowy Punkt Kontaktowy współpracuje z organami urzędowej kontroli żywności i pasz, komisją Europejską oraz innymi członkami sieci RASFF na zasadzie wzajemnego informowania o wykrytych produktach niebezpiecznych, co pozwala na podjęcie odpowiednich działań i tym samym ochronę zdrowia konsumentów.

Powiadomienia dzielą się na:

- ✓ **alarmowe** (zwane także powiadomieniem o zagrożeniu) – gdy zidentyfikowana zostanie niebezpieczna żywność lub pasz i niezbędne jest podjęcie natychmiastowych działań w tym zakresie w innym państwie będącym członkiem sieci,
- ✓ **informacyjne** – gdy zidentyfikowana zostanie niebezpieczna żywność lub pasze, jednak nie jest konieczne podjęcie natychmiastowych działań w tym zakresie w innym państwie będącym członkiem sieci,
- ✓ **powiadomienia o odrzuceniu na granicy** – gdy nastąpi odrzucenie na granicy partii, kontenera lub ładunku żywności lub paszy,
- ✓ **typu NEWS** (zwane także powiadomieniem o aktualnych zdarzeniach) – gdy członek sieci posiada informację związaną z bezpieczeństwem żywności lub pasz, która nie może być zakwalifikowana jako powiadomienie, a która może być przydatna dla innych członków sieci.

W 2022r. prowadzono działania w ramach otrzymywanych powiadomień. Otrzymało:

- ✓ 15 powiadomień alarmowych – w 9 przypadkach podejmowano działania i przeprowadzono 22 kontrole sanitarne,
- ✓ 8 powiadomień informacyjnych – w 6 przypadkach podjęto działania i przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych,
- ✓ 1 powiadomienie o niezgodności – przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną.

Łącznie przeprowadzono 30 kontroli w 24 obiektach obrotu żywnością i materiałami do kontaktu z żywnością. We wszystkich przypadkach przedsiębiorcy podejmowali we własnym zakresie działania zmierzające do wycofania produktów niezgodnych z wymaganiami w ramach funkcjonujących procedur wycofania. Nie było konieczności wydawania w tym zakresie decyzji administracyjnych.

9.6. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi obejmuje zarówno sanitarno-higieniczne warunki produkcji, jak i bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów.

Na terenie powiatu głubczyckiego znajdują się dwa zakłady produkujące kosmetyki. W zakładach tych przeprowadzono 3 kontrole sanitarne. Zakłady oceniono jako zgodne z wymaganiami, kosmetyki produkowane są zgodnie z wytycznymi Dobrej Praktyki Produkcji. Dokumentacja produkowanych kosmetyków prawidłowa. Do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych pobrano 10 próbek i nie zakwestionowano żadnej z nich.

Nadzór nad jakością zdrowotną materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością prowadzony był w:

1. sklepach w których prowadzono sprzedaż materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością wraz z innymi artykułami przemysłowymi,
2. zakładzie produkcji żywności.

Do badań laboratoryjnych pobrano 4 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością:

- ✓ próbkę puszek do piwa „SPECIAL PILS” w kierunku migracji bisfenolu A,
- ✓ 2 próbki wyrobów – *Bizet talerz/ deser 19cm oraz Kubek Cleo* w kierunku migracji ołowiu i kadmu,
- ✓ próbkę wyrobów – *Czajnik bezprzewodowy CJI050* w kierunku oceny organoleptycznej.

Próbki nie zostały zakwestionowane.

9.7. Ocena jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego na terenie powiatu głubczyckiego

Bardzo istotne z punktu widzenia zdrowia człowieka jest regularne spożywanie posiłków. Ma to istotne znaczenie szczególnie wobec konieczności wielogodzinnego przebywania dzieci i młodzieży poza domem z racji pobytu w przedszkolach, szkołach czy stałego przebywania mieszkańców w Domach Pomocy Społecznej. Zasady racjonalnego żywienia oraz zalecane racje pokarmowe dla różnych grup ludności opracowują i publikują jednostki badawczo-rozwojowe podległe i nadzorowane przez Ministra Zdrowia, w tym głównie Instytut Żywności i Żywienia. Przy planowaniu i realizacji żywienia zbiorowego, korzystne jest posługiwanie się modelowymi racjami pokarmowymi, w których podane są ilości poszczególnych grup produktów spożywczych. W placówkach żywieniowych przeprowadzono 27 kontroli sanitarnych. Dokonano analizy 26 jadłospisów sprawdzając sposób żywienia dzieci, młodzieży i osób starszych.

W trakcie kontroli przeanalizowano:

- ✓ 8 jadłospisów dekadowych w placówkach szkolnych,
- ✓ 5 jadłospisów dekadowych w placówkach przedszkolnych,
- ✓ 6 jadłospisów dekadowych w Domach Opieki Społecznej,
- ✓ 3 jadłospisy dekadowe w Szpitalach,
- ✓ 2 jadłospisy w internatach,
- ✓ 1 jadłospis w Domu Dziecka,
- ✓ 1 jadłospis w Zakładzie Specjalno-Wychowawczym,
- ✓ 1 jadłospis w Zakładzie Karnym.

Analizując teoretycznie dekadowe jadłospisy stwierdzono uchybienia w 13 jadłospisach. Osobom

odpowiedzialnym za planowanie jadłospisów przekazano stosowne uwagi. Pozostałe jadłospisy były urozmaicone i unikano powtarzalności zestawów. Posiłki zawierały dodatki produktów sezonowych, dodatki warzywne, źródła pełnowartościowego białka. Regularność, częstotliwość oraz pory spożywania posiłków również były prawidłowe.

9.8. Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi

W ramach porozumienia o współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Weterynaryjnej współpracowano na bieżąco z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Głubczycach. W związku z wystąpieniem w Polsce ASF i na polecenie Głównego Inspektora Sanitarnego wspólnie z pracownikiem Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzono 21 kontroli na terenie targowiska w Głubczycach i miejsca targowego w Kietrze. Kontrole związane były z ewentualną, nielegalną sprzedażą na straganach produktów pochodzenia zwierzęcego zawierających mięso wieprzowe lub dzików. W toku wspólnych kontroli sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto na targowiskach przeprowadzono 10 kontroli interwencyjnych dot. skażenia Odry. W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W związku z realizacją *Planu działania na 2022 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego, realizowanego w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego* wspólnie z pracownikami Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu oddział w Głubczycach przeprowadzono 3 kontrole w gospodarstwach rolnych/ogrodniczych.

Podjęto również współpracę z Komendą Powiatową Policji w Głubczycach. Przeprowadzono wspólnie 2 kontrole sanitarne w obiektach żywienia-żywnościowych pod kątem przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych.

9.9. Działania edukacyjne

Podczas kontroli sanitarnych prowadzone są także działania edukacyjne na rzecz poprawy świadomości i stanu wiedzy przedsiębiorców sektora spożywczego. Przedsiębiorców sektora spożywczego informowano o:

- ✓ zmianach przepisów prawnych w zakresie bezpieczeństwa żywności m.in. dotyczących znakowania żywności, obowiązku informowania konsumentów o wartości odżywczej i składnikach spożywczych o działaniu alergizującym,
- ✓ konieczności wdrażania i utrzymywania przez operatorów żywności zasad Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) i systemu HACCP – Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli,
- ✓ obowiązujących zasadach higieny w przypadku prowadzenia produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego,
- ✓ konieczności kształtowania właściwych postaw i zachowań zdrowotnych poprzez popularyzowanie zasad higieny i racjonalnego żywienia,
- ✓ konieczności kształtowania wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia, ze szczególnym uwzględnieniem racjonalnego odżywiania i aktywności fizycznej jako głównych czynników w profilaktyce nadwagi i otyłości,

- ✓ konieczności wdrożeniu procedur mających na celu zapobieganie rozprzestrzenienia się choroby COVID-19 w tym: obowiązku zakrywania ust i nosa, stosowania środków do dezynfekcji rąk lub rękawiczek jednorazowych, konieczności zwiększenia częstotliwości dezynfekcji pomieszczeń ze szczególnym uwzględnieniem powierzchni dotykowych z którymi klienci lub pracownicy mają kontakt m.in. stanowiska kasowe, terminale płatnicze.

9.10. Wnioski

Mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa konsumentów w Polsce w czasie trwania epidemii COVID-19, w zakresie bezpieczeństwa żywności prowadzono działania kontrolne obiektów na podstawie oszacowanego ryzyka zdrowotnego. Priorytet stanowiły kontrole w związku z powiadomieniami w systemie RASFF oraz w związku z interwencjami konsumentów.

Ważnym zadaniem dla przemysłu spożywczego jest przestrzeganie zasad wprowadzonych w celu ochrony pracowników przemysłu spożywczego przed zakażeniem COVID-19, zapobiegania narażeniu lub transmisji wirusa i wzmocnienie praktyk sanitarnych i higieny żywności oraz przestrzeganie obowiązujących przepisów prawnych oraz wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego.

Stan sanitarno-techniczny nadzorowanych obiektów zlokalizowanych na terenie powiatu głubczyckiego nie stwarza zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Na 213 skontrolowanych zakładów nie wytypowano żadnego zakładu niezgodnego z wymaganiami.

W 2022r. nie wystąpiły zjawiska, które stanowiłyby istotne zagrożenie w zakresie bezpieczeństwa żywności, zarówno pod względem skali zjawiska jak i rodzaju zagrożenia. Wszystkie stwierdzone nieprawidłowości można było skutecznie wyeliminować przy pomocy rutynowych procedur postępowania.

Najwięcej uchybień sanitarnych stwierdzono w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego. Może to być spowodowane dużą rotacją personelu i w związku z tym brakiem dostatecznego doświadczenia i wiedzy pracowników na temat podstawowych zasad higieny, wymagań higieniczno-sanitarnych obowiązujących w zakładach oraz potencjalnych zagrożeń.

Najczęściej powtarzające się nieprawidłowości w zakresie bezpieczeństwa żywności to: wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, obecność w zakładach surowców oraz artykułów spożywczych o zmienionych cechach organoleptycznych, nieprawidłowo prowadzonych procesów produkcyjnych oraz nieprawidłowy sposób postępowania z odpadami, brak zachowania bieżącej higieny w placówkach oraz braku zaświadczeń lekarskich z badań przeprowadzonych do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników.

Dla zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów na rynku żywności, w kontekście zmieniających się regulacji prawnych i pojawiania się nowych zagrożeń na tym rynku ważna jest ustawiczna edukacja wszystkich uczestników łańcucha żywnościowego – konsumentów, producentów oraz dystrybutorów żywności. Aktualna sytuacja w zakresie szkoleń nie zawsze jest zadowalająca z uwagi na przejście odpowiedzialności za szkolenia przez przedsiębiorców, którzy często nie przywiązują należytej uwagi do tych zagadnień.

Przeprowadzone kontrole sanitarne były skuteczne ze względu na podejmowanie natychmiastowych działań w przypadku występowania nieprawidłowości. Realizowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną system kontroli pozwala na szybką interwencję i likwidację potencjalnego zagrożenia pojawiającego się na skutek nieprzestrzegania przepisów sanitarnych.

Wyniki badań laboratoryjnych pobranych próbek żywności wskazują o dobrej jakości środków spożywczych znajdujących się w obrocie. Jest to wynikiem wdrożenia w coraz większej ilości zakładów systemów kontroli wewnętrznej.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu

będzie kontynuowany nadzór sanitarny, szczególnie w zakresie:

- ✓ zachowania łańcucha chłodniczego na całej drodze od surowca do gotowego produktu, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwopsujących się,
- ✓ zachowania higieny osobistej i higieny miejsca pracy,
- ✓ identyfikowalności surowców i produktów,
- ✓ stosowania prawidłowych procesów mycia i dezynfekcji,
- ✓ wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia – zasad Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP), oraz systemu HACCP (wraz z niezbędną dokumentacją),
- ✓ właściwego stosowania substancji dodatkowych,
- ✓ prawidłowego znakowania wyrobów.

*Stosowane skróty:

- ✓ GHP- Dobra Praktyka Higieniczna (ang. Good Hygienic Practice)
- ✓ GMP- Dobra Praktyka Produkcyjna (ang. Good Manufacturing Practice)
- ✓ GMO – Organizmy modyfikowane genetycznie (ang. genetically modified organisms)
- ✓ HACCP – System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli (ang. Hazard Analysis and Critical Control Points)
- ✓ RASFF -System Wczesnego Ostrzegania w Zakresie Żywności i Środków Żywienia Zwierząt (ang. Rapid Alert System for Food and Feed)

X. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej

W roku 2022 realizowano działania promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej wynikające z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki, sytuacji epidemiologicznej oraz potrzeb mieszkańców powiatu i dotyczyły:

- ✓ realizacji programów edukacyjnych, kampanii społecznych o zasięgu ogólnopolskim i wojewódzkim poprzez inicjowanie działań, nadzorowanie, monitorowanie oraz ocenę ich realizacji,
- ✓ wspierania koordynatorów oraz realizatorów programów edukacyjnych i przedsięwzięć prozdrowotnych poprzez organizowanie szkoleń i porad, udostępnianie materiałów edukacyjnych, wsparcie merytoryczne i metodyczne, publikacje w środkach masowego przekazu

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia ma na celu kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie zdrowego stylu życia, oraz ograniczenie lub wyeliminowanie zachowań ryzykownych. Cel ten realizowany był w następujących obszarach:

10.1. Profilaktyka nadwagi i otyłości

Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę” promujący zdrowy styl życia wśród młodzieży.

Państwowa Inspekcja Sanitarna we współpracy z „Polską Federacją Producentów Żywności Związek Pracodawców” przystąpiła do realizacji kolejnej edycji programu „Trzymaj Formę”.

W roku 2022 prowadzono działania propagujące zdrowy styl życia promujące zbilansowane

odżywianie połączone z aktywnością fizyczną w 12 szkołach podstawowych powiatu głubczyckiego. Zasięgiem realizacji objęto 818 uczniów oraz 128 rodziców.

Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin. Program przeznaczony jest dla uczniów starszych klas szkół podstawowych. Kontynuacja kolejnych edycji programu „Trzymaj Formę” stanowi już stały element edukacji zdrowotnej w wielu szkołach. Na przestrzeni kilkunastu lat realizacji nadal spotyka się z dobrym przyjęciem ze strony nauczycieli koordynujących działania oraz uczniów uczestniczących w zajęciach.

Program edukacyjny dla przedszkoli pt. „ Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Program jest skierowany do dzieci w wieku 5-6 lat, uczęszczających do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Głównym celem programu jest zwiększanie wiedzy na temat produkcji żywności ekologicznej, w tym także rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych. Program uczy czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne oraz kształtuje umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagując zdrowy styl życia w połączeniu z kształtowaniem prawidłowych nawyków higienicznych.

Program spotkał się z dużym zainteresowaniem, dzieci nauczyły się rozpoznawać produkty ekologiczne oznaczone symbolem listka. Realizacja projektu połączona była z rozwijaniem wiedzy o pracy w rolnictwie, sadownictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym itp.

W roku 2022 zrealizowano II edycję programu, a udział w nim wzięło 20 przedszkoli i oddziałów przedszkolnych. Edukacją objęto 485 dzieci w wieku 5 i 6 lat oraz 276 rodziców.

10.2. Profilaktyka uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Głównym celem programu jest edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych. Odbiorcami programu są uczniowie szkół średnich. W roku szkolnym 2021/2022 w programie uczestniczyło 134 uczniów z 2 szkół powiatu głubczyckiego. Głównym celem programu jest edukacja w zakresie skutków zdrowotnych, społecznych używania substancji psychoaktywnych..

10.3. Profilaktyka chorób zakaźnych

KRAJOWY PROGRAM ZAPOBIEGANIA ZAKAŻENIOM HIV I ZWALCZANIA AIDS

Celem działań profilaktycznych jest ograniczenie zakażeń wirusem HIV i zachorowań na AIDS wśród ogółu społeczeństwa poprzez zapewnienie dostępu do informacji oraz edukacji.

Kampania profilaktyczna „Jedyny taki test”

została przygotowana w oparciu o wyniki badań społecznych dotyczących wiedzy na temat HIV/AIDS w Polsce oraz informacje przekazane przez konsultantów z telefonu Zaufania HIV/AIDS. Zebrane informacje wykazały, że nastąpił znaczny spadek poziomu wiedzy oraz powielane są różne mity i zakłamane fakty w zakresie HIV/AIDS. Kampania edukacyjna ma na celu przekazanie podstawowej wiedzy, zachęcenie do wykonania testu w

kierunku wykrycia HIV/AIDS. Głównym zadaniem PSSE było przekazanie podstawowej wiedzy w formie edukacji pośredniej i bezpośredniej oraz rozpowszechnienie postów w mediach społecznościowych.

Program profilaktyki WZW typu B i C | pt. „Podstępne WZW”

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat czynników ryzyka oraz sposobów skutecznego zapobiegania wirusowemu zapaleniu wątroby typu B i C.

W roku 2022 na terenie powiatu głubczyckiego do realizacji programu zgłoszono 4 szkoły średnie, w których dyrektorzy wyznaczyli szkolnych koordynatorów programu. Program realizowany jest przy wsparciu Fundacji „Gwiazda Nadziei”, która zapewnia materiały edukacyjne niezbędne w realizacji programu. Koordynatorzy jedynie częściowo zrealizowali działania programowe w 4 szkołach. W programie uczestniczyło 250 uczniów szkół średnich.

Profilaktyka czerniaka „Znamie! Znam je?”

Edycja programu w roku 2022 była kontynuacją działań zainicjowanych przez Fundację „Gwiazda Nadziei” a patronat merytoryczny nad programem objęła „Akademia Czerniaka”, powołana przez sekcję naukową Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej.

Program ma na celu upowszechnienie wśród młodzieży szkół średnich wiedzy z zakresu profilaktyki nowotworów skóry, działania edukacyjne wpływają na stan wiedzy uczniów w zakresie umiejętności rozpoznania czerniaka oraz na zmianę postaw dotyczących konieczności samobadania skóry oraz znajomości czynników podnoszących ryzyko zachorowania na czerniaka i zasady ochrony przed nim.

Program został zrealizowany w 4 szkołach a edukacją objęto 250 uczniów. Powodem ograniczenia działań była sytuacja epidemiologiczna, która spowodowała znaczne ograniczenie działań edukacyjno-profilaktycznych.

Wojewódzki program edukacyjny „Zarazkom się nie damy, bo o siebie dbamy”

Realizacja programu „Zarazkom się nie damy, bo o siebie dbamy” w Niepublicznym Przedszkolu „Piccolino” w Głubczycach

W roku 2022 przeprowadzona została pilotażowa edycja nowego wojewódzkiego programu dla przedszkoli pn. „Zarazkom się nie damy, bo o siebie dbamy” dedykowanego dzieciom przedszkolnym w wieku 6 lat – w przedszkolnej „zerówce”. Zakresem programu są tematy dotyczące odżywiania, higieny osobistej czy świadomości własnego zdrowia. Dzieci podczas zajęć wyrabiają lub utrwalają podstawowe nawyki higieniczne. Zaproponowane wierszyki i kolorowanki w przyjemny i twórczy sposób zachęcają do dbania o zdrowie własne i innych, by w przyszłości zapobiegać chorobom zakaźnym. Ponadto dzieci mają możliwość doskonalenia nauki pisania i czytania wykonując ciekawe ćwiczenia z zakresu grafomotoryki. Program został bardzo dobrze oceniony przez dzieci uczestniczące w zajęciach oraz przez nauczycieli. Program zrealizowano pilotażowo w 3 przedszkolach a zasięgiem objęto 90 dzieci.

Promocja szczepień ochronnych

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Opolu zorganizowała **Konkurs na spot promujący szczepienia przeciw chorobom zakaźnym pt. „Szczepienia... ale o co chodzi?”**

Celem Konkursu jest zachęcenie do szczepień oraz promowanie korzyści, rozwijanie postaw odpowiedzialności za życie i zdrowie własne oraz innych osób. Informowanie, że szczepienia są bezpieczne i niezbędne dla ogółu społeczeństwa. Szczepienia są największym osiągnięciem medycznym w opanowaniu i eliminacji chorób zakaźnych zagrażających życiu. Konkurs adresowany jest do uczniów szkół średnich województwa opolskiego. Z terenu powiatu głubczyckiego, do konkursu zgłosili się uczniowie Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Głubczycach, otrzymując wyróżnienie na forum wojewódzkim.

10.4. Profilaktyka palenia tytoniu

Celem głównym jest zmiana postaw wobec palenia tytoniu, zmierzająca w kierunku zmniejszenia tego zjawiska w społeczeństwie. Celem pośrednim, dalekoterminowym jest zapobieganie inicjacji palenia tytoniu przez dzieci i młodzież. Szczególnie ograniczenie ilości dzieci narażonych na dym tytoniowy oraz zwiększenie odsetka osób nigdy nie palących. Zadania te realizowane są poprzez realizację programów edukacji antytytoniowej „Czyste Powietrze Wokół Nas” i „Bieg po zdrowie”. Ponadto podejmowane są interwencje nieprogramowe tj. „Światowy Dzień bez Tytoniu” oraz „Światowy Dzień Rzucania Palenia” mające na celu przekazywanie wiedzy o szkodliwości palenia i ochronę przed narażeniem na bierne palenie.

„Czyste Powietrze Wokół Nas” program przedszkolnej edukacji antytytoniowej.

Program skierowany jest do dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat oraz ich opiekunów, propaguje tematykę zdrowia i profilaktyki. Działania programowe dostarczają umiejętności rozpoznawania różnych źródeł dymów oraz wiedzę na temat konieczności ochrony przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego. Program ma wpływ na kształtowanie postaw prozdrowotnych i ekologicznych u dzieci i ich rodziców. Zasięg programu w roku szkolnym 2021/2022 objął 14 przedszkoli oraz oddziałów przedszkolnych w powiecie głubczyckim. Programem objęto 447 dzieci uczestniczących w programie i 122 rodziców.

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej pt. „Bieg po zdrowie”.

Program skierowany jest do uczniów klas IV szkoły podstawowej oraz do rodziców i opiekunów uczniów. Celem głównym programu jest zwiększenie wiedzy na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów oraz używania e-papierosów.

Cele szczegółowe programu to przekonanie uczniów o tym, że używanie wyrobów tytoniowych nie jest normą oraz że większość ludzi zarówno w Polsce, jak i na świecie nie pali. Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo

zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców. W powiecie głubczyckim w programie uczestniczyło 8 szkół podstawowych a edukacją objęto 85 uczniów i 76 rodziców.

Systematyczna egzekucja przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 listopada 1995 o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U z 2021r. poz.276). Wszyscy obywatele mają prawo do ochrony swojego zdrowia. Państwowa Inspekcja Sanitarna w ramach sprawowania bieżącego nadzoru w zakresie warunków i wymogów higieniczno-sanitarnych prowadzi systematyczne kontrole przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej.

W roku 2022 pracownicy PSSE w Głubczycach przeprowadzili 308 kontroli w obiektach użyteczności publicznej objętych prawnym zakazem palenia. Odsetek obiektów stosujących ustawę o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych stanowi 100 % zakładów skontrolowanych.

10.5. Interwencje nieprogramowe

Wojewódzka kampania zdrowotna "Bezpieczne wakacje"

Kampania zainicjowana przez Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego ma za zadanie prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży korzystających z wypoczynku letniego. Dobrze układająca się współpraca PSSE w Głubczycach z Komendą Powiatową Policji w Głubczycach dodatkowo lokalnie promuje kampanię „Bezpieczne wakacje”.

Edukacją w trakcie trwania interwencji „Bezpieczne Wakacje” objęto 250 uczestników oraz opiekunów w ramach 9 zorganizowanych form wypoczynku letniego na terenie powiatu.

Tematyka objęła dbałości o zdrowie i bezpieczeństwo dzieci w okresie wakacji. Omówiono również zasady bezpiecznego i zdrowego stylu życia, profilaktyka zatruc pokarmowych, szkodliwość palenia, bezpieczeństwo nad wodą, szkodliwość nadmiernego opalania (oparzenia, udary, promieniowanie UV, rak skóry), barszcz Sosnowskiego, zatrucia grzybami, choroby przenoszone przez kleszcze, przeciwdziałanie chorobom zakaźnym. W roku 2022 edukacja prowadzona była również za pomocą facebook oraz przez stronę internetową.

Działania prowadzone w ramach kampanii „Bezpieczne Wakacje” w 2022r.

Kampania EFSA UE – „Wybieraj bezpieczną żywność“

W roku 2022 PSSE w Głubczycach włączyła się w realizację II edycji kampanii EFSA – „Wybieraj bezpieczną żywność“, której celem jest zachęcanie Europejczyków do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. Ważne jest podkreślenie roli, jaką odgrywa nauka w bezpieczeństwie żywności. Głównym przesłaniem kampanii jest dokonywanie świadomych wyborów żywieniowych, ograniczenie nadmiernego spożycia suplementów diety, udzielenie praktycznych wskazówek, na co zwracać uwagę kupując produkty żywnościowe oraz jakich zasad przestrzegać by zakupiona żywność była nadal bezpieczna. Kampania skierowana jest do przeciętnego konsumenta w wieku 25-45 lat. W ramach realizacji kampanii zorganizowano

działania edukacyjne, których zasięgiem objęto 30 osób, oraz udostępniano publikacje w mediach społecznościowych udostępniono o zasięgu 150 odbiorców.

10.6. Profilaktyka SARS -COV- 2

W roku 2022 edukacja w zakresie profilaktyki zakażeń SARS-CoV-2 odbywała się głównie za pomocą środków masowego przekazu - strona internetowa oraz facebook, gdzie na bieżąco udostępniane są informacje dotyczące zasad postępowania, wytycznych w tym promocji szczepień ochronnych.

10.7. Podsumowanie i wnioski

W roku 2022 zadania z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w większości powróciły do realizacji w placówkach po przerwie wywołanej pandemią koronawirusa SARS-CoV-2. Czasowe wprowadzenie edukacji zdalnej oraz ograniczenie możliwości pełnego funkcjonowania placówek skutkowało koniecznością nadrobienia wielu zadań zarówno ze strony dzieci, młodzieży jak i nauczycieli. Uczestnicy edukacji musieli wykazać się dużą elastycznością i dostosowaniem do zmieniającej się sytuacji epidemicznej w kraju. Zakres działań promocji zdrowia w roku 2022 poszerzył zasięg osób objętych zadaniami w stosunku do roku ubiegłego. Po rocznej przerwie z dużym sukcesem przywrócono realizację programu „*Trzymaj Formę*”. Ponadto wprowadzono nowy program wojewódzki „*Zarazkom się nie damy, bo o siebie dbamy*” Zadania skierowane były do dzieci i młodzieży szkolnej, oraz uczestników wypoczynku, kadry pedagogicznej, rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, personelu i pacjentów zakładów opieki zdrowotnej oraz społeczeństwa powiatu.

Podstawą realizacji zadań z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej jest dobrze układająca się współpraca i zaangażowanie dyrekcji szkół i kadry pedagogicznej w placówkach oświatowo-wychowawczych. Natomiast wielkim wsparciem w realizacji zadań o charakterze profilaktycznym przeciwko uzależnieniom są wspólnie planowane i przeprowadzane działania edukacyjne z udziałem przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Głubczycach.

Wszystkie podejmowane działania, dzięki współpracy lokalnej pomiędzy instytucjami wpływają na zwiększenie świadomości społeczeństwa w obszarze zdrowia publicznego i skutkują zmianą stylu życia wśród mieszkańców powiatu głubczyckiego.

XI. Podsumowanie

Oceniając stan bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu głubczyckiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Głubczycach stwierdza, że nie stanowi on zagrożenia dla zdrowia i życia jego mieszkańców. Prawidłowy i skuteczny nadzór nad chorobami zakaźnymi przyczynił się do ograniczenia powstania ognisk i zakażeń tych chorób.

Podejmowane działania wynikające z prowadzenia zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego nad obiektami przynoszą dobre rezultaty i przyczyniają się do poprawy ich stanu sanitarno-technicznego.

Prowadzenie systematycznych badań żywności w ramach urzędowych kontroli, monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, analiza sprawozdań z badań, a także dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwi monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych.

Szeroko prowadzone działania w zakresie edukacji zdrowotnej, profilaktyki chorób, czy promocji zdrowia przyczyniają się do zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego i lepszego zdrowia mieszkańców naszego powiatu.

Spółeczeństwo aktywnie dbające o swoje zdrowie poprzez zdrowy styl życia, bezpieczne środowisko w miejscu zamieszkania, nauki i pracy, zdrowe odżywianie, eliminację innych czynników ryzyka może prowadzić długie życie wolne od chorób i związanych z nimi ograniczeń.

Niezależnie od powyższego należy kontynuować nadzór nad:

- ✓ realizacją programu obowiązkowych szczepień ochronnych,
- ✓ zapewnieniem właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności,
- ✓ produktami wprowadzanymi do obrotu mogącymi stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi,
- ✓ bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także wody na pływalniach i kąpielisku,
- ✓ obiektami użyteczności publicznej,
- ✓ warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy,
- ✓ warunkami nauczania i wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży,
- ✓ wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, detergentów, prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, produktów biobójczych oraz ich stosowaniem w działalności zawodowej,

oraz należy:

- ✓ przeciwdziałać narkomanii poprzez monitorowanie i koordynowanie działań w zakresie realizacji polityki państwa w obszarze środków zastępczych,
- ✓ realizować niezbędne czynności zapobiegawcze lub kontrolne w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa sanitarnego,
- ✓ pobierać próbki żywności do badań w ramach urzędowych kontroli i monitoringu, w celu ciągłego nadzoru laboratoryjnego nad bezpieczeństwem żywności,
- ✓ inicjować zadania w zakresie edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia zgodnie z potrzebami społeczności lokalnych i aktualną sytuacją epidemiologiczną powiatu.
- ✓ Kontynuować realizację przedsięwzięć pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych w nowoprojektowanych lub modernizowanych obiektach,
  - ✓ Kontynuować współpracę z innymi instytucjami urzędami, władzami samorządowymi celem eliminacji zagrożeń i uciążliwości dla zdrowia i życia ludzkiego.